28 Màrt 1986
28. März 1986
Nummer: 79
15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3,- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Türkiye Postası 3 yaşında

3. yılımızda, kuruluşundan bugüne dek Türkiye Postasına yazılarıyla, haber, röportaj, fotoğraf ve desenleriyle katkıda bulunan yazarlarımıza, sanatçılarımıza, temsilcilerimize, tüm okurlarımıza, dağıtımında emeği geçen tüm arkadaşlarımıza candan teşekkür ederiz. Gazetemiz 4. yılında sizlerin değerli katkılarınızla daha da gelişecek. YAZI KURULU•

Merkez Bankası'ndaki dövizleriniz tehlikede!

•Bankalarda "işçi döviz hesabına" sahip Türkiyeli göçmen işçilerin, ana para ve faizlerinin geri ödenememe tehlikesi var.

Özal hükümetinin uyguladığı ekonomik politika sonucu ülkemizin girdiği **"döviz darboğazı"**ndan bir türlü çıkamamasının faturası biz göçmen işçilere de ödetiliyor. Türkiye'nin bu yıl ödemek zorunda olduğu 3,5 milyar dolarlık dış borcun karşılanabilmesi amacıyla tüm Merkez Bankası şubelerine gönderilen gizli bir genelgeyle bir dizi önlem alındı. Buna göre bankaların Merkez Bankası ve şubelerinden satın alacakları döviz miktarı 100 bin dolardan 5 bin dolara düşürüldü. Ülkede döviz hesabı açtıran yuttaşlarımıza **"elimizde döviz yok, ille de döviz almak istiyorsanız, beklemek zorundasınız"** cevabı verilerek paralarını Türk Lirası olarak geri almalarına çalışılacak. Nitekim geçtiğimiz günlerde İstanbul'da şubesi olan tüm bankalar bu uygulamayı getirdi.

Merkez Bankası'nın döviz yerine lira olarak para geri ödenmesini sağlamak amacıyla bir dizi baskı uygulamalarına gittiği gözlemleniyor. Paralarını döviz olarak almak isteyenlere düşük oranlı faiz ödenmesi, dövizlerin düşük kurdan hesaplanması gibi.

Bilindiği gibi Türk Lirası dolar, mark ve diğer dış paralara göre sürekli değer kaybetmektedir. Yeni uygulamaya göre bankalar döviz kurlarını kendileri belirleyemeyecek ve Merkez Bankası'nın kur tesbitine uymak zorunda kalacaklar. Merkez Bankası'nın elindeki döviz miktarının ise sadece 10 günlük dışalımı karşılayabilecek düzeyde olduğu bildiriliyor.

Göçmen işçilerin sırtına yüklenen bu yük bile ülkenin yakın zamanda borç ödeyememe durumuna gelmesini engelleyemeyecek.

● Yazısı Sayfa 8'de

Gençlerimize müjde:

Yarışma sonuçlarını gelecek sayımızda açıklamaya başlıyoruz

Darısı diğer ülkelerdekilerin başına

Hollanda'da 12 yurttaşımız belediyelere seçildi

Hollanda'da göçmen işçilere yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı verilmesinden sonra 19 Mart günü yapılan ilk kent belediyeleri seçimlerinde Türkiyeli adaylar başarılı oldu. 12 yurttaşımız belediye meclislerine seçildi. Yeterli oy alan adayların dokuzu İşçi Partisi listesinden, ikisi Hristiyan Demokrat Parti, biri Liberal Parti ve biri de Yabancılar Grubu listesinden seçimlere katılmıştı. Yurttaşlarımızın seçimlere katılma oranı Hollandalılarınkinden de yüksek oldu. Hollanda'da yaşayan yabancılar bu seçimlerde uzun mücadeleler sonucu kazanılan seçim hakkına sahip çıktıklarını kanıtladılar.

Türkiye Postası muhabirleri Hollanda seçimleri ile ilgili seçilen adaylarla ve yurttaşlarımızla görüştüler. Hollanda'da yaşayan yurttaşlarımız yerel seçim hakkını elde etmenin memnuniyetini dile getirirken hedefin genel seçim hakkı olduğunu vurguladılar.

Belçika'da ise Yabancı Örgütleri Platformu'nda bir araya gelen ... meye çağırdılar.

Belçika'daki göçmen işçi örgütleri seçim hakkı sorununun da ağırlıklı olarak ele alınacağı bir Yabancılar Konferansı'nın hazırlıklarını başlattılar.

Federal Almanya ve diğer Batı Avrupa ülkelerindeki demokratik örgütler ve sendikalar yabancılara yerel seçim hakkı istemlerini daha güçlü olarak savunmaya başladılar.

● Yazısı Sayfa 5'de

Federal Almanya'da dükkândan mal aşıranı içeri alırlar ama...

Azılı terörist serbest bırakıldı

Ağca'yla birlikte düzenlediği terör olaylarının **"sayısını hatırlayamayan"** azılı terörist geçtiğimiz günlerde Federal Almanya'nın Aachen kentinde üzerinde silah ve sahte belgelerle yakalanmasına ...

olan Özbey daha önce de Bochum'da yakalanmış, evinde yarım düzine sahte pasaport, mühür ve silah bulunmuş, ancak bir süre sonra serbest bırakılmıştı. Federal Alman güvenlik makamlarının her ...

Bir başkasının ömrünü zindanda geçirmesine yetecek bu kadar kanıt varken, o niye serbest?

● Yazısı Sayfa 4'de

Almanya'nın Aachen kentinde üzerinde silah ve sahte belgelerle yakalanmasına rağmen ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı. İpekçi cinayetinden resmen aranan, Papa suikastine adı karışmış ... cak bir süre sonra serbest bırakılmıştı. Federal Alman güvenlik makamlarının her türlü uluslararası hukuk kurallarını çiğneyerek, bu kadar töhmet altına girmeyi göze almalarının nedeni nedir?

Yazısı Sayfa 4'de

ya göre bankalar döviz kur- ... katılma oranı Hollandalıların- ... ladılar.

Belçika'da ise Yabancı Örgütleri Platformu'nda bir araya gelen çeşitli uluslardan göçmen işçi örgütleri **"Oy hakkı 88"** kampanyası açtılar ve tüm yabancıları bu kampanyayı aktif destekle-

Yazısı Sayfa 5'de

Amerikan gemileri Sovyet karasularında ne arıyor?

ABD yönetimi Karadeniz ve Akdeniz'de yarattığı olaylarla maceracı dış politikasına yeni boyutlar kazandırdı. Amerikan savaş gemileri Karadeniz'de Sovyet karasularını ihlal etti.

ABD yeni yapılan Sovyet Kremlin uçak gemisinin Akdeniz'e açılmasını engellemek üzere Montrö Antlaşması'nı saptırıyor.

Yazısı Sayfa 9'da

ABD uçakları Libya'yı bombaladı

ABD ateşle oynuyor

Üç aydır Libya açıklarında **"manevra"** yapan Amerikan donanması 24 Mart günü silahlı saldırıya geçti. ABD uçak gemilerinden havalanan savaş uçakları Libya'daki askeri ve sivil hedefleri bombaladılar. Ayrıca Libya hücum botlarına da saldırdılar. Libya silahlı kuvvetleri Amerikan savaş uçaklarına ve gemilerine füzelerle karşılık verdiler. Gazetemiz baskıya girerken çatışmalar sürüyordu.

Mart ortasında Amerika isimli uçak gemisiyle on savaş gemisinin daha Sirta körfezine gelmesiyle ABD'nin Libya'ya baskı yapmak için burada topladığı uçak gemilerinin sayısı üçe, savaş gemilerinin sayısı kırka, savaş uçaklarının sayısı ise seksenbeşe çıkmıştı. Siyasi gözlemciler Libya'daki rejimi devirmeyi amaçladığını alenen ilan etmiş olan Reagan hükümetinin bu ülkeye saldırmak için bahane aradığını belirtiyorlardı. Bu saldırı 6. Filo'nun Akdeniz ülkelerinin egemenlik haklarına ve dünya barışına yönelik nasıl büyük bir tehlike oluşturduğunu gözler önüne serdi.

Özal hükümeti 6. Filo'nun Libya'ya saldırısını kınamadığı gibi, Amerika'dan 6. Filo'nun tamir ve bakım işlerinin bizim limanlarımızda yaptırılmasını isteyerek para karşılığında herşeyi yapmaya hazır olduğunu bir kere daha ispat etti.

İnsan postunu bir kere kaptırırsa o yarayı ömrü billah taşır

Konuk Yayınları sahibi, Barış Derneği Yönetim Kurulu üyesi olduğu için İstanbul'da 3 yıldan fazla tutuklu kalan Doğan Görsev'le yapılan söyleşi.

Yazısı Sayfa 3'de

BU SAYIDA

Atom bombasız edemeyenler

RİVAYET edilir ki Osmanlı padişahlarından Deli İbrahim canı sıkıldıkça Sarayburnu'ndan denizdeki balıklara altın atarak gönül eğlendirirmiş. Cariyelerinden Telli Hasekiye hediye ettiği İbrahim Paşa sarayını (şimdiki Sultanahmet meydanında) halı yerine samur kürkle döşettiğini tarih kitapları yazar.

ÜÇYÜZKIRK yıl önceki padişahın ziyankârlığına haklı olarak dudak büküyoruz. Peki acaba gelecek yüzyılların insanları bizim halimize, 20. yüzyılın insanlarının yaptıklarına bakınca ne diyecekler?

ZİYANKÂRLIKTA Deli İbrahim'den geri kalır yanımız var mı? İsveç'teki SIPRI Enstitüsünün hesaplarına göre yalnız 1982 yılında bütün dünyada silah için harcanan para **650 milyar dolar** tutuyor. Demek ki 1982 boyunca dakikada 74 milyon, **saniyede** ise **bir milyon dolardan** fazlası silahlanmaya harcanmış. 1986 yılında bu miktar iki katına, yani saniyede 2,5 milyon dolara ulaşmış olacak.

HER yıl açlıktan ölen insanların sayısı ise 40 milyon!

EĞER insanlık bir atom savaşında yok olmaktan kurtulur da gelecek nesiller tarihi inceleme, bu arada 20. yüzyıla da bir göz atma fırsatına kavuşurlarsa hakkımızda nasıl bir yargıya varacaklar dersiniz?

HEBA edilen milyarların günahını hepimize eşit dağıtmak haksızlık olur. Teker teker insanlar bir yana, yeryüzündeki yüz küsur devletin oynadıkları rol de farklı. Silah üretiminin aslan payını yüklenmiş olan iki büyük devletin tutumlarına bakın.

Türkiye Postası

Devamı 2. sayfada

Fakir Baykurt gençlerimize sesleniyor

"Yazmak için dinlemeyi öğrenmeli"

Yazısı Sayfa 11'de

DGB 116. madde için halk oylamasına başvuruyor

Federal Almanya'da işçilerin grev hakkını ciddi boyutlarda sınırlamak üzere, Çalışmayı Teşvik Yasası'nın 116. maddesinde yapılmak istenen değişiklik, hükümet partilerinin çoğunluğunun oylarıyla parlamentoda onaylanarak yürürlüğe girdi.

Yasa değişikliği tüm demokratik kuruluşlarca sert bir şekilde kınanıyor. SPD ve Yeşiller partileri Anayasa Mahkemesi'ne başvururken, DGB 1-15 Nisan tarihlerinde bir halk oylaması düzenliyor.

Atom bombasız edemeyenler

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Kurulu'nun bir tek karşı oyla (o da ABD'nin oyu) almış olduğu bir karar var: silahlanma yarışını önlemek için ilk adım olarak atom denemeleri durdurulsun. 1985 başında Arjantin, Hindistan, İsveç, Meksika, Tanzanya ve Yunanistan devlet ve hükümet başkanları ABD'ye ve Sovyetler'e yaptıkları bir çağrıda bu iki ülkenin atom denemelerini durdurmalarını istemişlerdi.

HİROŞİMA'YA atılan atom bombasının kırkıncı yıl dönümü olan geçtiğimiz Ağustos başında bu çağrıya uyan Sovyet hükümeti atom denemelerini yıl sonuna kadar tek taraflı olarak durdurduğunu ilan ederek ABD'nin de bu karara katılması halinde bir daha hiç atom denemesi yapmamaya söz verdi. Reagan, Sovyetlerin deneme yapılıp yapılmadığının yerinde kontrol edilmesine izin vermediklerini öne sürerek bu çağrıyı geri çevirdi.

BUNUN üzerine Gorbaçov Amerikan uzmanlarının Sovyetler topraklarında deneme yapılıp yapılmadığını kontrol etmelerine izin verebileceklerini açıkladı. ABD hükümetinin cevabı atom denemelerini büsbütün hızlandırarak Temmuz ayından yıl sonuna kadar yedi tane atom bombası patlatmak oldu.

ATOM denemelerinin karşılıklı olarak durdurulması için Sovyetler'in ABD'ye tanıdıkları süre yılbaşında bitti. Herkes ABD'nin bütün çağrılara kulak tıkaması sonucunda Sovyetlerin de yeniden atom denemelerine başlayacağını beklerken Gorbaçov 15 Ocakta süreyi mart sonuna kadar uzattıklarını bildirdi. Ayrıca 2000 yılına kadar karşılıklı olarak bütün atom bombalarının yok edilmesi için ayrıntılı bir plan önerdi.

BU önerilere kaçamak cevaplar veren Reagan hükümeti iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirmek için elinden geleni yapmaya başladı. Amerikan savaş gemileri Karadeniz'de Sovyet karasularına daldı. 22 Martta ABD bütün dünyada yükselen protestoları hiçe sayarak bir atom bombası daha patlattı. İki gün sonra 6. Filo Libya'ya saldırdı.

SON ayların bu kısacık özeti bile yeryüzünün en büyük iki devletinin barış konusunda birbirine taban tabana ters bir tavır içinde olduğunu göstermiyor mu? Sovyetler Birliği'ni hiç beğenmeyenler de şu gerçeği görebilir: Moskova bıkıp usanmadan bir nükleer felaketin önlenmesi yolunda öneriler yapıp girişimlerde bulunurken öbür taraf bu önerileri inatla geri çeviriyor ve gerginliği daha da arttırmak için yeni yeni bahaneler icat ediyor.

GİTTİKÇE artan sayıda insan bu sorulara cevap arıyor. Bu arayış yaygınlaştıkça barış davası da güçlenecektir. Bizden sonraki nesillere atom bombasız bir dünya bırakmak! Günümüzün en yüce davası budur.

Türkiye Postası 3 yaşında... Türkiye Postası 3 yaşında... Türkiye Postası 3 yaşında... Türkiye Postası 3 yaşında

Nice nice yıllara...

Ahmet KARDAM

Türkiye Postası bu sayısıyla 4 yaşına basıyor. Türkiye gibi gazeteciliğin görece genç olduğu bir ülkede bile, gazeteler, 25. 30. 50. yaşlarını kutlarken, 4 yaşına basmanın anılmaya değer ne yanı olabilir ki! Hele hele bu gazete bir de gazeteciliğin beşiği Avrupa'da çıkıyorsa!

Gazetemizin yazı kurulu **Türkiye Postası**'nın 4. yaşına basması dolayısıyla eski baş redaktör olarak benden bir yazı yazmamı istediği zaman hem çok duygulandım hem de kendi kendime bu soruları sordum. Olaya soyut gazetecilik açısından bakılırsa, **Türkiye Postası**'nın 4. yaşına basması, koskoca okyanusta, elbette bir dalga bile değildir. Ama böyle bir bakış açısı doğru mudur?

Kediye yavrusu kuzgun görünürmüş doğru, işin elbette bu yanı da var. Şimdi üç yıl öncesine, ilk sayıları çıkarmak ve gazeteyi yükselen bir çizgide ayakları üstüne dikmek için verdiğimiz kavgayı anımsıyorum da, **"Şu koskoca gazetecilik deryasında bizim** Türkiye Postası'**nın lafı mı olur?"** diyecek herkesle, sırf böyle dedi diye, ömür boyu kavga edebilirim gibime geliyor.

Ahmet KARDAM

Ama işin bu kişisel ve duygusal yanını bir yana koysak bile - ki öyle de yapmamız gerekir - Gazetemizin 4 yaşına basması hiç bir bakımdan azımsanacak bir olay değildir, diye düşünüyorum. Ne evrensel gazetecilik, ne de Türkiye'deki gazetecilik **Türkiye Postası**'nın değerlendirilmesinde temel ölçüt olarak kullanılabilir. Bu değerlendirme, Batı Avrupa'da en çok 25 yıllık tarihi olan Türkiyeli ekonomik göçün, ve gene yalnızca 5 yıllık geçmişe sahip yığınsal politik göçün boyutları içinde yapılmalıdır.

Soruna böyle bakınca, sorulacak, doğru soru da şu oluyor: **"Batı Avrupa'da çıkan hangi Türkçe gazete bir kez olsun aksamadan böyle bir biçim ve içerikle bu denli yığınsal bir dağıtımla üç yıllık bir yayın yaşamına sahip olabilmiştir.?"** En geniş maddi olanaklara sahip gerici ve milliyetçi çevreler bile bugüne dek böyle bir başarı elde edemediler. İşte bu nedenle, okurundan temsilcisine, dizgicisinden yazı kuruluna kadar **"Türkiye Postası Ailesi"** olarak bütün ilerici ve demokrat insanlar adına duyduğumuz gururu kimse bize çok görmesin.

İşin bir yanı daha var ki, değinmeden geçemiyeceğim. Zaten çok güç koşullar altında çıkan bir gazetenin, komple bir yazı kurulu değişikliğine gitmesinin ne demek olduğunu bu işin içinde olmayanlar bilmeyebilirler. **Türkiye Postası** bir yıl kadar önce, bir de böyle bir değişiklik yaşadı. Gazetenin bu yüzden sarsılacağını hatta batacağını sananlar-kimbilir belki umanlar da-oldu. Gerçekle en ufak ilişkisi olmayan söylentiler dolaştı. Olağan karşılamak gerek elbet. Ama **Türkiye Postası** 4 yaşına basarken bu karamsar tahminleri de boşa çıkarmış oluyor. Buna en çok sevinenlerden biri de hiç kuşkusuz benim.

Peki, hiç mi eksikliği yok bu gazetenin, olmaz olur mu, elbette var, hem de pek çok. Ama burada bunlar üzerinde durmayı tümüyle gereksiz buluyorum; çünkü bu ve benzeri eksiklikler dün de vardı, bugün de var, yarın da olacak. Yani ne kadar önemli olursa olsun, sorunun bu yanının burada sözünü etmeye değer hiç bir özelliği yok.

Bir yıllık bir aradan sonra **Türkiye Postası**'nın her türlü başarısının gerçek ama adsız kahramanları olan okurlarımıza ve gönüllü muhabirlerimize bir kez daha seslenebilmek gerçekten çok güzel bir şey. Bu fırsatı bana verme inceliğini gösteren yazı kuruluna teşekkür ediyorum.

Ve bütün **"Türkiye Postası Ailesi"**nin 3. yaşını kutluyorum.

Nice nice yıllara...

OKUYUCU POSTASI

Yanlış yok, gerçek var

28 Şubat 1985 tarihli **Türkiye Postası**'nın ikinci sayfasında Münih'ten bir okurunuzun mektubunu yayınlamışsınız. Bu okurunuz, 15 Şubatta Sayın Ali Söylemezoğlu'nun yaptığı toplantıya katılmış. Orada konuşmamış. Nedense sonradan size, bazılarına benim de katıldığım, eleştiri ve önerilerde bulunmuş.

Mektubunun 3. sorusunda ise KOMKAR'ı eleştirmiş. Bu okurunuz, yaşadığı kentteki KOMKAR'a bağlı derneği eleştirmiyor da, direkt KOMKAR'ı hedef alıyor. Burada bir art niyet var. Bu amaçla, devamlı bir okurunuz olarak bu mektubu yazıyorum.

KOMKAR, Kürt halkının Newroz bayramını en iyi kutlayan Kürdistanlı işçilerin demokratik örgütüdür. Ancak bu iş, yaptığı işlerden yalnız bir tanesidir.

[...] kın emekçilerinin örgütüdür. Bu nedenledir ki çok boyutlu bir çalışma yapmak zorundadır. Buna karşın, birkaç sene evveline kadar Türk solu, Kürt halkının varlığını tanımıyordu. Aynı sol, deniz aşırı ülkelerin anti-emperyalist kurtuluş mücadelelerine, haklı olarak, alkış tutuyordu. Ama burnu dibindeki Kürt halkının ulusal ve demokratik hakları için ise, "Kitleleri ürkütmeyelim." yaklaşımında bulunuyordu. Bugün Türk solu belli bir aşama yapmışsa, kuşkusuz bunda KOMKAR'ın büyük payı vardır.

Biz, KOMKAR'lı emekçiler, Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesini, Türkiye'nin de-

[...] diğiniz yanıt ise, daha çok yanlış. Siz FİDEF dışında haber almakta zorluk çektiğinizi söylüyorsunuz. Buna kimse inanmaz. Çeşitli ülkelerden haber ve söyleşiler veriyorsunuz da, Sol Birlik içindeki örgütlerden haber almanız zormuş?

Bir kere **Türkiye Postası** Kürtlerle ilgili haber ve yorumlara az yer ayırıyor. Örneğin 28 Şubat sayınızda **"Irak İran Savaşı şiddetlendi"** başlığı altında verdiğiniz haber ve yorumda, bu haksız savaşın en ağır yükünü suçsuz yere taşıyan Kürt halkından bir kelime ile bile dokunmuyorsunuz. Bunun büyük eksiklik olduğunu söylersem, haksızlık etmiş olmam herhalde. Ayrıca KOMKAR'ın kutladığı veya kutlayacağı Newrozlardan tek haber yok.

Türkiye Postası ilerici de-

Kalemli'den ne beklenir?

Çalışma Bakanı Kalemli'nin FAC'de çalışan Türk işçilerinin sorunlarını tesbit etmek için yaptığı toplantı ve işyeri ziyaretlerini günlük basından takip ettim.

21 Şubat 1986 tarihli Hürriyet gazetesinde Kalemli'nin Mercedes otomobil firmasıyla ziyareti sırasında bir grup Türk işçisinin yolunu kesip, kendisinin firma yetkilileri tarafından tesbit edilen işçilerle konuşturulduğu şikayetini konu alan yazıyı okudum.

Köln'de de Türk işçi temsilcileriyle yaptığı toplantıda bir başka skandal. Bir kere toplantıya davet edilen işçi temsilcileri Köln Çalışma Ataşeliği tarafından tek tek isim tesbit edilerek çağrılan kişiler. Yani bilerek ya da bilmeyerek diktatörlüğe destek verenler.

FAC'de işbaşına geldiğinden beri işçi haklarına her fırsatta saldırmayı görev bilen, **"FAC'de yabancılar sorunu yoktur, Türkler sorunu vardır"** diyecek kadar ileriye giden kişileri arasında barındıran hükümet partisi CDU ile kardeş parti olabilmek için el etek öpen, ülkemizde açık işçi düşmanı politikasıyla ünlü ANAP'ın bakanından daha ciddi toplantılar beklemek şüphesiz hayalciliktir.

Fakat böyle deyip geçeyemiz. Onların işçileri uyutma gezilerini açığa çıkarıp, işçilere gerçekten yardım elini uzatanları göstermek görevimiz olmalıdır.

Köln'den bir okuyucumuz

roz bayramını en iyi kutlayan Kürdistanlı işçilerin demokratik örgütüdür. Ancak bu iş, yaptığı işlerden yalnız bir tanesidir.

KOMKAR, Türkiye halklarının demokrasi ve özgürlük mücadelesinde kanımca üzerine düşeni gereğince yapıyor. Bunu görmemeyi, yukarıda belirttiğim gibi artniyete bağlıyorum. Bu arkadaş, bizimle ilişki kurup, çalışmalarımız hakkında bilgi sahibi olabilecekken, bunu yapmamış. Ucuz eleştiri yolunu seçmiş.

KOMKAR varlığı anayasa ve kanunlarla yasaklanmış bir hal-KAR'ın büyük payı vardır.

Biz, KOMKAR'lı emekçiler, Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesini, Türkiye'nin demokrasi ve sosyalizm mücadelesinden ayırt etmiyoruz. Bu nedenledir ki **Sol Birlik**'in güçlenmesi için elimizden geleni yapıyoruz.

Örneğin, ben gazetenizin kitlelere ulaşmasında büyük yarar görüyorum. Bu amaçla da elimden geleni yapıyorum. Durum böyle olunca, Münihli bir okurunuzun art niyetini görmeyip, mektubunu yayınlamanız bence yanlış. Bu okurunuza ver-KAR'ın kutladığı veya kutlayacağı Newrozlardan tek haber yok.

Türkiye Postası, ilerici, demokrat bir gazetedir. Bu gazeteden beklenen, ulusal sorun konusunda, şoven şartlanmalara karşı aralıksız yayın yapmaktır. Leninist ilkeler doğrultusunda kitlelere ışık tutmaktır.

Sürekli okuduğum ve okutturduğum gazetenizin bu güçlükleri aşacağı umuduyla saygılar sunarım. Ayrıca bu mektubumun da gazetenizde yayınlanmasını rica ederim.

Hasan Polat/Münih

açığa çıkarıp, işçilere gerçekten yardım elini uzatanları göstermek görevimiz olmalıdır.

Köln'den bir okuyucumuz

BİR OKUYUCU ŞİİRİ

Acaba ben ben miyim?

Birisi aynaya bakıyordu
Acaba ben ben miyim?
Saçlarım beyazlamış
Acaba ben ben miyim?

Daha ne oldu buraya geleli
Onbeş yirmi sene evveli
Bir akarbantta ter dökeli
Güneş yok iklim nemli
Böyle kaderle ben ben miyim?

Olmaz böyle şeyler
Sonra adama ne derler
Hani şu gurbetellerde
Çalışıyoruz hasretle kederle
Böylesi kederle ben ben
miyim?

Dönmeyi düşünüyorum artık
Hani şu akorttan bıktık
Dönünce ne yapacağımı
düşündüm
Bir iş bulup çalışabilir miyim?
Böyle kuşkulu dönersem ben
ben miyim?

Evet ben bir işçiyim
Birleşirsek tüm işçilerle
güçlüyüm
O zaman vatanımda ben benim
Halkımla birlikte ben senim
Ölmeden evvel kalkarsa
sömürü
İşte o zaman kabirde ben
benim

Bad Kreuznach'tan bir okur

Türkiye Postası

Abone Fişi

Adı-Soyadı
Adresi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Ülkesi

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität,** Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaiserberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız, veya aşağıdaki ödeme vekâletnamesini doldurup imzalayarak bize gönderiniz.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirim.

Tarih **İmza**

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederruflich- die TÜRKIYE POSTASI Abonemetgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzamla -her an geri alabilmek üzere- TÜRKIYE POSTASI'nın abone ücretini kontomdan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)

-jährlich
-yıllık ☐

Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)

-halbjährlich
-6 aylık ☐

Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in:
(Bankanın/postahanenin adı)
(Yeri)

Konto Nr.:
(Hesap numarası)

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika	Danim.	Fransa	Ingiltere	Hollanda	Işveç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	85 FF	8,40 £	35 G	95 Km
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	170 FF	16.80 £	70 G	190 Km

Duyuru

DTİ-GB
Düsseldorf Türkiye Işçi-Gençlik Birliği 9. Genel Kurulu

6 Nisan 1986 Pazar günü
saat: 14.00
Oberbiller Allee 287,
4000 Düsseldorf
adresinde toplanıyor

•

DTİ-GB 9. Genel Kurulu
KÜLTÜR ŞENLİĞİ

Folklör, skeç, saz grubu
kemençe, şiirler, orkestra

saat: 18.00'de

İLAN

TKP 65. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TOPLANTISI'
VIDEO

120 dakika (VHS-BETAMAX) Fiyatı: 67,- DM
Çok az sayıda hazırlanan video kasetlerimiz için siparişlerinizi en kısa zamanda yapınız. Video kaseti için indirim uygulanmamaktadır.

Sipariş Ermis Verlag

TEBRİK

Dostumuz, arkadaşımız, FIDEF Genel Saymanı **Hamdi Maskar**'ın 40. yaşını en içten duygularımızla kutlar, tüm yaşamında sağlık, başarı ve mutluluklar dileriz.

FIDEF üyesi ve dostları adına FIDEF Genel Yönetim Kurulu

ÇIKTI

Yol ve Amaç 11. Sayı
çıktı.
Fiyatı: 5,- DM
Isteme adresi: Ermis Verlag Postfach 101016
4300 Essen 1

İLAN

Değerli ozan arkadaşlarımızdan **Hüseyin Kiraz**'ın 10 Mart 1986 günü bir kızı daha olmuştur. Kendisini ve eşini kutlar birlikte mutlu bir yaşam dileriz.

Dostları

DAVET

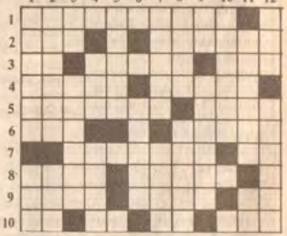
Genel Saymanımız, üyemiz, değerli arkadaşımız **Hamdi Maskar**'ın 40. doğum gününü **5 Nisan**'da, saat 18.00'de Graf-Adolfstr. 63-65, Düsseldorf adresinde kutluyoruz. Tüm dostlarımız davetlidir.

DTİ-GB Yönetim Kurulu

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. Geçtiğimiz kasım ayında ölümünün 4. yılını andığımız, şiirini halkın tezgahında, diyalektiğin mekiği ile dokumuş yüce ozanımız. 1948 yılında Türkiye Gençler Derneği'nin kurucuları arasında yeralan ozan, 1951'de tutuklandı, eserlerinden bazıları "Yusuf ile Balaban", "Panzerler Üstümüze Kalkar", **2.** Radyo dalgalarıyla kullanılan uluslararası tehlike işareti - **(Tersi)** Kahvenin içinde bulunan etken madde, **3.** Kuruşun kısaltılmışı - Emre hazır durumda bulunan - Anadolu'da varlığını sürdürmüş olan eski bir devlet, **4.** Aruz vezni ile yazılmış şiirlerde, kısa okunması gereken bir heceyi vezne uyması için uzun okuma - Birbirinin elini tutarak, **5.** Boğa güreşçisi - Çayın içinde bulunan ve çaya buruk bir tad veren madde, **6. (Tersi)** Telefonda hitap sözü - **(Tersi)** Bilim, edebiyat ve sinema dallarında verilen en büyük ödül, **7.** Tören - Türkiye'yi uluslararası trafikte simgeleyen harfler, **8.** Eskiden toprak ürünlerinden onda bir oranında alınan vergi - Kemale ermiş anlamına da gelen bir erkek adı, **9.** Bir tür hafif yarış kayığı - Kızıldenizin güneyinde bir körfez - Kimyada Selen'in simgesi, **10.** Kırmızı - Bin metrenin kısa yazılışı - Vilayet - Ince çelik levha.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Kuzey kutup bölgesi civarında yaşayan insanlara verilen ad - Eski bir devlet adı, **2.** Anormal olmayan - Bayanların kullandığı omuz atkısı, **3.** Vesairenin kısa yazılışı - Kazaklarda seçimle işbaşına getirilen başkan, **4.** Karışık renkli - **(Tersi)** Uzakdoğu'da bir ülke, **5. (Tersi)** Bir maden, **6.** Japonya'da bir şehir, **7.** Lider, yol gösterici - Bir erkek adı, **8.** Federal Almanya'da tersaneleriyle ünlü bir kent - Bir bayan makyaj malzemesi, **9.** Bir harfin okunuşu - Ince bir kumaş adı, **10.** Bir sebze, **11.** Dinsel yönden inançsız, Tanrı tanımaz - **(Tersi)** Iskambilde birliye verilen ad, **12.** Ilavesi - Bir Iskandinav ülkesi.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Potemkin - Sal **2.** Ayet - Amerika **3.** Rasim - Esaret **4.** Akala - Cibali **5.** Del - El **6.** Ufür - Ek **7.** Laf - Meşe - Tur **8.** Ekenek - Rt - Ra **9.** Mineral - Uruk **10.** Ar - Yanı - Şaşı

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Para - Ulema **2.** Oyak - Fakir **3.** Tesadüfen **4.** Etiler - Ney **5.** Mal - Mera **6.** Ka - Mekan **7.** Imece - Lı **8.** Nesiller **9.** Rab - Tuş **10.** Sirayet - Ra **11.** Akel - Kuruş **12.** Latin - Rakı

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaiserberg **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler: Fransa-Paris** Tel: 1-2582690 **İsviçre-Basel** Tel: 061-2211591 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890 336 **İngiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506 **Isveç-Stockholm** Tel: 08-7401941

KISA...KISA...

Üç öğretmen kendilerine yapılan işkenceleri anlattı

Üç öğretmen gözetim altında tutuldukları Ankara Emniyet Müdürlüğü ile Nevşehir Komando Taburu'nda kendilerine yapılan işkenceleri anlattılar. Haydar Karakuş: **"Çeşitli yerlerime elektrik verip, Alevi olup olmadığımı sordular. Kelime-i şahadet getirmemi istediler. Kafama çimento torbası geçirip ellerimi ve ayaklarımı bağladıktan sonra copla dövdüler."**

Adının açıklanmasını istemeyen ve Ankara emniyetinde işkence gören bir diğer öğretmen: **"Anadan doğma soydular ve çarmıha gerdiler. Çarmıh sezebildiğim kadarıyla tavandan aşağıya sarkan sabit bir şeyle yere paralel bir borudan oluşan bir düzenekti. Bir maşanın üzerine çıkarılarak bu boruya kollarımdan bağlandım. Vücudum aşağıya sarkıktı... 33 gün içinde 3 kez bu çarmıha gerildim."**

Yine Ankara'da işkence gören Ayhan Sarıhan: **"Çırılçıplak soyuldum. Belime bir ip bağlayıp tuvalete götürdüler. Sırtüstü yatırdılar. Üzerime 15-20 dakika musluk suyundan daha gür ve basınçlı bir su fışkırtıldı... Daha sonra topuklarıma bağlanan bir iple tavana asıldım. Elektrik verildi... Elektrik insan vücuduna yıldırım düşmüş gibi, kızgın demirle dağlama gibi, çok kalın bir makkapla oyuyormuş gibi bir his..."**

Mardin'de 6 çocuklu bir çoban işkenceyle öldürüldü

Mardin'in Sulak köyünde çobanlık yapan 6 çocuk babası Hasan Akan bir soruşturma nedeniyle gözaltına alındı. Güvenlik güçleri tarafından götürülmesinden 4 gün sonra ailesine Akan'ın kendisini arabadan atıp yaralandığı ve öldüğü bildirildi.

Hasan Akan'ın annesi oğlunun bir soruşturma için Şırnak

Barış Derneği yöneticisi, Konuk Yayınları sahibi Doğan Görsev'le söyleşi / B.UYAR

İnsan postunu bir kere kaptırırsa o yarayı ömrü billah taşır

> **"Direniş ancak birlikte yükseldiği zaman insan da yükselmiş olabilir, yoksa karınca gibi ezerler insanı. Tek tek insanların ya da kendini tek sanan insanların dayanabileceği bir sorumluluk değil bu..."**

– 12 Eylül öncesinde Konuk Yayınları'nın sahibi ve Barış Derneği' nin yöneticisi olduğunuz için 3 yıldan fazla tutuklu kaldınız. İşkence gördünüz. Polis sizden ne istiyordu?

– 1981 yılının ekim sonuydu. Evimize geldiler. Yayın faaliyetinden ötürü hakkımda bir soruşturma açıldığını söylediler. Birinci Şube'ye götürüldük. Şubede bana yayın faaliyetimizin sıradan bir yayın faaliyeti olmadığını bunun siyasi bir yönü, örgütsel bir yanı olduğunu kabul etmemizi istediler. Bu doğru değildi. Kabul etmek istemedim. Bu doğrultuda birşeyler söylemezsem canımın yanacağını tekrarladılar sürekli.

– Bu sorgu nasıl yapılıyordu?

– İfadeler gözü kapalı olarak alınıyordu. Bir iki sefer, **"Alın, bunu götürün bu kendine acımıyor, biz mi acıyacağız"** diye işkence odasının kapısına kadar götürdüler beni. Sonra da, **"Oda meşgulmüş boşalıncaya kadar düşün"** diye geri götürdüler. Bunların tehdit olduğunu anladım ama son seferinde iş tehdit safhasından çıktı. Yıktılar yere. Falaka vurdular. Bu işlem ayağımın bir tanesi yarılıncaya kadar sürdü.

– Size ne soruyorlardı?

– Çok şey soruyorlardı. Ama içlerinde unutamadığım bir şey var. Biz Konuk Yayınlarından **"Felsefe Sözlüğü"**nü çıkarmıştık. Bu kitap iki baskı yaptı. Tamamen yenileştirilmiş olarak bir üçüncü baskısını hazırlamak istiyorduk. Bunun adı Almancadan geldiği için **Leksikon** idi. Bunlar leksikon çalışmasını parti çalışması zannettiler. Adamın dili bile dönmüyordu. **"Lehzigonu söyle"** diye bağırıp, gerine gerine sopayı indiriyordu. Bunu unutamıyorum.

– Birinci Şube'de ne kadar kaldınız?

– Sizi işkenceye karşı direnmiş bir kişi olarak tanıyoruz. Sizce o koşullarda insanı diri tutan şeyler nelerdir?

– Birkaç anımı nakledererek o ortamı anlatmak istiyorum. Şubeye geldikten bir hafta kadar sonraydı. Tabii içerde saçımız sakalımız falan da uzadı. Benim sakallarımda da epey kır var. Böyle beyaz bir vaziyette çıkıyorum. Hücreden alınıp göz bağlarının bağlandığı yerde, en uçta iki hücre var. 26-27 numaralı hücreler ki, orada siz de kalmışsınız, kızlar kalıyorlardı. Beni polisler götürürken, kızlar fazla yaşlı ve yorgun gördüler beni herhalde **"dayan baba"** diye telkinde bulundular. Başımı salladım yürüdüm. Gözler bağlandı. Sorguya çıktık. Akşam dönüşte kızlar bana

cek durumda değildim. Yanımda da adı **"Kemikkıran"** olan bir polis vardı. Onlara sağ elimin iki parmağını kaldırarak **"V"** işareti yaptım. Yani yıkılmadığımı anlatmak istedim. Onlar da o mesajı algıladılar. Bu türlü işaretlerle de olsa insanlar arasındaki iletişim, aynı düşmanın tehdidi altında bulunmanın bilinci ve direnme azmini ifade edebilmenin çok değerli olduğunu gördüm.

Bir diğer anım da yine sorgu anına ilişkin. Gözler bağlı olarak sorguya çıkarılmayı beklediğim odada, ki orada göz bağını açtığında sille tokat dayak yiyordun, göz bağımı kaldırıp etrafıma baktım. Çünkü insanlar hangi durumda olduklarını bilmek istiyorlar.

Bilinç, azim, irade dediğimiz şey

şulları bilmek ve hazırlıklı olmak lazım. Kaşla göz arasında insanlar bunu yapıyorlardı. Ben de denedim. Bir kişinin zincire vurulmuş yattığını gördüm. Perişandı hali. Kolumu kaldırarak ona bir işaret verdim. **"Dayan, bunlar önünde külahı düşürmemek gerekir"** anlamında yüreklendirici bir işaretti bu. Sonunda o arkadaşla Selimiye'de daha sonra da burada karşılaştım. Eski günlerden konuşurken, **"Abi, senin şubede yapmış olduğun bir hareket beni çok etkilemişti. Yaşlı başlı bir adam bana dayan diyorsa... diye düşünmüştüm"** dedi.

Onun için insanlar, en kötü şartlarda bile başkalarını küçük davranışlarla, olumlu ya da olumsuz etkileyebildiklerini hesaba katmalılar diyorum.

– İnsanlar arasındaki iletişim, diri kalmanın, direnmenin yollarından biri diyorsunuz.

– İşkenceye direnme konusunda evvela insanın bilinçliliği ve kararlılığı geliyor. Tabii içlerindeki diriliği, haksızlıklar karşısında pısırık kalmamayı, teslim olmamayı bu kararlılığı değişik biçimler altında etraflarındaki insanlara da iletmeli insan. Bu çok değerli. Direniş ancak birlikte yükseldiği zaman insan da yükselmiş olabilir, yoksa karınca gibi ezerler insanı. Tek tek insanların ya da kendini tek sanan insanların dayanabileceği bir sorumluluk değil bu...

– Peki siz önceleri tutuklanıp, işkence göreceğinizi düşünmüş müydünüz?

– Memleketimizde öyle şeyler oluyor ki, pek çok namuslu, dürüst insanın sadece kanaatlerinden ötürü tutuklanabileceğini iyice görmüş ve anlamıştım ben şahsen. Tutuklananların başlarına neler gelebileceğini de biliyorduk. Bu durumda ne yapmak gerektiğini,

kararlaştırmıştım. Bunların karşısında insan postunu bir kere kaptırırsa o yarayı ömrü billah taşır. Tutukluluk günleri acı da olsa sınırlıdır. Ama bu süre içinde insanın kendisine saygısını yitirmesi, zorbaların karşısında eğilmesi, katlanması, yalana evet demesi, bunlar insan kişiliğinde derin yaralar açar. Ki, bu yaralar işkencecilerin verecekleri maddi cezalardan daha kalıcı ve derindir. Ben bunlara kendimi hazırlamıştım. Kişiliğimi, inandığım şeyleri mutlaka korumak kararlılığı içinde, daima doğruyu savunarak, tehditleri reddettim. Bu açıdan talihli sayıyorum kendimi...

Ayakta, dimdik kalmak

Berin UYAR

"Mahkemede bir keresinde oğluma işkence yapanları gördüm. Yüzümüze bakamadılar. Önce yıkıldım, çöktüm. Sonra dedim ki kendi kendime, dimdik durmalıyım. Oturuyordum ayağa kalktım. Başım dimdik durdum..."

İşkencede öldürülen Mustafa Hayrullahoğlu'nun anası böyle söylüyor.

Gözü yaşlı, kendi yaşlı sevgili anamız senin sözlerini okuyunca ben de ayağa kalktım. Oğlun için yakılan ağıt seni nasıl gururlandırdıysa, sözlerin de bizi öylesine güçlendirdi, gururlandırdı.

"İşkenceciler yüzüme bakamadılar" diyorsun. Oğlun ve daha onun gibi niceleri ölümleri göze alıp **"başlarını dik tuttukları"** insanlık onurunu ayaklar altına aldırtmadıkları, inançlarından bir milim gerilemedikleri için işkenceciler senin yüzüne, diğer anaların yüzüne bakamadılar. Bakamayacaklar.

"Gözümün yaşı durmadan seller gibi akar. Ancak oğlumun katilleri cezalandırıldığında dinecek" diyorsun. İşte anacığım, katiller cezalandırılmanın, kendilerinden hesap sorulmasının korkusuna düştüklerinden yüzüne bakamıyorlar.

***

İşkenceler konusunda son aylarda basında çok sayıda açıklama yer alıyor. Meclis kürsülerinden işkence aletleri gösteriliyor. Bugüne kadar susmuş, susturulmuş, yakınları veya kendileri işkence görmüş insanlar birer birer ortaya çıkıyor. Artık gazete sütunlarında işkencede ölen ya da sakat kalanların haberleri trafik kazasında ölenlerden daha yoğun yer kaplıyor.

Artık faşist rejim **"Türkiye'de işkence yoktur"** diyemiyor. Şimdi **"işkencenin devlet politikası olduğunu, sistemli ve yaygın olarak uygulandığını nasıl gizleyebiliriz"**in telaşı içindeler. Onlara göre işkence konusunda açıklama yapan polisler ya **"solcu"** ya **"ruh hastası"**, işkence görenler de **"kökleri dışarda komünistler"**... Ama bunun doğru olmadığı ortada. Belki de hasta ruhlu olan ama üstlerinden aldıkları cesaretle, devlet görevlilerinin denetiminde işkencelerin sürdüğünü ve hergün yeni bir can alındığını artık kim gizleyebilir ki?

bildirildi.

Hasan Akan'ın annesi oğlunun bir soruşturma için Şırnak ilçesine götürüldüğünü, daha sonra yaralı olduğunu duyunca muhtarla birlikte hemen gittiklerini, öldüğünü öğrendiklerini ve jandarmanın mezarlığa gitmelerine ve oğlunu son bir kez görmesine izin vermediğini anlattı. Anne Bedriye Akan şimdi yetkili makamlara başvurarak, oğlunun hiçbir suçu yokken ölümüne sebebiyet verenlerin cezalandırılmasını ve ölüm nedeninin otopsiyle öğrenilmesini istiyor.

Türk-İş mitingine katılan sanıklara işkence yapılıyor

Türk-İş'in İzmir'de yaptığı **"Ekmek, barış ve özgürlük"** mitinginde slogan attıkları ve bildiri dağıttıkları gerekçesiyle tutuklanan sanıkların avukatları İçişleri Bakanlığına bir dilekçeyle başvurarak müvekkillerine işkence yapıldığı gerekçesiyle suç duyurusunda bulundular.

13 Mart tarihli dilekçede Buca Cezaevinde kalan Çoraklı'nın görüşme sırasında bitkin vaziyette olduğu, ağır şekilde işkence gördüğü, sol ayak ve elinin tutmadığı, makatından kan geldiği ve bu konuyla ilgili olarak soruşturma açılması gerektiği yer alıyor.

DYP'li bir gazeteci zincire vuruldu

Erzurum'da yayınlanan yerel gazete Hürsöz'ün yazı işleri müdürü Arif Nihat Polat'ın tutuklu bulunduğu Aşkale Cezaevi'nde rahatsızlanması nedeniyle kaldırıldığı hastanede zincire vurulması üzerine tepkiler sürüyor.

SHP İl Başkanı Kenan Gürel bu olayın üstüne gittiklerini, Polat'ın DYP eğilimli bir gazeteci olmasının hiç öneminin olmadığını, siyasal görüşü, eylemleri ne olursa olsun bir insana işkence yapılmasının şiddetle kınanması gerektiğini belirtti.

nu unutamıyorum.

– Birinci Şube'de ne kadar kaldınız?

– Dört hafta kadar kaldım.

bulundular. Başımı salladım yürüdüm. Gözler bağlandı. Sorguya çıktık. Akşam dönüşte kızlar bana yine sordular. Ben birşey söyleye-

dukların bilmek istiyorlar.

Bilinç, azim, irade dediğimiz şey havada olamaz. Etrafı, somut ko-

Tutuklananların başlarına neler gelebileceğini de biliyorduk. Bu durumda ne yapmak gerektiğini, kendimi asla suçlu hissetmeksizin,

İşkencede öldürülen Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Mustafa Hayrullahoğlu'nun annesi ile Türkiye'de yayınlanan Gün dergisinde (Mart 1986 sayısı) yeralan söyleşiyi aynen veriyoruz.

"Nereye baksam oğlumun gözbebeklerini görüyorum"

TKP MK üyesi Mustafa Hayrullahoğlu 1983'de İstanbul 1. Şube'de işkence sonucu öldürülerek, sessiz sedasız Kasımpaşa Kimsesizler Mezarlığı'na gömülmüştü. Ancak faşist diktatörlüğün cinayeti örtbas etme çabası sonuç vermedi.

● GÜN- Fevziye hanım kaç çocuk annesisiniz?

HAYRULLAHOGLU: Dört çocuk öz, 3 de manevi olmak üzere 7 çocuk annesiydim. Çocuklarımdan biri, yani Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi olduğu öne sürülen oğlum, emniyette öldürüldü. Şimdi 6 çocuğum var.

● Öldürüldüğünü söylediğiniz oğlunuzdan sözeder misiniz?

Oğlum iyi huylu, okulda başarılı, hürmetkar bir çocuktu. En ufak kötü davranışını görseydim belki acım biraz hafiflerdi. 33 yaşında gencecikti. Iktisat Fakültesi mezunuydu.

● Oğlunuzun ortadan kayboluşunu anlatır mısınız?

Gözetimde olduğunu öğrendiğimizde büyük oğlumla birlikte Gayrettepe'ye, emniyete gidip sorduk. Gözaltına alındığından 4 gün sonra haber alabilmiştik. Böyle biri getirilmedi dediler. Soğukta, kar-kıyamette, 4-5 gün sürekli Gayrettepe'ye Selimiye'ye gidip sorduk. Bilmiyoruz dediler. Daha sonra Sıkıyönetim Komutanlığına başvurup, "Aylardır oğlumu arıyorum. Sağ mı, ölü mü? Hastayım artık, dermanım kalmadı," dedim. Oğlumun gözetimde ve sağ olduğunu belirterek, "Telefon numaranızı verin, biz sizi ararız," dediler. Hâlâ haber verecekler. Mahkemelerde oğlumun adı geçiyormuş, "intihar etti" diye. Tanımadığımız bazı tutuklu aileleri oğlumuzu aradığımızı duymuşlar da haber verdiler. "oğlunuzun adı okunuyor, ölmüş," diye. Bu yolla tutuklandığını ve ölümünü haber aldık. Oğlumla hemen savcılığa başvurup sorduk. İçeri almıyorlardı. Ben annesiyim dedim de savcıya çıkabildik. Savcı mütebessim ve alaycı. Beni ayakta bekletti. Dosyalara baktıktan sonra, "Oğlunuz gözetimdeyken hastalanmış ve hastanede ölmüş," dedi. Bizi, dosyalardaki resimlerden teşhis etmek üzere yukarıya yolladı. Orada oğlumun adını gördüğümde inanamadım. Hâlâ da inanabilmiş değilim. Daha sonra morga yolladılar. Oradan öğrendik ki öldükten sonra kimsesizler mezarlığına gömülmüş. Bu nasıl iştir anlayabilmiş değilim.

Hemen savcılığa 3 dilekçe yazdık, şikayet ve raporlar için.

DEVLETE, ADALETE İTİMADIMI KAYBETTİM

● Oğlunuzun ölüsünü alabildiniz mi?

O kadar bedbaht bir anneyim ki! Oğlum öldürülüp kimsesizler mezarlığına gömülmüştür. Dört ay geçmiş aradan. Mezarı açacaksın da ne olacak. Ölüsüne bile sahip çıkamıyoruz yavrularımızın. Can güvenliği için kapı kapı dolaştım Devlete adalete itimadımı kaybettim. Oğlum anarşist terörist değildir. Rüşvet yemedi. Düşüncesi uğruna, ezilenlerden yana olduğu için işkenceyle öldürüldü. Bir de işkence yok diyorlar. Zamanı gelince hep bunlar ortaya çıkacak. Hesabını soracağız. Mahkeme açtık. Kim yaptıysa, oğlumun katilleri bir bir hesap verecekler. Ben bunu göreceğim. Biliyorum. Nereye baksam oğlumun gözbebeklerini görüyorum. Şimdi hasta da olsam hiç bir mahkemesini kaçırmıyorum. Gözümün yaşı durmadan seller gibi akar. Ancak oğlumun katilleri cezalandırıldığında dinecek. Ben bunun için yaşıyorum. Oğlumun işkencecileri hâlâ çalışıyorlar devlet kapısında, bu ne iştir. Buna hiçbir vicdan razı olmaz.

● Acılarınızın yeniden tazelenmesine neden olduk. Ama sizin durumunuzda olan başka anneler de var. Onlara neler söyleyebilirsiniz?

Oğlum için bir ağıt yakılmış, mahkemelere gidip gelirken duydum. Demek ki dedim, oğlumu benden çok sevenler de varmış. Bundan çok gurur duydum. Geçenlerde tutuklu annelerinden tanımadığım bir kadın olayı duymuş, bana telefon etti. Çok sevindim. Bana manevi destek oldu. Biliyorum, oğlu içerde yatan pekçok anne var. Hepsi acılar içinde. Bu annelere sabır diliyorum. Bunların hesabı bir gün mutlaka sorulacak. Mahkemede bir keresinde oğluma işkence yapanları gördüm. Yüzümüze bakamadılar. Önce yıkıldım, çöktüm. Sonra dedim ki kendi kendime, dimdik durmalıyım. Oturuyordum ayağa kalktım. Başım dimdik durdum. Düşünebiliyor musunuz bir annenin yanında oğluna yapılan işkenceler bir bir anlatılıyor. Görmüş gibiyim. Bunlar ortaya çıkacak, bu umutla yaşıyorum.

cesaretle, devlet görevlilerinin denetiminde işkencelerin sürdüğünü ve hergün yeni bir can alındığını artık kim gizleyebilir ki?

***

İstanbul Emniyeti 1. Şube'de 9 kişiyle birlikte tek kişilik bir hücrede 69 günüm dolduktan sonra savcılığa çıkabildim. Polisin ihtimamlı! bakımına rağmen iki ayağımın üstünde duramadığımdan, iki polis beni kollarımdan tutarak savcının önündeki iskemleye oturttu. Yargılandığım davanın savcısı olan Kuray Gülkök'ün karşısına götürüldüğüm o günü nasıl unutabilirim?

Odada başka savcılar da var. Kuray Bey! birbirine yakın, iki küçük riyakar gözünü üstüme dikerek ve sesindeki düşmanlığı ince bir çizgiden ibaret olan dudaklarının kenarına kondurduğu sırıtmayla gizlemeye çalışarak sordu:

– Kızım hayrola bir kaza mı geçirdin?

– Hayır efendim. İşkence gördüm. On gündür iyileşmemi bekliyorlardı. Ancak bu kadar yürüyebiliyorum. Ve şimdi size özgür irademle suç duyurusunda bulunmak istiyorum...

Lacivert, sivil kruvaze ceketli, metal düğmeli askeri savcı Gülkök'ün yüzünde güller açıldı. İnanın bir an söylediklerimden memnun oldu diye bile düşündüm. Cevabı kulaklarımdadır hâlâ:

– Eh, ne yapalım bu işlere girerken düşünseydin sonunu. Hem çocuklar ne yapsınlar istiyordun, başka türlü konuşmuyor, başka türlü uslanmıyorsunuz ki..."

Tutuklandım. Bir yıl sonra mahkemeye çıkarıldık. Arkalarında **"Adalet mülkün temelidir"** yazılı panonun önünde oturan hakimlerin önünde de aynı senaryoyu yaşadık. İşkence konusunda bilgileri olduğu gün gibi aşikar olan hakimler de **"Burası yeri değildir"** diyerek, işkence konusundaki suç duyurularımızı reddettiler. Bu sadece benim yaşamımdan bir kesit. Henüz açığa çıkmamış binlerce örnek var oysa daha.

***

Peki ama işkence amacına ulaşıyor mu? Sadece insanları konuşturmak, gerçek olmayan düzmece senaryoları imzalatmak için mi yapılıyor işkence? Elbette hayır. Tüm bunların yanısıra savcı beyin de kendi ağzından itiraf ettiği gibi **"uslandırmak"**, yıldırmak, sindirmek için estiriliyor bu terör.

Ey, tüm bu uğursuzlukların sebebi küçük insanlar! İnsanlık onurunun işkenceyi yeneceğini hiç düşünmediniz mi?

Ölümlerle, işkencelerle tehdit ettiğiniz, caydırmaya çalıştığınız insanlar bugün, inançlarından bir adım gerilediler mi? Mücadele güçlerinden mi kaybettiler?

İşçiler yine alanlara dolmuyor mu? **"İşkencecilerden hesap soracağız"** diyen bildiriler rüyalarınıza girmiyor mu? **"Barış demokrasi, özgürlük"** isteyen binlerce **"uçtu, uçtu"** başınızdan aşağı kaynar sular gibi dökülmüyor mu? İnsanlarımız işyerlerini, gecekondularını korumak için dozerlerin önüne yatmıyor mu? Barış savaşçılarını, aydınları, sendikacıları susturabildiniz mi? Koğuşlarda yakarak, evlerinden sürerek Kürt halkına varlığını inkar ettirebildiniz mi?

***

Hayrullahoğlu'nun güzel anası, sevgili anamız, senin direncin karşısında saygıyla eğilmek için yola çıktık, nerelere geldik. Geldik ama, inanıyorum ki anacığım senin gibi binlerce yürekli insanın gücüyle, kararlılığıyla, baş eğmeyen, teslim olmayan insanlarımızın anısını her zaman canlı tutarak hesap soracağız.

İnsanlık onuru işkenceyi yenecek.

Federal Almanya makamları ağır töhmet altında

Azılı terörist serbest bırakıldı

Papa suikasti davası son aşamasına gelmişken (jüri heyetinin kararını 31 Martta açıklaması bekleniyor) Federal Alman makamları Ağca'nın suç ortağı **Yalçın Özbey'i** serbest bırakarak faşist teröristlere nasıl göz yumduklarını bir kere Daha gösterdiler. Yalçın Özbey şimdi serbestçe dolaşarak yaptığı terör eylemleriyle böbürleniyor, Federal Alman gizli servisleriyle işbirliği yaptığını anlatıyor.

Yalçın Özbey Mehmet Ali Ağca'nın en samimi arkadaşlarındandır. Abdi Ipekçi'yi öldürdüğünde Ağca, Yalçın Özbey'in Taksim'deki evinde kalıyordu. Cinayetten sonra da bu eve dönmüş ve tutuklanana kadar yine Özbey'in evinde gizlenmiştir.

Yalçın Özbey, Mehmet Ali Ağca ile birlikte birçok silahlı soygun ve saldırılar yaptığını, bu saldırılarda çeşitli kereler silah kullanıldığını, ölen ve yaralananlar olduğunu itiraf etmiştir. Özbey'in kendi ifadesine göre iki faşist o kadar çok bu tür terör olayına karışmışlardır ki, Özbey şimdi bunların sayısını bile hatırlayamamaktadır!

Yalçın Özbey'in Federal Alman polisine verdiği ifadeler, şimdiye kadar faili meçhul kalmış bir saldırı olayına da ışık tutuyor. Buna göre 27 Mart 1979 günü TSIP genel merkezine yapılan ve TSIP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Aydoğan Gezer'in yaralanmasıyla sonuçlanan saldırıyı da Yalçın Özbey ve Mehmet Ali Ağca ortaklaşa yapmışlar. Saldırının asıl amacı TSIP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ı öldürmekmiş, ancak Ahmet Kaçmaz'ı bulamayan saldırganlar Aydoğan Gezer'i yaralamışlar. Gazetemizin bu konuyla ilgili sorularına cevap veren TSIP'li arkadaşlar, sözkonusu saldırının yapıldığı günlerde kendisinin Ağca olduğunu söyleyen bir kişinin birkaç kere TSIP genel merkezine telefon ederek Sayın Ahmet Kaçmaz'ı ölümle tehdit ettiğini belirttiler.

Yalçın Özbey'in Ağca ile işbirliği (yine kendi ifadesine göre) o derece yakındır ki, her iki terörist çeşitli silahlı soygunlarda ele geçirdikleri paraları aralarında paylaşmaya bile ihtiyaç duymadan **"ortak kasa"** olarak kullanmaktaymışlar.

Sonuç olarak Özbey'in kendi-desine göre şu suçları işlediği kesinleşiyor:

1- Silahlı saldırı, adam yaralamak ve öldürmek.

2- Silahlı soygun.

3- Bir katili (Ağca'yı) evinde gizlemek.

Özbey'in itiraf ettiği bu suçlara ek olarak Istanbul'daki Ipekçi cinayeti davasında açıklandığı gibi Ipekçi cinayetinin planlanmasına katılmış olma ihtimali de çok fazladır (Özbey bunu inkâr ediyor).

Işte Federal Almanya makamlarının serbest bıraktıkları adam böylesine tehlikeli bir teröristtir.

Söz konusu suçlar Türkiye'de işlendiğinden Federal Almanya makamlarının (uluslararası hukuk kurallarını çiğneyerek) bunları umursamadıkları öne sürülebilir. Peki, ya Yalçın Özbey'in Federal Almanya'da işlediği suçlara ne demeli?

Bu adam Bochum'da yarım düzine sahte pasaport, mühür ve benzeri belgelerle yakalanmadı mı? Ipekçi cinayeti nedeniyle aranmasına rağmen Federal Almanya polisi tarafından serbest bırakılmadı mı? Bunun üzerine Batı Avrupa'da oradan oraya dolaşmaya, televizyon ve radyolara beyanatlar vermeye başlayan Özbey yine kendi ifadesine göre azılı faşist teröristlerden Oral Çelik ile yakın ilişki içindeydi.

1985 yılında Özbey Aachen yakınlarında Federal Almanya polisleri tarafından üzerinde silah ve sahte belgelerle yeniden tutuklandı. Papa suikasti ve Ipekçi cinayeti ile ilgili olarak ifadesi alındı. Bundan sonra da hiçbir şey olmamış gibi serbest bırakıldı!

Şimdi Yalçın Özbey dilediği gibi dolaşarak Alman gizli servisleriyle birlikte çalıştığını, **"Verfassungsschutz"**un Türkiye masası şefiyle daha Türkiye'de iken ilişki içinde olduğunu anlatmaktadır.

Federal Alman makamları Yalçın Özbey'i ikinci kere serbest bırakmakla bu söylentileri doğrulamış oluyorlar. Aşağıdaki sorulara

Yunanistan'da TKP'yi Savunma Komitesi kuruldu

"Yunan halkı Türkiye halkı ile kardeştir"

Yunanistan'da kurulan TKP'yi Savunma Komitesi siyasi partileri ziyaret ederek, temsilcileriyle görüştü. Ardından Mikis Teodorakis, Yanis Ritsos, Kostas Kazakos ve Ioana Karacaferi'nin desteklediği bir basın toplantısı düzenledi.

Komite'nin ilk aşamada görüştüğü siyasi partiler ve yetkilileri şunlar: **PAKE (Yunanistan Ilerici Köylü Partisi) Başkanı; KODHSO (Demokratik Sosyalist Parti) Başkanı Protopapas; PASOK (Panhelenik Sosyalist Hareket) dış ilişkiler bürosu 2. sekreteri ve başbakan dış ilişkiler danışmanı Periklis Nearhos; DHANA (Demokratik Diriliş Partisi) dış ilişkiler ve dış politika sorumlusu Av. Theodosis Georgiou; EDIK (Demokratik Merkez Partiler Birliği) lideri John G.Zıdhdıs; KKE (Yunanistan Komünist Partisi) MK. Polit Büro**

Üstte Mikis Teodorakis, yanda Yanis Ritsos TKP'yi savunma Komitesi'nin basın toplantısını desteklediler.

Yunanistan TKP'yi Savunma Komitesi Temsilcisi Cemal Kıral basın toplantısında şöyle dedi: **Burjuvazi TKP'yi 64 yıldır yasak altında tutuyor. Yığınlarda TKP**

lep varsa, bunların ancak TKP'den neş'et edilebileceğini (kaynaklanabileceğini) ileri sürüyor. Ister komünist partisinin paralelinde olsun, ister olmasın, ben çocuklan-

DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk savunmasını tamamladı

Bir yasada değişiklik yapılmasını istemek, doğal görevdir

Devam etmekte olan DISK davasında Abdullah Baştürk 500 sayfalık savunmasını tamamladı.

DISK iddianamesindeki her bölümü tek tek cevaplayan Baştürk, savunmasında DISK'e karşı yapılan suçlamaların hukukta yasaklanmış olan kıyas yöntemi ile yapıldığını, aynı yöntemle yüzlerce yıl önce bilgin Galile'nin yargılandığını, engizisyon mahkemelerinde, Hitler Almanyasının mahkemelerinde de bu yöntemin kullanıldığını belirtti. DISK savcısı tarafından iddianame hazırlanırken DISK'in çeşitli yayınlarındaki görüşlerinden bir sözcük ya da paragraf almış, ardından Marksist-Leninist olduğu iddia edilen bir kitaptan benzeri kelimeler ya da paragrafları alınmış ve benzetme yoluyla DISK metinlerinin de Marksist-Leninist olduğu kanıtlanmaya çalışılmıştır dedi.

DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk savunmasının bir bölümünde TCK'nun 141-142. maddelerine karşı çıkmanın bu maddeleri ihlal etmek anlamına gelmeyeceğini belirterek şöyle devam etti.

Meclisteki tartışmalara rağmen

İnfaz yasası çıktı

Cezaların infazında değişiklik yapan yasa SHP milletvekillerinin red oyuna karşı mecliste kabul edildi. Yasanın görüşülmesi sırasında SHP ve ANAP milletvekilleri arasında zaman zaman yoğun tartışmalara tanık olundu.

SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, parti olarak genel af istediklerini belirtti. Ve **"ülkemizde Işveren Sendikası Başkanı, Başbakan olabiliyorsa, DISK'e de af gerekir"** dedi.

Görüşmeler sırasında söz alan MDP milletvekili Osman Bahadır, parti olarak genel affa taraftar olduklarını belirttikten sonra, **"ANAP tasarısının genel af niteliğini taşımadığını"** söyledi.

SHP'li Taşdemir de tasarıyı siyasi suçlular için bir tuzak olarak gördüklerini vurgulayarak, tasarının idamları gündemden çıkarmadığını belirtti. Taşdemir **"Askeri cezaevindeki tutuklular, sıkça disiplin cezacı alacağından, infaz indiriminden yararlanamayacaklardır"** dedi.

SHP Grup Başkanvekili Seyfi Oktay, iktidarın, istediği idama evet, istemediği idam hayır diyebilmek için bu tasarıyı getirdiğini belirtti ve devamla: **"Bu tasarı ile sağ teröristler affedilecek"** dedi.

Turgut Özal ise affın sadece geri ülkelerde çıkartıldığını belirterek, **"Türkiye demokratik bir ülkedir inşallah bir daha Türkiye'de af olmayacaktır."** dedi.

Mecliste kabul edildikten sonra Kenan Evren tarafından da onaylanan yasaya göre, TBMM tarafından onaylanan ölüm cezaları 30 yıl, ömürboyu hapis cezasına hüküm giyenler 20 yıl hapis yattıkları takdirde öteki hürriyeti bağlayıcı cezalardan hüküm giyenler ise hükümlülük süresinin yarısını çekmek ve iyi halli olmak şartıyla salıverilecekler.

Cezaevlerinde disiplin cezası alanların bu yasa hükümlerinden yararlanabilmeleri için 9 aylık deneme süresi olacak. Bu süre içinde iyi halli oldukları tesbit edilenler, bu yasa ile getirilen hükümlerden yararlanacaklar.

Genel af istemi bugün daha da yükseltilmelidir

Gerek yığınlara mal olan genel af istemini gerekse uluslararası kuruluşların Türkiye üzerindeki baskısını, bir nebze hafifletebilmek amacıyla tartışmalara rağmen infaz yasası meclisten geçirildi.

Çıkanlan infaz yasasının, **"af niteliğinde"** olmadığı görüşü yanında hukuksal olarak böylesi bir yasanın eksiklikleri ve yetersizliği kamuoyunda çok geniş çevrelerde dile getirildi.

Ancak demokrasi düşmanları, çıkarılan bu yasayla kendilerince çok önemli bir sorunu hallettiler.

12 Eylül sonrasında açılan davada ve Maraş katliamı davasında onlarca insanı öldürerek, idamla yargılanan faşistlerin idam kararları yıllar geçtiği halde bir türlü kesinleştirilmiyordu. Şimdi gönül rahatlığı ile bu davaları sonuçlandırabilecekler. Çünkü Meclisin onaylamadığı idamlar 30 yıla iniyor. Faşistlerin idamları da onaylanmayacaklar arasında olacağından rejinin tosuncukları böylece paçayı sıyırıyorlar.

Solcuların idam cezaları ise genellikle onaylanan kararlardan olacağından bu yasadan yararlanma şansları yok. Infaz yasasının diğer bir özelliği de disiplin cezası alan kişiler bu indirimlerden yararlanabilmek için oldukça uzun deneme sürelerine tabi (9 ay). Bu maddenin de kimler için kondu-

Georgiou; EDIK (Demokratik Merkez Partiler Birliği) lideri John G.Zıdhdıs; KKE (Yunanistan Komünist Partisi) MK. Polit Büro aday üyesi Orestis Kolozof, MK. üyesi Yorgos Papapetrou.

Bunların dışında diğer bazı örgüt ve kişilerle de görüşen Komite 10 Mart 1986 günü bir basın toplantısı yaptı.

Komitesi Temsilcisi Cemal Kıral basın toplantısında şöyle dedi: **Burjuvazi TKP'yi 64 yıldır yasak altında tutuyor. Yığınlarda TKP hakkında tereddüt, bulanıklık ve önyargı yaratmaya uğraşıyor. TKP ile ilgili olarak ürküntü ve korku salmak istiyor. Bu yollarla yığınlara, TKP ile işbirliği içinde gözükmektense, pasif durma psikolojisi aşılamaya çalışıyor. Ama nafile. Bakın Barış Derneği davasında yargılanan** Aykut Göker askeri **mahkeme önünde ne diyor:** Iddia makamı ne kadar iyi ve güzel taneş'et edilebileceğini (kaynaklanabileceğini) ileri sürüyor. Ister komünist partisinin paralelinde olsun, ister olmasın, ben çocuklarımın tepesinde nükleer tehdit istemiyorum.

Burjuvazinin 66 yıldır yapamadığını Evren-Özal çetesi de yapamayacak. Yığınların TKP'ye kulak verişinin önüne duvar çekemeyecek. Barış ve demokrasi güçlerinin bütünleşmesini engelleyemeyecek. Diktatörlük karşıtı ulusal demokratik güçlerin birliğini önleyemeyecek.

olduğunu anlatmaktadır.

Federal Alman makamları Yalçın Özbey'i ikinci kere serbest bırakmakla bu söylentileri doğrulamış oluyorlar. Aşağıdaki sorulara açık seçik cevap vermedikçe Federal Alman makamları bu ağır töhmetten kurtulamayacaklardır:

1- Neden Y.Özbey hakkında dava açılmadı?

2- Y.Özbey Federal Almanya'da oturma izni veya iltica hakkı almış mıdır?

3- Y.Özbey geçerli bir pasaporta sahip midir, bu pasaportu kim vermiştir?

Baştürk savunmasının bir bölümünde TCK'nun 141-142. maddelerine karşı çıkmanın bu maddeleri ihlal etmek anlamına gelmeyeceğini belirterek şöyle devam etti. **"TCK 141 ve 142 maddelerinin kalkmasını istememiz, bu maddeler kapsamına girebilecek hiçbir eylemimiz olmadığı halde, bugün bu maddelerle yargılanan bizleri haklı çıkarmıştır.**

...Ülkemizde 50 yıldır yürürlükte olan 141 ve 142. maddeler bugüne kadar 'suçların yasallığı ilkesine' aykırı olarak değişik biçimlerde uygulanmıştır.

Solcuların idam cezaları ise genellikle onaylanan kararlardan olacağından bu yasadan yararlanma şansları yok. Infaz yasasının diğer bir özelliği de disiplin cezası alan kişiler bu indirimlerden yararlanabilmek için oldukça uzun deneme sürelerine tabi (9 ay). Bu maddenin de kimler için konduğunu uzun uzun anlatmak gerekmiyor.

Sonuçta, insanlar ilk anda yasanın uygulanması sonucu yakınlarına kavuşmanın sevinci ile bu gerçekleri gözardı edebilirler. Ama şu var ki faşist rejimin zindanlarında haksız yere yıllarca yatanlar, işkencelerden geçenler ve onların yakınları, demokrasi isteyen herkes genel af istemini bugün dünden daha da çok yükseltiyorlar. Rejimin tezgahladığı oyun bozulacaktır. Çünkü **"genel af"** demokrasi isteminin ayrılmaz bir parçasıdır.

KISA...KISA...

Polisler slogan atarak slogan atanları yakaladılar

Türk-Iş tarafından düzenlenen Izmir mitinginde tutuklanan ilericiler, mahkemede, polislerin işçilerin arasında dolaşarak slogan attıklarını ve slogan atanları da tesbit ederek gözaltına aldıklarını belirttiler.

Yaklaşık 55 polisin ifadesinin alındığı duruşmada sanıklardan, Sinan Altın ile Kemal Bahadır, Komiser Fatih Öztürk'ü göstererek **"işte mitingte slogan atan polis buydu"** diye bağırdılar. Sinan altın daha sonra sorgusunda, aynı polisin, gözaltında bulunduğu sırada yanına geldiğini ve **"Sende slogan atmıştın"** lafı üzerine, **"Benim görevim bu siz de gaflete düşmeseydiniz"** diye yanıtladığını söyledi.

İşçilerin arasında polisler

Polislerde mitinge **"kitlesel"** biçimde katılmışlardı. Ellerinde bayraklar, pankartlar ve dövizlerle işçilerin arasına karışmışlardı. Ancak işçiler işçi gibi olmayanları hemen farkediyorlardı. Nitekim kortejlerindeki yabancıyı farkeden bir işçi yaklaşarak sordu:

– Kardeş hangi şubedensiniz?

– Bakırköy şubesindenim...

– Hadi bakalım dışarıya bizim Bakırköy'de şubemiz yok.

(Gün dergisi)

Evren'in mükafatlandırılmasına hayır

Yunanistan Komünist Partisi Avrupa Parlamentosu grubu, **"AET tarafından Evren'in mükafatlandırılmasına hayır"** başlıklı bir bildiri yayınladı. 100 Avrupa Parlamentosu milletvekilinin imzasını taşıyan bildiri Avrupa Konseyi Başkanı Pier Leblez'e verildi. Bildiriyi imzalayanlar arasında FKP Genel Sekreteri George Marchais ve eski Ingiliz bakanlardan Barbara Castel'i de bulunuyor.

Bildiri özetle; Konsey Başkanı, Bakanlar Kurulu ve AET Komisyonu'nun Türkiye AET ilişkilerini yeniden gözden geçirme kararına müdahale etmeye çağırıyor ve konseyin geçmişte aldığı AET'nin Evren rejimiyle ilişkileri dondurma kararına uyulması isteniyor. Bakanlar Konseyi'nin 17 Şubatta aldığı Türkiye-AET ilişkilerini yeniden gözden geçirme kararı eleştiriliyor, bu kararın **"sistemli olarak insan, hak ve özgürlüklerini ihlal eden"** Türkiye'deki rejimi mükafatlandırma anlamına geleceği belirtiliyor.

Viyana'da yapılan toplantıda ASK 2. Başkanı A.Stroer konuşurken.

Avusturya'da DİSK'le dayanışma

Avusturya DISK'le Dayanışma Komitesi ve **ÖGB** (Avusturya Sendikalar Birliği)nin girişimi ile Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan DISK ve DISK'e bağlı sendikalar yöneticileri 7-9 Mart günleri biraraya geldiler. Toplantıya **Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Ikinci Başkanı Alfred Stroer** ve **ÖGB Dış İlişkiler Sekreteri Karl-Heinz Nachtnebel** de katıldı.

Toplantıda Türkiye sendikal hareketinin en güncel sorunları ve DISK ile dayanışma konusu tartışıldı. Toplantı sonucu bir ortak açıklama yapıldı ve ÖGB aracılığı ile o günlerde Viyana'da bulunan SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'a bir mektup verildi. ÖGB'den ulusal konfederasyon olarak ILO'ya başvurması ve Türkiye makamlarına, eski işveren sendikası başkanı Turgut Özal'a protesto telgrafı çekmesi istendi.

Muzır yasa tepkiyle karşılandı

Küçükleri muzır (zararlı) yayınlardan koruma gerekçesi ile bir sansür kurulu oluşmasını ve muzır yayın yapan basına ceza verilmesini öngören yasa Evren tarafından da onaylanarak kesinleşti. Yasa küçükleri zararlı yayınlardan koruma gerekçesinin ardında aslında basına yeni bir sansür uygulamasını içeriyor.

Yasaya göre başbakanlık bünyesinde oluşturulacak sansür kurulunda Milli Güvenlik Kurulu, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, Içişleri Bakanlığı, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor, Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile YÖK, ve Diyanet Işleri Başkanlığı'ndan birer temsilci yeralacak. Kurulda ayrıca bir de gazeteci olacak.

Sansür Kurulu, yayınların 18 yaşından küçük çocuklar için zararlı olup olmadığını araştıracak. Ayrıca müstehcenlik ile ilgili suçlamalarda bilirkişilik yapacak.

Yasa yurtiçi ve yurtdışında tepki ile karşılandı. **IPI (Uluslararası Basın Enstitüsü) Başkanı Peter Galliner** BBC'ye yaptığı bir açıklamada yasayı eleştirerek **"Ne yazık ki son gelişmeler hakkında kötümser görüşler taşıyorum. Son iki aydır bazı yayınların toplatıldığı, yazı işleri müdürleri ve yazarlar hakkında davalar açıldığını öğrendik. Yeni gelişmeyi çok ama çok üzücü ve olumsuz bir adım olarak görüyorum. Bu durumun Türkiye'nin dış dünyaya demokratik bir ülke olarak itibarını güçlendirmeye yardımcı olabileceğine inanmıyorum."** dedi. Sadece IPI'nin değil AET ülkelerinin de son gelişmeyi olumsuz olarak değerlendirdiklerini belirtti. **Galliner** ayrıca Özal'a bir mesaj göndererek sansür komitesi kurulması kararının bir kez daha gözden geçirilmesini ve basın özgürlüğünün güvence altına alınmasını istedi.

SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan ise yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuracaklarını açıkladı.

İsviçre'de DİSK'le dayanışma

Maden-Iş Sendikası 23. Bölge temsilcisi **Cemal Azmi Poyraz**, geçtiğimiz günlerde **Isviçre Hrıstiyan Sendikalar Konfederasyonu'na** bağlı, banka-büro işkolunda örgütlü **Cenevre Federasyonu CRT**'nin genel sekreteri **Daniel Dind** ve basın sözcüsü **Bernand Rahley** ile bir görüşme yaptı.

Cemal Azmi Poyraz yapılan görüşmede; 12 Eylül öncesi ve sonrasında Türkiye'de sendikal durum ve DISK davası hakkında CRT yöneticilerine bilgi verdi. Görüşmeye katılan CRT yöneticileri DISK davasının durdurulması ve işkencelerin sona erdirilmesi için başkanlığa telgraf çekeceklerini bildirerek, DISK yöneticileri ve üyeleriyle dayanışma içinde olduklarını açıkladılar.

Avustralya'da Sol Birlik gecesi

Avustralya'da kurulan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birlik Destekleme Komitesi **"Sol Birlik"** gecesi için yoğun bir çalışmaya girdi.

5 Nisanda yapılacak gecede Türkçe ve Ingilizce olarak iki dilden yapılacak konuşmalarla eli kanlı faşist diktatörlüğün içyüzünün gözler önüne serilmesi amaçlanmaktadır. Geceye çok sayıda parlamenter, sendikacı, barışsever ve politikacının gelmesi beklenmektedir.

Campain for International Cooperation and Disarmament (CICD) Victoria Genel Başkanı Papaz Richard Wooton ve Avustralya Sosyalist Partisi Viktoria Şubesi gecenin onur konuğu olacaklar.

Papaz R.Wooton barış ve demokrasi için çok yönlü çaba harcamakta, tüm faşizan baskılara karşı bilinçli bir mücadele yürütmektedir. 1983 yılında kurulan Genel Af Komitesi'nin de başkanıdır. Türkiye'de genel af için iki şehirden 10 bini aşkın imza toplanmıştı.

Hollanda'daki yerel seçimlerde yabancılar da oy kullandı

Darısı diğer ülkelerde yaşayanların başına

Hollanda'da 19 Mart günü yapılan yerel seçimlerde yurttaşlarımız da ilk kez oylarını kullandılar. Yüzde 71,6 gibi büyük bir katılımla göçmen işçiler yaşadıkları ülkenin politik yaşamına duydukları ilgiyi kanıtladılar. Seçimlerde 12 yurttaşımız kent belediye meclislerine girdi. Seçilen adayların 9'u Hollanda İşçi Partisi, (PvdA) ikisi Hristiyan Demokrat Parti (CDA), biri Liberal Parti (VVD) ve biri de Yabancılar Grubu listesinden seçimlere katılmıştı. Seçim sonunda yapılan anketlerde yurttaşlarımız seçimlere katılmaktan duydukları memnuniyeti ve genel seçim hakkı istemlerini de dile getirdiler.

Göçmen işçiler daha önce Lahey ve Rotterdam'da geçen yılın kasım ayında da Gorkum'da **"semt belediye seçimlerine"** katılmış ve böylece ilk defa **"seçme ve seçilme haklarını"** kullanmışlardı. Nitekim Rotterdam Charloisse'da İşçi Partisi Listesi'nden **Musa Öztürk** Semt Belediye Meclisi'ne getirilmişti.

19 Martta tüm Hollanda'da yapılan yerel seçimler öncesi partiler yabancı işçilerin sorunlarına karşı daha duyarlı oldular. Parti programlarında yabancı işçilerin sorunları yer almaya başladı. **"Beraber yaşayıp beraber oy vermek"** belgisi altında sürdürülen seçim kampanyası sırasında partiler göçmen işçilere kendi dillerinde seslendiler. Bu arada Hristiyan Demokratlar Birliği CDA lideri ve Başbakan **Lubbers**, İşçi Partisi PvdA Başkanı ve eski Başbakan **Uil** bizzat televizyondan Türkçe olarak yurttaşlarımızı partileri seçmeye çağırdılar.

Türkiye Postası muhabirleri seçimlerden sonra **İşçi Partisi** listesinden adaylığını koyan ve kazanan **Naci Demirbaş** ve **Faruk Cansızlar'**

Seçim hakkı üzerine

Batı Avrupa'daki göçmen işçilerin "eşit haklar" temelinde yaptıkları savaşımlarda "seçme ve seçilme hakkı", çok önemli bir kazanımdır. Göçmen işçiler, içinde yaşadıkları toplumların her alanında ve her düzeyde, demokratik savaşımlarını yükseltip yeni kazanımlar elde ettikçe, "eşit haklar"ın elde edilmesinin, yaşanan somut bir gerçek halini almasının da o ölçüde artıp gelişeceği kuşkusuzdur. Bu doğrultuda atılan her adım, demokrasinin sınırlarını genişletme uğrunda atılan bir adım olacaktır.

Göçmen işçilerin, bütün Batı Avrupa'daki belediye seçimlerinde "seçme ve seçilme hakları"nı elde etmeleri, ilk adımdır. İkinci adım, seçme ve seçilme hakkını "genel seçim hakkı" için, genel seçimler için de elde etmek olacaktır. Nitekim, Hollanda'nın birinci büyük partisi olan İşçi Partisi, göçmen işçilerin genel seçim hakkını da savunuyor. Şimdi, gerçekten de "genel seçim hakkı" için çalışmalarımızı artırmamız gerekiyor. Ayrıca, elde edilen "seçme ve seçilme hakları"ndaki sınırlandırmaların kaldırılması için de aralıksız çalışmak gerekiyor. Sözgelimi, Hollanda'da göçmen işçilerin, "seçme ve seçilme hakları"nı kullanabilmeleri için bu ülkede "5 yıl oturmuş olmak" koşulu aranıyor. Böylesi bir sınırlama için gerekçe nedir? O halde, Hollanda' da ve bütün Avrupa'da bu türden sınırlamaları kaldırmak için de demokratik savaşımı yükseltmek gerekiyor. Örneğin, herhangi bir ülkede bir yıl oturan ve 18 yaşını dolduran her göçmen işçi, "her türlü seçme ve seçilme hakkı"nı kullanabilmelidir.

Hollanda'daki belediye seçimlerine göçmen işçilerin yüksek oranda katılacaklarına ilişkin eğilim, bu amaca ulaşmamızın olumlu bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Batı Avrupa'da çalışan göçmen işçiler içinde, kendi ülkesinde seçme ve seçilme hakkı bulunmayan tek ülke Türkiye'dir. Şimdi, cuntanın sivil Özal hükümeti seçim hakkımızı sınır kapılarında kullandırtma gibi gülünç düzenlemelerle işi uyutmaya, geçiştirmeye çalışıyor. O arada, "seçilme hakkı" ise ağza bile alınmıyor.

Açıktır ki, Arupa'da eşit haklar, Türkiye' de demokrasi savaşımı için her türlü olanağı kullanarak savaşımımızı sürdürmek zorundayız. O kadar ki, ister çalıştığımız ülkede olsun, ister kendi ülkemizde olsun, hiçbir iktidar ve hükümet, bizim bilgimiz ve rızamız dışında hakkımızda herhangi bir karar alamasın ve uygulamaya koyamasın.

Naci DEMİRBAŞ

Faruk CANSIZLAR

tıkları konut, eğitim, mesleki eğitim yetersizliğinin çözümünde ancak Hollandalılarla birlikte olursak başarı elde edebileceğimizi öğretti. PvdA'nın programında bunlara çözüm getirmesi nedeniyle be-

den Belediye Meclisi'ne seçildiniz, neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Naci Demirbaş: Şimdiye kadar Hollanda'da yaşayan azınlıkları ilgilendiren tüm konularda Hollandalılar karar alıyorlardı. Ancak son

Hollanda'da Türkiyeli azınlığın bir üyesi olmam onların çok değişik alanlardaki sorunlarını ve istemlerini yakınen tanıyor olmam bu sorun ve istemleri yerel yönetimin gündemine getirip tartışma olanağı açmamı sağlayacaktır.

Türkiye Postası: Sorunlar nelerdir?

Naci Demirbaş: Eğitim, gençlerin içinde bulunduğu çok yönlü sorunlardan biri. Başta yeterli eğitim görmemiş gençlerin iyi bir meslek kazanabilmeleri için gerekli olan mesleki eğitim.

Geri dönüş sorunu, genç kızların ve kadınların içinde bulundukları soyutlanmışlıktan kurtulabilmeleri için yapılması gerekli eğitim ve eşit haklara yönelik çalışmalar.

Türkiye Postası gönüllü muhabirleri bildiriyor

Soldan sağa Sinan Lök, eşi Yasemin Lök, annesi ve babası.

Ayrılıklar ve ayrılık korkusu

Münih Aile Birliğini Koruma Girişimi, Bavyera eyaletindeki eşlerin Federal Almanya'ya gelebilmesini üç yıl bekleme koşuluna bağlayan uygulamaya karşı, mücadelelerini bir dizi eylemle sürdürüyor. Geçtiğimiz sayı bu eylemlerin haberini vermiştik. Bu sayımızda da söz konusu uygulamalarla karşılaşan ailelerle yapılan röportajı yayınlıyoruz.

Türkiye Postası: Bavyera Eyaletindeki bu uygulamalarla eşinizden ayrılmak zorundasınız, bu durumu bize kısaca anlatır mısınız?

Cemal Uyarel: Hanımımı 1984 yılının kasım ayında üç aylığına yanıma getirdim. Ve üç ayın bitiminde geriye gönderdim. 1986 yılında tekrar Federal Almanya'ya getirdim. İki çocuğumuz var. 2 Nisanda eşimin Almanya'yı terk etmesi isteniyor. Ayrılıklar ve ayrılık korkusu bende ve eşimde bunalım yaratıyor. Eşimi ve çocuğumu geri göndermek istemiyorum.

Cemal Uyarel'in eşi **Yadigar Uyarel** de sorularımızı şöyle yanıtladı: Türkiye'deki yakınlarım da benim halime çok üzülüyorlar. Ne oldu? ne yaptılar acaba? diye düşünüyorlar. Onlar uygulamaları bilmediği için aile içi anlaşmazlığımız var sanıyorlar.

Eşi 28 Şubatta sınırdışı edilmek istenen, makama fabrikasında işçi **Özcan Apaydın** da kendi olayını şöyle dile getiriyor: 28 Şubatta eşimi sınırdışı etmek istiyorlardı. Münih'teki toplantıyı duydum, geldim. Çocuğumla eşimin yanımda kalmasını istiyorum. BMW otomobil fabrikası işçilerinden Sinan Lök de sorularımızı şöyle yanıtladı.

Sinan Lök: 10 Ocakta eşim sınırdışı edilecekti. Açlık grevi yaptık. Üç ay oturma müsadesi aldık. Daha sonra yabancılar polisi bir yazı göndererek, 28 Şubatta eşimin sınırdışı edilmesi gerektiğini bildirdi. Bu uygulamaların sona ermesi için mücadele etmeliyiz. Özal hükümeti de bize sahip çıkmıyor. Bırakın buradaki bu sorunun çözülmesi için ciddi olarak uğraşmalarını, Türkiye'de başkent Ankara'da Alman Konsolosluğu vize için 300 bin lira komisyon aldı. Sormak isterim. Bu ne demektir? Buraya gelen bakanlar oy avlamak için mi demeçler veriyorlar?

Münih Aile Birliğini Koruma Girişimi çatısı altındaki gençlerin çalışmaları ve baskısı sonucu 28 Şubatta aileler gönderilmedi. SPD de gençleri destekleme konusunda karar aldı. Ailelerin oturma müsadeleri 15 gün daha uzatıldı. Daha köklü çözüm için şimdi bizlere daha çok görev düşüyor.

Bavyera'da yabancılar politikasına karşı tepki büyüyor

9 Mart 1986 pazar günü Nürnberg'de aile birliğini koruma konusunda bir toplantı düzenlendi. Bavyera yabancılar politikasının, aileleri parçalayıcı uygulamalarına karşı tüm Bavyera çapında bir girişime önayak olmak için yapılan toplantıda, Nürnberg ve Augsburg Yabancılar Meclisi temsilcileri, Nürnberg Aile Birliğini Koruma Grubu, DKP, çeşitli kişi ve kuruluşlar yer aldılar.

Toplantıda bugüne kadar

Bir kazanım da Fürth'den

Nürnberg Belediye Meclisi'nin ardından, Fürth Belediye Meclisi de, Federal Anayasa Mahkemesi'nin kararına dek, Fürth'den, aileleri birleş-

çimlerden sonra **İşçi Partisi** listesinden adaylığını koyan ve kazanan **Naci Demirbaş** ve **Faruk Cansızlar**'la birer söyleşi yaptılar.

1960 doğumlu Faruk Cansızlar 8 yıldır Hollanda'da yaşıyor ve 6 yıldır Eindhoven kentinde bulunuyor. Kendisi evli bir çocuk babası. Cansızlar, seçimlerde neden aday olduğunu şöyle yanıtladı:

"Türkiyelilerin sorunlarını yakinen tanıyorum. Sosyal görevli olmam bana yabancıların karşılaş-

sak başarı elde edebileceğimizi öğretti. PvdA'nın programında bunlara çözüm getirmesi nedeniyle belediye encümenliğine adaylığımı koydum."

On yıldır Hollanda'da bulunan, evli üç çocuk babası **Naci Demirbaş** yedi yıldır Leiden'de çocuklarımıza anadil ve kültür dersleri veriyor. Leiden Belediye Meclisi'ne seçilen Demirbaş ise sorularımızı şöyle yanıtladı:

Türkiye Postası: PvdA'dan Lei-

Naci Demirbaş: Şimdiye kadar Hollanda'da yaşayan azınlıkları ilgilendiren tüm konularda Hollandalılar karar alıyorlardı. Ancak son yasal değişmeyle azınlıklara da belediye meclisi seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanındı. Benim yapacaklarım üyesi bulunduğum PvdA'nın programını ve çalışmalarını azınlıkların özgün sorunları doğrultusunda bilgilendirmek, etkilemek ve karar mekanizmasını azınlıkların sorunlarını çözümlemeye yönelik anlamda etkilemek olacaktır. Bunların yanında

ları soyutlanmışlıktan kurtulabilmeleri için yapılması gerekli eğitim ve eşit haklara yönelik çalışmalar.

İşsizlerin sorunları, konut sorunu çeşitli sosyal olanaklardan eşit anlamda yararlanma ve fırsat eşitliği ve benzerleri olarak sıralayabiliriz.

Yukarıda belirtilen sorunlar Hollanda'da yaşayan Türkiyeli azınlığın güncel yaşamlarında karşılaştıkları sorunlardır. Yerel yönetimler tüm bu sorun alanlarında yetki sahibidirler.

DKP, çeşitli kişi ve kuruluşlar yer aldılar.

Toplantıda bugüne kadar Bavyera yabancılar politikasına karşı yapılan eylem ve çalışmalar değerlendirildi, deneyim alışverişinde bulunuldu. Aileleri parçalayıcı bu uygulamalara karşı eyalet çapında bir girişimin, çabuk ve etkili bir sonuca varmak için önemi vurgulandı.

Türkiye Postası Nürnberg Gönüllü Muhabirleri

Bir kazanım da Fürth'den

Nürnberg Belediye Meclisi'nin ardından, Fürth Belediye Meclisi de, Federal Anayasa Mahkemesi'nin kararına dek, Fürth'den, aileleri birleştirme uygulamasından olumsuz olarak etkilenen hiç bir ailenin geri yollanmamasına ilişkin karar aldı. (12 Mart 1986 tarihli oturum). SPD ve Yeşiller'in getirdikleri önergeler CSU Belediye Meclisi üyeleri tarafından da kabul edildi. CSU üyeleri ayrıca kendi partileri tarafından uygulanan 3 yıllık bekleme süresinin bir yıla indirilmesini istediler. CSU'nun kendi sıralarından Bavyera'da uygulanan aile politikasına karşı çıkanların çoğalması ve tepkinin büyümesi kuşkusuz Bavyera'da bu insanlık dışı uygulamalara karşı örgütlü savaşım veren gençlerimizin bir başarısı. Fürth'de de bu yönde alınan bir kararla Bavyera'daki gelişmeler hızlanabilir.

Yabancılara da seçme ve seçilme hakkı talebi yükseliyor

Belçika'da "Oy hakkı 88" kampanyası

●Hollanda'da yaşanan olumlu deneyimden sonra şimdi de Belçika'da kampanya başladı.

Belçika'da faaliyet gösteren göçmen işçi örgütleri aralarında oluşturdukları Yabancı Örgütleri Platformu adına yaptıkları bir çağrıyla seçme ve seçilme hakkı için bir çağrı yayınladılar. Bu ülkede yaşayan 900 bine yakın yabancı uyruklunun ortak sorunları olan artan yabancı düşmanlığı, öğrenim ve meslek eğitimindeki şans eşitsizliği, konut, dil ve ikinci kuşağın sorunlarının oy hakkına sahip olunmadan çözümlenemeyeceğinin belirtildiği açıklamada yurttaşlarımızdan imza vermeleri ve toplamaları, ayrıca seçim hakkının gerçekleşmesi için yoğun çaba harcamaları isteniyor.

"Oy hakkı 88" kampanyasıyla 5 yıldan beri Belçika'da yaşayan ve yasal ikamet eden tüm yabancıların yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkına sahip olmalarının gerçekleşmesi için çalışılıyor. Bu hedefe ulaşmak için çeşitli bölgelerde yerel komiteler kuruldu. İlk planda 30 bin imza toplanması hedefleniyor.

Yabancı Örgütleri Platformu'nu oluşturan örgütler imza toplamanın yeterli olmayacağını dile getiriyor ve göçmen işçilerin resmi daireler ve politikacılar tarafından ağırlıklı olarak dikkate alınabilmeleri için bir 'Yabancılar Kongresi' nin toplanması gerektiğini vurguluyor. Çağrı değişik bölgelerden gelecek temsilcilerle böylesi bir kongrenin toplanması ve sorunları içeren bir program saptanması gerektiğinin altını çiziyor. Kongreye gerekçe olarak en başta göçmen işçileri temsil edebilecek, seçimlerle yasal konuma kavuşmuş bir organın eksikliği ve bu nedenle yabancıların politik ağırlığının olmayışı gösteriliyor.

Gazetemize bildirildiğine göre söz konusu kampanyayı desteklemek isteyenler aşağıdaki adrese başvurabilirler:

Platform Migranten Organizaties
Poststraat 156
1030 Brussel

Pasaport harçlarına karşı kampanya B. Berlin'de de sürüyor

Bir soygun halini alan pasaport harçlarının düşürülmesi için Federal Almanya çapında yürütülmekte olan imza kampanyası Batı Berlin'de de sürüyor. KOMKAR ve Türkiyeliler Merkezi'nin de aralarında bulunduğu Demokratik Birlik Komitesi tarafından başlatılan kampanya boyunca işyerlerinde Türkiyeli işçilerden imza toplandığı gibi, Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadıkları semtlerdeki kahveler de taranıyor, konuşmalar yapılıyor ve imza toplanıyor. Yurt dışındaki işçilerimizden gördüğü sert tepki sonucunda Özal hükümetinin pasaport harçlarını ikinci kez indirmek zorunda kalışı, Batı Berlin'de yürütülmekte olan imza kampanyasına ilgiyi ve desteği daha da artırmış bulunuyor.

Idstein'da bedelli askerlik girişimi kuruldu

Federal Almanya'nın Idstein kasabasında yaşayan askerlik çağındaki gençlerimiz biraraya gelerek Idstein Bedelli Askerlik Çağındaki Gençler Girişimini kurdu. FEBAG'ın bedelli askerliğe yönelik istemlerini destekleyen gençlerimiz bedelin en fazla 5 bin mark olmasını, bu paralarla Türkiye'de işyerleri açılmasını, bedel ödemeden 18 ay askerlik yapacak gençler için işyeri güvencesi, çok çocuklu ailelerin ekonomik durumlarının gözönüne alınması gibi istemleri savunuyorlar.

Idsteinli gençler her pazar günü saat 13.00-17.00 arasında Gençlik Merkezinde (Jugendzentrum) toplanıyor ve sorunlarını tartışıyorlar.

Gevelsberg'de bedelli askerlik toplantısı yapıldı

Federal Almanya'nın bir kasabası olan Gevelsberg'de 30 kadar gencin katılmasıyla bir bedelli askerlik gecesi yapıldı. 15 Mart günü yapılan toplantıda Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG'ın bir temsilcisi askerlik sorunu üzerine bir değerlendirme yaptı. Gençler kendi kişisel durumlarını somut olarak ortaya koyan konuşmalarla bedelli askerlik konusunun gençler için nasıl taşınamaz bir yük haline geldiğini gözler önüne serdiler. Gecenin kültür bölümünde ise birlikte çay içildi müzik dinlendi.

DUYURU

FİDEF 10. Kurultayı 26-27 Nisan tarihlerinde Essen kentinde yapılacaktır. Adres değişiklikleri ve bilinemeyen adresler nedeniyle kendilerine ulaşamadığımız, politik göçmenleri, yazar ve sanatçılarımızı, işçi, emekçi, genç tüm yurttaşlarımızı kurultayımıza davet ediyoruz. İlgi duyanların en geç 15 Nisana kadar FİDEF Genel Merkezi'ne bildirimde bulunmalarını rica ediyoruz.

FİDEF Genel Yönetim Kurulu

Lichtstr. 31
4000 Düsseldorf 1
Tel: 0211/664284

Birleşen gençler başarıyorlar

9 Mart pazar günü Münih Aile Birliğini Koruma Girişimi'nde yer alan gençler biraraya gelerek 14 Martta sınırdışı edilebilecek aileler için neler yapılabileceğini bu haksız uygulamaların kaldırılmasına yönelik eylemlerin nasıl yürütüleceğini tartıştılar.

48 gencin katıldığı toplantıda, 11 Martta Yabancılar Polisi'ne gitme kararı alındı. Bu kararı uygulamaya koyan gençler **Halim Salman'**ın eşine 1 ay daha oturma müsadesi aldılar.

Girişimin bu çalışmaları Erding kasabasında da etkisini gösterdi. Erding'de oturan **Hürseven** ailesinin de oturma müsadesi 15 gün uzatılarak sınırdışı edilmeleri engellendi.

Türkiye Postası'nın sorularını bu girişimde aktif görev alanlar şöyle yanıtladılar:

Metin Ünalan: Ben de arkadaşlarla beraber ne gerekiyorsa yapmaya hazırım. Beraber olduğumuz zaman başaracağımıza inanıyorum.

Osman Kurt: Böyle bir toplantının yapılmasından memnunum. Çok güzel bir şey, bir baba olarak devamlı yapılmasını isterim. Yalnız hiç bir sorunun üstesinden gelinmez. Bir elin nesi var iki elin sesi var diye birlik olmalıyız. Bunu yaptığımız zaman her sorunu ortadan kaldıracağımıza inanıyorum.

Toplantı, 8 yıl Federal Almanya'da yaşama zorunluluğunun 5 yıla indirilmesi, evlendikten sonra bekleme süresinin 3 yıldan 1 yıla düşürülmesi için kamuoyunu harekete geçirme ve imza kampanyasını genişletme kararı ile son buldu.

Girişimde görev alan gençler 19 Mayıs'ı **Bavyera'daki farklı uygulamalar kaldırılsın, aile birliğini parçalayan uygulamalar son bulsun** istemiyle kutlamayı kararlaştırdılar.

Göçmen kadınlar Danimarka'da eşit haklar istiyorlar

Kopenhag'da 1-2 Mart tarihlerinde toplanan "Göçmen Kadınlar Konferansı"nda "birarada ortak iş yapma" fikri her oturumda ortaya atılan ana konulardan biri oldu

Ayşe COŞKUN

1-2 Mart tarihlerinde Kopenhag Üniversitesi'nin Amager'deki binalarında **Göçmen Kadınlar Konferansı** toplandı. 1 Mart günü saat 9'da başlayan kayıt işlemleri sırasında, aylardır süren heyecan yerini tatlı bir sevince bıraktı. Yüzlerce göçmen kadın çocuklarının elinden tutup konferansa katılmak üzere gelmişti. Konferansa katılım 200 kişiyi aşarken, anneleriyle birlikte konferansa gelen çocukların sayısı ise 60'ın üzerindeydi.

Konferansın hazırlıkları aylar önce başladı. 15 değişik göçmen ve göçmen kadın örgütü ortaklaşa bir çalışma sürdürdüler. Ancak

Aynı konular, Pakistanlılar, Türkiyeliler, Latin Amerikalılar ve uluslararası gruplarda ele alındı, tartışıldı ve istemler belirlendi. Tartışmalar sonucunda, özellikle, Türk ve Kürt göçmen kadınların dil öğrenmede ciddi zorlukları ol-

ortaya çıkan istem **"birlik olma"**, **"birarada ortak iş yapma"** fikriydi. Göçmen ve göçmen kadın örgütlerine büyük iş düşüyordu. Bunun yanısıra Danimarkalı kadınlarla, onların örgütleriyle, sendikalarla, çeşitli devlet kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışmanın gerekliliği de sık sık vurgulandı.

Konferansa İsveç'ten, Norveç'ten, Hollanda'dan gelen konuklar da katıldı. Çok sınırlı da olsa, deneyim alış-verişi gerçekleşti. Konferansın en büyük grubu Türk ve Kürt kadınlarının oluşturduğu Türkiyeli kadınlar grubuydu. Konferansa erkekler katılmadı ancak onlar anneleriyle konferansa gelmek zorunda kalan çocukların bakımına, mutfak ve diğer işlere yardım ettiler. Bu da konferansımızın ayrı güzel bir yanıydı. Konferans haberlerine Danimarka basını, radyo-televizyon geniş yer ayırdı.

Göçmen Kadınlar Konferansı'ndan sonra yeni bir çalışma döne-

2 Şubatta Viyana'da "Yabancı İşçi ve İlticacı Kadınlar Konferansı" toplandı

"Kafesler kaldırılmalı"

Serap ERDEM

2 Şubat 1986 cumartesi günü, Avustruya'nın başkenti Viyana'da **"Yabancı İşçi ve İlticacı Kadınlar"** konferansı toplandı. Toplantıya 500'e yakın Türkiyeli, İranlı, Latin Amerikalı, Filipinli ve Avusturyalı kadın katıldı. Bir gün boyunca süren konferansta; ev ve yaşam, sağlık, kültürel gelişim ve kadın projeleri, eğitim, iş hayatı ve mesleki sorunlar, yabancı düşmanlığı, mültecilerin sorunları ele alındı. Konuşmalar toplantıya katılan kadınların kendi dillerinden yapıldı ve tercümanlar aracılığıyla çeşitli dillere çevrildi. Birinci bölümde yukardaki temalar ışığında toplanan çalışma grupları, öğleden sonraki ikinci bölümde raporlarını sundular.

Sunulan raporlar zamanın kısıtlığı nedeniyle üzerinde fazla tartışılamamasına rağmen şu sonucu açığa çıkardı; göçmen işçi ve ilticacı kadınlar yabancı bir ülkede yaşamanın zorluğunu en fazla hisseden kesimdir. Her alanda iki kat daha eziliyorlar.

Genel olarak yükseltilen şu istemler oldu:

Kadınların daha kalifiye işlerde çalışması için dil ve meslek eğitimine yönelik kurslar düzenlenmesi, oturum izninin çalışma iznine bağlı olmaktan çıkarılması, yabancıların da belediyenin sağlığa uygun ucuz konutlarından yararlanma hakkı, resmi dairelerde tercüman bulundurulması, Yabancı Çalıştırma Kanunu'nun değiştirilerek yabancıları küçük düşürücü maddelerin kaldırılması, işten atılmalara karşı korunma, ailelerin birleşiminde zorluk çıkarılmaması, yabancılara kendi ana dillerinde TV ve radyoda yayın hakkının tanınması, seçme ve seçilme hakkının tam olarak verilmesi, ayrıca yabancı düşmanlığını körükleyen aşırı sağ gruplarla ilgili İçişleri Bakanlığı'na bir mektup gönderilmesi istendi. Çeşitli ülkelerden yabancı kadınlar, kendi öz örgütlerini kurarak sorunlara sahip çıkma-

verdik. İnsan haklarına uygun davranılmıyor. Özellikle solcular sevilmemekte." deniyordu. İlticacılara dil öğrenme olanağı tanınmasını, işkence görmüş olanların bu ülkeye geldiklerinde bakımlarının yapılmasını, her yönden durumlarının düzeltilmesini, ülkeye girişlerinin uluslararası yasalara göre tanımlanması şeklinde istemler sıralanıyordu.

Daha sonra sorunları cevaplayan Sosyal Çalışma Bakanlığı yetkilisi, Yabancı Çalıştırma Kanunu'nun değiştirileceğini, bu konuda çalışma olduğunu belirttikten sonra şöyle dedi: **"İkinci kuşağın haklarını Avusturyalı gençlerle eşitleyeceğiz. Uzun çalışma izni (Befreiungsschein) süresini 8 yıldan, 1 yıla indirmeyi ve sezon işçilerinin de aynı haktan yararlanmasını savunuyoruz."**

Eğitim konusundaki yetkili, sunulan tüm önerilere katıldığını ve bunları destekleyeceğini söyledikten sonra; Sonderschule ve zeka testlerinin kaldırılmasını isteyeceğini belirtti.

İçişleri Bakanlığı yetkilisi, Avusturya'nın politik göçmenlere karşı insancıl olduğunu bildirdikten sonra; son yıllarda göçmen sayısının arttığını ve bunun da yeni problemler doğurduğunu söyledi. Pasaport almanın uzun sürdüğünü, ancak ilticacıların bu süre içinde kendilerine temin edilen yerlerde iyi yaşadıklarını belirtti. Yetkilinin bu sözleri salondakilerin protestosuna neden oldu.

Johanna Dohnal'ın açış konuşmasında belirttiği gibi Avusturya'da yaşayan, çalışan yabancılar hiçbir zaman ekonomiye yük ya da işsizliğin sebebi görülmemelidir. Yabancı işçilerin son bir yılda Avusturya devletine ödedikleri primlerin tutarı, kendilerine yapılan harcamalardan 1,3 milyar şilin daha fazladır. Çalıştıkları alanlar genellikle tercih edilmeyen en kötü, pis, gürültülü, eski teknolojili akort çalışma alanlarıdır. Ne var ki işsizliğe karşı, iş saatlerinin kı-

kadının dile getirdiği düşünceler hepimizin aklında yer etti. **"Entegrasyonu bir kuşun kafes dahilinde uçması gibi görüyoruz. Bu kafes kaldırılmalı. Yabancılar da özgürce kendi kültürlerini geliştirebilmeli ve yaşadıkları ülke halkına sunabilmeli ki, böylece halklar bir arada kardeşçe insanca dayanışma içinde yaşasın."**

Johanna Dohnal Avusturya hükümeti devlet sekreteri. Özellikle kadın sorunları ile ilgileniyor. 1985 Nairobi toplantısına Avusturya hükümetini temsilen katıldı. Kendisi ile 2 Şubat 1986 cumartesi günü Viyana'da yapılan "Avusturya Göçmen İşçi ve İlticacı Kadınlar" konferansı üzerine Viyana temsilcimiz Serap Erdem görüştü.

"Bu konferanslar devam etmelidir"

Konferansın hazırlıkları aylar önce başladı. 15 değişik göçmen ve göçmen kadın örgütü ortaklaşa bir çalışma sürdürdüler. Ancak böyle bir düzenleme fikrinin ise iki yıllık bir tarihi var. IND-sam kadın grubunun önayak olması ile başlatılan göçmen ve göçmen kadın örgütleri ortak çalışmaları sırasında, bir göçmen kadınlar konferansı toplama fikri her zaman gündemdeydi. Nairobi toplantıları böylesi bir konferansın ne kadar olanaklı olduğunu, daha açık bir biçimde gösterdi. Ve 1-2 Mart tarihlerinde Danimarka'da göçmen kadınlar, sınırlı konularda da olsa, kendi sorunları etrafında bir konferansta buluştular.

Konferansın açılışında Olof Palme için saygı duruşu yapıldı. Türkiyeli çocukların korosu da açılışa iki şarkı ile katıldılar. Sosyal Demokrat Parti Eşitlik Komisyonu Başkanı **Helle Degn,** konferansın toplanmasından duyduğu sevinci ve göçmen kadınların sorunlarının çözümü için ortak çalışmaya hazır olduklarını belirten bir konuşma yaptı. Birinci günde göçmen kadının sosyal hayatta ve aile hayatındaki sorunları ele alındı. Önce topluca bu konuyla ilgili tebliğ ve konuşmalar dinlendi. Arkasından yine aynı konuyla ilgili ulusal grup toplantıları yapıldı. Ikinci gün de, çalışma hayatında ve eğitimde göçmen kadının sorunları yine aynı biçimlerde ele alındı.

Birinci gün, üniversite öğretim üyesi-psikolog **Gretty Mirdal,** sosyal hayatta ve aile hayatında göçmen kadınların sorunlarını, erkekler, çocuklar ve anavatanında aile ana başlıkları ile ele alan bir tebliğ verdi. Bunun ardından **Myra Lewinter** yasalar açısından göçmen kadının sorunları, İranlı **Manijeh Masoumali** mülteci kadınların sorunları ve Pakistanlı **Lubna Elahi** göçmen kadınların toplumdan yalıtlanmaları hakkında konuşmalar yaptılar.

İkinci gün, İş Piyasası Eğitim Müdürlüğü'nden **Susanne Volquartz** özellikle mesleki eğitimleri ele alan bir tebliğ verdi. Arkasından Türkiyeli **Naile Doğan** mesleki eğitimde göçmen kadının sorunları, Türkiyeli **Meliha Sağlanmak** dil eğitiminde göçmen kadının sorunları, Portekizli **Giselia Seqeira** iş bulma ve iş teklifi almada göçmen kadının sorunları hakkında konuşmalar yaptılar. Tüm ortak oturumlarda 5 dilde çeviri yapıldı.

tartışıldı ve istemler belirlendi. Tartışmalar sonucunda, özellikle, Türk ve Kürt göçmen kadınların dil öğrenmede ciddi zorlukları olduğu ve bu konuda ciddi çözümler gerektiği ortaya çıktı. Göçmen kadınlar Danimarka toplumunun eşit haklı üyeleri olmak istiyorlardı. Tartışılan her konunun ardından

haberlerine Danimarka basını, radyo-televizyon geniş yer ayırdı.

Göçmen Kadınlar Konferansı'ndan sonra yeni bir çalışma dönemi başladı. Konferansta kabul edilen istemleri en geniş çevrelere yaymak ve daha aktif bir çalışmayı gerçekleştirme görevleri bizi bekliyor.

kanlığı'na bir mektup gönderilmesi istendi. Çeşitli ülkelerden yabancı kadınlar, kendi öz örgütlerini kurarak sorunlara sahip çıkmalarının önemini vurguladılar.

Mülteciler konusunda sunulan raporun başında **"Avusturya'nın etrafa yaygınlaştırdığı gibi iyi bir sığınma ülkesi olmadığına karar**

genellikle tercih edilmeyen en kötü, pis, gürültülü, eski teknolojili akort çalışma alanlarıdır. Ne var ki işsizliğe karşı, iş saatlerinin kısaltılması isteğine karşı, yabancı işçiler Avusturyalı işçilerle, işsizler işi olanlarla kadınlar erkeklerle karşı karşıya getirilmek istenmektedir. Toplantı sırasında bir Avusturyalı

İngiltere Halkevi Kadın Merkezi 8 Mart'ı kutladı

Kırmızı çatkılar, beyaz-kızıl karanfiller ve pankartlarla...

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü İngiltere'de yaşayan Türkiyeli göçmen kadınlar Londra'da çeşitli etkinliklerle kutladılar. **8 Mart** günü Türkiyeli göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı **Hackney** bölgesinde belediye tarafından bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşte **Halkevi Kadın Merkezi** ve **Türkiye'de Kadın Hakları Için Dayanışma** flaması ardında yürüyen kırmızı çatkılarıyla Türkiyeli kadınlar ve folklor kıyafetleri, kırmızı, beyaz karanfilleriyle işçi çocukları yer alıyordu. Yürüyüş boyunca kortejin en yığınsal örgütünü oluşturan Halkevi üyesi işçi kadınlar **"Dünyada barış, Türkiye'de demokrasi, Ingiltere'de eşit haklar"** belgisini gür sesleriyle haykırdılar.

Yürüyüş sonunda Hackney Belediyesi binasında yapılan konuşmalarda 8 Mart'ın önemi ve İngiltere'de yaşayan göçmenlerin sorunları dile getirildi. **Halkevi Kadın Merkezi**'nden **Neşe Kalkan** yaptığı konuşmada Türkiyeli göçmen kadınların istemlerini, ülkede verilen demokrasi savaşımıyla dayanışmaya ilişkin görevleri ortaya koyarak, uluslararası dayanışmayı yükseltmeye çağırdı.

9 Mart gecesi 350'yi aşkın kişinin katıldığı bir kutlama toplantısı düzenlendi. Hackney Belediyesi Meclis üyesi **Ann Cameron,** İngiltere Ulusal Kadın Örgütü (NAW) Genel Sekreteri **Elsie Watson** ve Iran Kadınlarının Demokratik Örgütü, Irak Kadınlar Birliği ve Kıbrıs Kadınlar Birliği temsilcilerinin birer konuşma yaptığı toplantıda, Halkevi Kadın Merkezi ve Dayanışma Komitesi adına da **Fergül Özgüven** konuştu. Daha sonra Halkevi Kadın Merkezi'nin üyelerinden oluşan koro, folklor ve göçmen işçilerin sorunlarını, savaşımlarını konu alan tiyatro gösterileri büyük ilgi topladı.

15 Mart günü Hackney Belediyesi tarafından düzenlenen **8 Mart Konferansı**'nın ise apayrı bir özelliği vardı. Çünkü tüm dünyaca tanınan savaşkan, yiğit kadın, ABD Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi ve seçimlerde Reagan'a karşı aday **Angela Davis** de konferansa katılarak bir konuşma yaptı. İKD Merkez Yönetim Kurulu üyesinin yanısıra çeşitli ülkelerden kadın konuşmacıların katıldığı bu konferansla ilgili ayrıntılı haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

Londra'da Hackney Belediyesi'nin düzenlediği yürüyüşde yeralan Halkevi Kadın Merkezi üyesi kadınlar oturma ve çalışma hakkı taleplerini yükselten pankartlarla yürüdüler.

8 Martta düzenlenen gecede Halkevi Kadın Merkezi korosu.

"Bu konferanslar devam etmelidir"

S.Erdem: Sayın Dohnal, bu konferans nasıl oluştu? Yabancı kadınlar konferansın oluşmasında ne ölçüde katkıda bulundular?

J.Dohnal: Kısaca bilgi vereyim. Bu düzenlediğimiz 12. Kadınlar Konferansı'ydı. Bu konferansın temeli bundan önceki 11. Kadınlar konferanşında atıldı. 11. konferansın konusu **"Kadının Politikadaki Yeri"** üzerineydi ve yurt dışından değişik kadın örgütü temsilcileri de katıldı. Örneğin Federal Almanya'dan Yeşiller'den **A.Reuma,** İsviçre Federal Parlamentosu'ndan bir kadın milletvekili ve daha başka temsilciler.

Bu toplantı sırasında Türkiyeli bir kadın grubu pankartla sahneye çıkarak, yabancı kadınların sorunlarına dikkat çektiler. Avusturya hükümetinden, yabancı kadınların sorunları ile ilgili bir konferansın toplanması isteğinde bulundular. Bu isteği ben de yerinde bulduğum için, hemen o an kabul ettim.

Şunu da söylemeliyim ki ben, Avusturya'daki yabancı işçi kadınların ve mülteci kadınların sorunları ile özellikle ilgilenmekteyim. Hükümetteki görevim, sahip olduğum yetkiler bu sorunların çözümü için yeterli olmasa da, bu konuda çalışmak gerektiğine inanıyorum. Örneğin; Avusturya-Arap Dostluk Derneği, İran'daki İnsan Haklarını Savunma Komitesi, Avusturya-Türkiye Dostluk Derneği üyesiyim.

Tekrar konumuza dönersek, bu konferansı biz değişik gruplardan tanıdığımız kadınlarla birlikte hazırladık. Bunlar yabancı kadınlarla ilişkisi olan, onların da tanıdıkları uzman olarak önerdikleri kadınlardı. Ayrıca her grup için metodolojik bir sıralama yapacak grup yöneticileri tesbit edildi. Dil zorluğu ve kısıtlı bir zaman içinde tercümelerin alacağı vakit de düşünüldü. Ele alınan konulara gelince, yapılan hazırlık toplantısında konular üzerinde görüş birliği sağlandı ve her konu temelinde bir çalışma grubu kurulması kararlaştırıldı.

S.Erdem: Konferansı nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu konferanstan ne gibi sonuçlar çıkacaktır?

J.Dohnal: Konferansın asıl amacı sorunları tesbit etmekti. Konferansta benim ve birçok Avusturyalı kadının bilmediği konular da gündeme geldi. Tartışılan konuların bir bölümü ise bizim önceden bildiğimiz sorunlardı. Buna rağmen ben bildiğim konular üzerinde daha önceden konuşmak istemedim. Sorunları doğrudan ilişkisi olanların ağzından dinlemek, onların düşüncelerini, duygularını öğrenmek istedim.

Bundan sonra yapılacak çalışmaları detayına girmeden özetlemek istiyorum. Konferansın sonuçlarını gözden geçirerek nasıl bir çalışma yürütüleceğini tesbit edeceğiz. Ele alınan konuları önemlilik derecesine göre sıralandırmamız gerekiyor. Yabancı işçi kadınların sorunları yoğun olarak ele alınamadı. Bunun yanında mülteci kadınların sorunları daha ağırlıktaydı. Bu nedenle bu iki sorunun ayrı ve daha yoğun olarak incelenmesi gerektiğine inanıyorum.

S.Erdem: Konferansın sonunda Iranlı kadınların savaşa karşı kampanyaları Filipinli özgürlük savaşçısı kadınlarla ve Türkiye Barış Derneği yöneticisi Reha Isvan'la ilgili dayanışma çağrıları alkışlarla desteklendi. Dayanışmanın daha da genişletilip, yükseltilmesi konusundaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

J.Dohnal: Avusturya hükümeti, insan hakları konusunda Birleşmiş Milletler'de ve diğer uluslararası kuruluşlarda açık bir politika takınmıştır. Konferansa katılanlar bu konuda dayanışma niyetlerini bildirdiler. Tabi hükümetin bu konudaki kararı onun dış politikası ile ilgilidir. Dış politika ile ilgili Dışişleri Bakanlığı vardır. Konferansta somut ele alınan konular üzerinde Dışişleri Bakanlığı ile görüşeceğim. Dışişleri Bakanlığı ile yaptığım görüşmeden sonra, bir dahaki çalışma toplantısında daha açık konuşabilirim.

S.Erdem: Son olarak bir soru. Bu konferanslar devam edecek mi?

J.Dohnal: Bu konferanslar devam etmelidir. Tek tek konularla ilgili ve yetkililerin katıldığı, konuların daha derinlemesine irdelendiği toplantılar yapılmalıdır. Ben ilgililerle bu konuda kontak kurabilirim.

Fevzi Karadeniz, Diyarbakır Ergani doğumlu bir sendikacı. Uzun yıllar çeşitli işyerlerinde çalıştı. 12 Eylül öncesi DISK'e bağlı Bank-Sen 9. Bölge Temsilcisi ve Genel Yönetim Kurulu üyesiydi. Şimdi cuntaya karşı mücadelesini ilticacı olarak yaşadığı Fransa'da sürdürüyor.

Fevzi Karadeniz'le Newroz üzerine bir söyleşi

Özgürlük ateşleri ovada, dağda, fabrikada birlikte yanmalıdır

Yaz aylarında Çukurova'ya çoluk çocuk çalışmaya giden Kürt köylüleri

Türkiye Postası: Newroz nerden çıkmıştır, kaynağı nedir, anlatır mısınız?

F. Karadeniz: Çok kısaca değineyim. Newroz'un binlerce yıllık bir geçmişi var. Tam bundan 2598 yıl öncesine dayanır. Bir efsane, bir mitoloji gibi görünse de bununla sınırlı değildir. O yıllarda yaşayan, hükümdar Dehak'ın halk üzerindeki zulmüne karşı, demirci ustası Kawa'nın başkaldırışıyla olaylar bir halk hareketine dönüşüyor. Kawa üretim aracı çekicini eline alıp, küçük bir grupla Dehak'ın konağına saldırıyor ve orda başını eziyor. Köylerde, ovalarda yaşayan halk, bunu duyar duymaz ellerine ateşten meşaleler alıp dağlara çıkıyor. Dağda hep bir ağızdan, **yeni bir gün** anlamına gelen **Newroz,** Newroz diye bağırıyorlar. Yüzyıllardan beri kutlana gelen Newroz'un çıkış kaynağı kısaca budur.

Türkiye Postası: Newroz'un Kürtlerin varlığıyla bir ilintisi var mıdır. Ve gerçekten ulusal bir bayram mıdır?

F. Karadeniz: Ulusları meydana getiren ögelerden biri de bildiğimiz gibi **"ruhi şekillenme birliğidir"** Bu ulusal psikolojiyi, örf adet ve gelenekleri, kültür, folklor, atasözleri, ulusal karakter gibi olguları içerir. Newroz tam da bu noktadan Kürtlerin ayrı bir ulus olduğu gerçeğiyle yakından ilgilidir. Binlerce yıl öncesinden günümüze gelen Newroz geleneği bizzat Kürt halkının yarattığı ve başta Kürtler olmak üzere diğer bölge halklarının koruduğu, yaşattığı bir bayramdır. Bizzat halkın eseridir. Onu tarihin karanlığından çıkarıp günümüze getiren halkın gücüdür. O herhangi bir kararla, ya da herhangi bir politik hareketin öznel çabasıyla yaratılmış, yaşatılmış değildir. Zaten dayanıklılığı da bundandır. Ama eklemek gerekir ki, Kürt ulusal hareketinin, diğer ilerici güçlerin, örgütlerin Newroz'a sahiplenmesi, ona çağın ve günün koşullarına göre anlam yüklemeleri, onu zenginleştirmeleri, örgütlü savaşım gününe dönüştürme konusundaki çabaları elbette ki, inkar edilemez.

Newroz ulusal bir bayramdır. Bugün Kürt ulusal hareketi, komünistler, diğer ilerici güçler buna sahip çıkıyorsa; o yalnız geniş halk kitleleri tarafından kabullenildiği için değildir. Gerçekten ilerici bir öze sahiptir. Baskıya ve zulme karşı doğmuştur. Kürt ulusal hareketinin gelişip güçlenmesine paralel olarak onun ulusal ve sınıfsal özü de daha da belirginleşmiştir.

Günümüze değin kutlanan tüm Newrozlar, hiçbir zaman **"el sıkılan, kucaklaşılan"** bayramlar düzeyine inmemiştir. Kuşkusuz bu da içinde; ama, daha çok Kürt halkının sanatsal ve kültürel değerlerinin sergilendiği, yanısıra ulusal baskıya, zulme ve sömürüye karşı savaşım fikrinin öne çıktığı günler olmuştur. Newroz günleri Kürt

çıkma politikası ile ilgisi nedir sizce?

F. Karadeniz: Ulusal değer deyince adına takılmayalım. Bunu milliyetçilikten ayırt etmek lazım. Emperyalizm koşullarında, yani günümüzde ulusallık; aynı topraklar üzerinde yaşayan ayrı halkların, ya da anavatanı parçalanmış halkların, hatta ayrı ülkelerde yaşayan bölge halklarının ortak davası ve çıkarlarıyla ilgilidir.

Elbette yalnız bir ulusa, bir halka ait **"saf, katışıksız"** ulusal değerler vardır. Ama bence böyle bir kaynaktan çıkmasına rağmen, kendi

kabuğunu kıran, ulusal çitleri aşan ve enternasyonal bir hüviyete bürünen bayramlar, gelenekler, günlemeler de vardır. Örneğin 21 Mart **"Uluslararası ırkçılıkla mücadele günü"** yine 21 Mart **"Kerami günü"** yalnız Güney Afrika halkının, ya da Filistin halkının ulusal davasıyla sınırlı değildir. Bu günlemeler o sınırları aşmışlardır. Newroz'un kendisi de böylesine bir bayramdır. Onun geçmişte de günümüzde de Kürtler, Farslar, Afganlar, Beluciler, Azeriler, Türkler tarafından kutlanması bunun somut kanıtıdır. Eklemek gerekir ki, bu, Newroz'un ulusal karakterini ortadan kaldırmıyor, önemini azaltmıyor, tam tersine artıyor.

JI BO NEWROZE JI DIYA MINRA

Agıré Newroz kete cané mın
Dışewute.
Va çı şewate.
Dıkele, dıkele dılé mın
Le welé ez dıncıfım,
mı sare.
Va çı zulme, çıtewaye
-çı belaye-
Lı mıné dayé.
Lı mıne dayé
-tu nemaye-
Ketım gund-u bajaré
-Ewropáyé-
Avê wan av,
Çiya ê wan çiya nının
Ez çızanım.
Stu xwarım, bé zımanım.
Wek lı Kurdistané.
Lı mıne dayé
Lı mıne dayé
-tu nemayé-
Dıkım bıgrim, kelâ mınté
Hésır jı çave mın nayé.
Lı welaté Ewropa'yé
Bı Şewuté seré çiya.
Iro Newrozé, Newroz a té piroz be.
le welé ez dıncıfım.
mı saré.
Bı şewute, çiya é Mefdine.
Bı şewute, deştâ Qerejdağé
Hesretık mezın dılé mın dayé
Gırané derdé dınyayé
Le le dayé, le dıl şayé
Tu zanıbi, tené nınım.
Em kavranın.
Me mıldayé, me hıldayé.

F.Karadeniz

NEVROZ İÇİN ANAMA

Nevroz ateşi canıma düştü.
Yanıyorum.
Yanıyor, kaynıyor yüreğim.
Bu nasıl yangındır ki;
Ben üşüyorum, titriyorum.
Bu ne beladır,
Bu ne zulümdür.

Oy anam
ölmiyesin anam.
Düştüm Avrupa'nın köylerine
-şehirlerine-
Suları su değil,
dağları dağ değil
Ne bileyim.
Boynu bükük ve dilsizim.
Kürdistandaki gibi.
Oy anam
ölmiyesin anam.
Ağlamaklı oluyorum.
-ağlayacağım-
Akmıyor gözümden yaş.
Yansın, dağların başı yansın.
Bugün Newroz.
Newroz'un kutlu olsun.
Fakat ben üşüyorum, titriyorum.
Yansın Mardin dağları,
Karacağ yaylası yansın.
Isınmak istiyorum.
Yüreğimde bir hasret var.
-derin-
Fakat yüreğim serin.
Dünyanın derdi ağır.
-lakin-
Gönlünü hoş tut anam.
Yalnız değilim.
Biz bir kervanız.
-omuzlamışız-
ve kaldırmışız.

F. Karadeniz

Türkiye Postası: Newrozlar genellikle nasıl kutlanıyor, geçmişten ve günümüzden örnekler verebilir misiniz?

F. Karadeniz: Geçmişte de, günümüzde de Newroz'un sembolü hep ateş olmuştur. Dağlarda yakılan ateş. Özellikle Irak ve İran'da -kurtarılmış bölgelerde- yakılan ateşin yanında göğe doğru sıkılan binlerce mermiyle karşılanır. Suriye'de yasal kutlanıyor ve 10 binlerce insan katılıyor. Türkiye'de ise; özellikle 1960'lardan sonra büyük şehirlerde kapalı salon toplantıları, Türkiye Kürdistanı'nda dağlarda ateş yakılarak kutlanageldi. 1977

bildiriyi dağıtan bir gence sıkıyönetim yüzbaşısının **"doğrudur, Newroz ateşini söndürmedik, ama burda çıranızı söndüreceğiz, gerin çarmıha"** dediğini ve gencin 6 yıl ceza yediğini biliyorum.

Türkiye Postası: Sizce günümüzde Newroz hangi amaca yönelik olarak kutlanmalıdır?

F. Karadeniz: Günümüzde Newrozlar kanımca Kürt ulusunun varlığının kanıtlarından biri olarak öne çıkarılmalıdır. İkincisi dili, kültürü baskı altında olan yasak olan bir halkın bu değerlerinin sergilendiği günler olmalıdır. Üçüncüsü faşist diktatörlüğe karşı savaşım

22 Şubatta Batı Berlin'de yapılan Newroz gecesinden.

kinin sanatsal ve kültürel değerlerinin sergilendiği, yanısıra ulusal baskıya, zulme ve sömürüye karşı savaşım fikrinin öne çıktığı günler olmuştur. Newroz günleri Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş duygularının, istemlerinin kabardığı günlerdir. Bu yanlarıyla gerçekten ulusal bir bayramdır.

Türkiye Postası: Newroz'a sahip çıkmanın ulusal değerlere sahip

vardır. Ama bence böyle bir kaynaktan çıkmasına rağmen, kendi

Eklemek gerekir ki, bu, Newroz'un ulusal karakterini ortadan kaldırmıyor, önemini azaltmıyor, tam tersine artırıyor.

Biz ulusal değer deyince -Türkiye gibi çok uluslu bir ülkede- ortak değer haline gelsin gelmesin, hangi ulusa ait olursa olsun, ilerici özü olan tüm değerleri anlıyoruz. Ve bunların tümüne sahip çıkıyoruz. Newroz bu değerlerden biridir.

özellikle 1960'lardan sonra büyük şehirlerde kapalı salon toplantıları, Türkiye Kürdistanı'nda dağlarda ateş yakılarak kutlanageldi. 1977 ve 78'lerde Lice'de dağda, Ergani' de Zülküf dağında, Van kalesinde, Van gölünün içindeki Akdamar kalesinde ateş yakılarak kutlandığını biliyorum. Yine 1979'da **"Kürdistan'ın dağlarında Newroz ateşi sönmedi, sönmeyecek."** başlıklı

türü baskı altında olan yasak olan bir halkın bu değerlerinin sergilendiği günler olmalıdır. Üçüncüsü faşist diktatörlüğe karşı savaşım günleri olmalı, halklarımızın ve sol güçlerin birliğine hizmet eden bir anlayışla kutlanmalıdır. Bunlardan elbette öncelik sonralık sorunu yoktur. Bir bütün olarak bu amaçlar ve içeriğe uygun olarak kutlanması gerekir kanısındayım.

Newroz Bayramı kutlamaları

Bu yıl da Newroz Bayramı yurtdışında çeşitli şehirlerde yapılan toplantılarla kutlandı.

Federal Almanya Kürdistan Işçi Dernekleri Federasyonu (KOMKAR) 22 Şubatta Batı Berlin'de 1 Martta Suttgart'ta, 8 Martta Hamburg'da ve 22 Martta Köln' de toplantılar düzenledi. Newroz gecelerinde Batı Berlin'de Ingeborz Rdewitz, Suttgart'ta Yeşiller Eyalet Parlamentosu sözcüsü, Hamburg'da GAL ve DKP adına birer temsilci konuşma yaptı, ayrıca Kürt, Türk, Alman ve diğer uluslardan pek çok kişi ve kuruluş dayanışma gösterdi.

Binlerce kişinin katıldığı Newroz gecelerine katılan sanatçılar ve folklor ekibinin gösterileri büyük ilgiyle izlendi.

Ayrıca 30 Mart günü Hollanda-Den Haag'da Amicitia salonunda Hollanda Kürt Işçiler Birliği de bir toplantı düzenleyecek.

Kürt Enstitüsü'ne karşı Özal-Blüm işbirliği

Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da kurulu olan Kürt Enstitüsü geçtiğimiz günlerde Özal hükümetinin şoven politikasından mağdur oldu. Amacı Kürt dili ve edebiyatı, kültür ve tarihi üzerine araştırma yapmak, onları geliştirmek olan Kürt Enstitüsü'nün Çalışmayı Teşvik Programı çerçevesinde görevlendirmek istediği 5 öğretmen ve sosyal görevli için Köln Çalışma Dairesinden izin verildiği halde Federal Çalışma Bakanlığı tarafından bu izin kaldırıldı.

Kürt Enstitüsü'nün hukuksal, tıbbi, sosyal danışma ve Kürt dili dersleri gibi faaliyetlerini bilimsel olarak desteklemeleri için işe almak istediği öğretmen ve sosyal görevliler konusundaki Köln Çalışma Dairesi'ne başvurusu olumlu karşılanmıştı. Ancak daha sonra başvuru Federal Çalışma Dairesi tarafından gözden geçirilmiş ve Çalışma Bakanlığı'na bildirmişti. **Çalışma Bakanlığı** ise **"Kürtler, Ermeniler gibi ayrılıkçı grupların Federal bütçeden desteklenemeyeceğini"** bildirerek bu başvurunun onaylanmasına karşı çıktı. Alman basınında yeraldığına göre Köln Başkonsolosunun baskısı üzerine Çalışma Bakanlığı harekete geçmiş. Başbakan **Özal** daha önce Kürt Enstitüsü'nün çıkardığı **"Mizgin (iyi haber)"** dergisinin desteklenmesini engellemek amacıyla girişimlerde bulunmuş ve Federal hükümet kendisine bu konuda **"yardım"** vaadetmişti. Şimdi gerçekleşen Özal-Federal Çalışma Bakanı Blüm işbirliği ilk sonuçlarını vermeye başladı. Halbuki Kürt Enstitüsü **Kızılhaç** ve **Bonn Belediyesi** tarafından maddi olarak desteklenen, Fahri Başkanlığını eski **DGB Başkanı Heinz Oskar Vetter**'in yaptığı, Yönetim Kurulu'nda **Klaus Thüssing** gibi tanınmış azınlık hakları koruyucularının olduğu saygın bir kuruluş olarak tanınmaktadır. Kürt Enstitüsünün bu olayda olduğu gibi şoven bir dış politikayla karşı karşıya getirilmesi demokratik politikacılar ve basın tarafından sert bir şekilde kınanıyor.

DİYARBAKIR MEKTUBU — **Fırat DILGEŞ**

İki yıldan uzun iki saat

Evren son gezisinde niçin Diyarbakır'ın içinde konuşmadı? **"Bu konuşma delisi adamın üniversitede konuşmakla yetinmesine yolaçan birşeyler mi oldu"** diye düşünenleriniz oldu mu? Daha önceki gelişinde Evren'in konuşma yapacağı alan ve saat yaygın bir biçimde duyurulmuştu. Yine Dağkapı'da konuşacaktı. Asker disiplininin titizliliğiyle tam saatinde Dağkapı'ya gitti. Kürsüye çıkacaktı. Ama bir de ne görsün! Alan neredeyse bomboş. Koskoca Cumhurbaşkanı bu kadar kişiye hitap etse ayıp olmaz mıydı? Bu yüzden Evren Paşa hemen alanın yanında yükselen Orduevi gökdeleninde bir süre istirahate çekildi. Alana yeterli insan toplandıktan sonra konuşacaktı.

Emniyetin ve sıkıyönetimin akıllı görevlileri alanı en kısa zaman içinde dolduracak yollar aradılar ve sonunda buldular. Dağkapı'ya çıkan yolların tümü alanın girişinde jandarma ve polislerce tutuldu. Alana girmek için geniş bir özgürlük sağlandı, ama çıkmak yasaklandı. Alana giren, evinde ölüsü dahi olsa yakasını polislerden kurtaramıyordu.

Aynı gün iki yıldır Diyarbakır Cezaevi'nde tutuklu bulunan iki arkadaş tahliye edilmişti. Halkımızın arasına karışmanın mutluluğunu yaşamak için ağır adımlarla Diyarbakır'ın cadde ve sokaklarını arşınlamaya başladılar. Nihayet yolları Dağkapı'ya düştü. Bu kadarçok sayıda insanın arasında olmanın sevincini yaşamak istediler. Daha ne olup bittiğini farketmeden kalabalığın içinde kaldılar. Ama bir daha da çıkamadılar. Yaklaşık iki saat süren açık hava hapsi bu iki arkadaşa, zulüm ve işkence altında iki yıl süren cezaevi hapsinden çok daha uzun, çok daha ağır geldi.

İşte Evren'in yüzünü güldürecek kalabalık bu yöntemle toplanmıştı. Artık Evren Diyarbakır surlarına asılmış ışıklı ırkçı sözlerin altına kurulmuş kürsüye çıkabilirdi. Çıktı. Kendisine kayıtsız ve kızgın yüzlerle bakan insanlara karşı konuştu, konuştu. Sonra çekip gitti.

Evren bu deneyi yaşadıktan sonra bu gelişinde yeniden şehrin içinde halkın karşısında konuşmaya utandı. Ama konuşmadan da edemediği için Dicle Üniversitesi Kampüsüne koştu. Evren'in burada konuşacağı da üç gün önceden yoğun olarak propaganda edildi. O gün sabahtan itibaren **"Tören alanına gider. Ücretsizdir"** yazılarıyla donatılmış belediye otobüsleri insan kovaladı. Ortaokul-lise öğrencileri otobüsle okullarından alınıp taşındı.. Herşeye karşın Evren'i dinleyenlerin sayısı bir avuçtu. Gazeteler ise utanmadan **"Evren gençlere ve halka hitap etti"** diye yazdılar.

* * *

Faşist diktatörlük Kürt halkını birbirine karşı kışkırtmak ve kırdırmak için **"Köy korucuları"** adı altında silahlı birlikler oluşturmayı kararlaştırdı. Ülke kamuoyunu aldatabilmek için ise, bu **"köy korucuları"**nın eşkiyaya ve bölücü çetelere karşı halkın korunması amacıyla silahlandırıldığı yalanını öne sürdü. Kirli amacını emekçi halkımızın gözünden gizlemek istedi.

Gerçekte diktatörlük çoğu bölgede istediği ölçüde **"köy korucusu"** olmaya gönüllü köylü bulamadı. Bu bölgelerde çoğu kez tehditle, değişik vaadlerle Kürt köylülerini **"ikna etmeye"** çalıştılar. Bu **"ikna etme"** çalışmalarının en yoğun olduğu yerlerden biri de Lice'ydi. Biz Lice'nin Derxust köyünde **"korucu"** olarak görevlendirilip silahlandırılan iki Kürt köylüsüyle bu konuyu konuştuk. Köylülerden biri olayı başından sonuna şöyle anlattı:

"Bundan 8-9 ay kadar önce beni muhtar vasıtasıyla Lice Karakolu'na çağırdılar. Köyümüzden karakola gitmek için 4 kişi birlikte gittik. Onları da çağırmışlar. Oraya vardığımızda hemen hemen tüm köy ve mezralardan değişik sayıda köylünün geldiğini gördük. Karakol komutanı bizimle ayrı ayrı görüşüyordu. Komutan bana 'Biz sana ve arkadaşlarına silah vereceğiz. Siz nöbet tutacaksınız. Köyde huzursuzluk yaratanları ve gelen yabancıları kontrol edeceksiniz. İlerde hükümet size maaş da verecek.' dedi.

Biz görevi kabul ettik, silahları aldık, köye gittik. Köyde herhangi bir yaramazlık olmadı, biz de kimseyi şikayet etmedik.

"Birgün bizi yine karakola çağırdılar. Komutan üzerimize bağırıyordu. 'Siz ne biçim görevlisiniz? Nasıl bugüne kadar kimseyi şikayet etmezsiniz? Sizin köyde hiç mi kötü insan yok? Hiç mi namussuz yok? Yarın hükümet size maaş bağlasa da kimseyi şikayet etmeyeceksiniz! Bu böyle olmaz!' diyerek bizi tehdit ediyordu. Ben de dayanamadım, 'Komutanım' dedim, 'Bizim köyde kötülük yapan yok, soygun yok, terörist yok. Kimi şikayet edelim?' Komutan 'Olmaz!' diye bağırarak sözü kesti. 'Terörist olmasa da, kötülük yapan olmasa da şikayet edeceksiniz. Biz de gelip alacağız, karakolda güzelce ıslatacağız ki herkese ibret olsun!'

"Karakolun üzerimizdeki baskıları devam ediyor. Biz yine de kimseyi ihbar etmedik, etmiyoruz da. Artık maaştan vazgeçtik, bu silahlardan yakamızı kurtarmak istiyoruz. Biliyoruz ki muhbirlik eski kan davalarını körükleyecek, bizi birbirimize düşman edecek."

Bu anlatılanları dikkatle dinleyen, yer yer başını sallayarak, yer yer kısa cümleler sarfederek onaylayan diğer **"köy korucusu"** şunları da ekledi: **"Hükümet sözde bize huzur için görev verdi. Şimdi ise 'niye köyünüzde huzur var?' diyerek bizi sorguya çekiyorlar. 'Niye kimseyi şikayet etmiyorsunuz?' diyerek bizi resmen tehdit ediyorlar. Demek ki bizi huzursuzluk yaratılsın diye görevlendirdiler."**

Lice'nin Derxust köylüleri yoksul, emekçi insanlar. Hükümetlerin ulusal baskı politikasından, 12 Eylül sonrasında uygulanan devlet teröründen, pahalılıktan, işsizlikten, topraksızlıktan kaynaklanıyor huzursuzlukları. Bu huzursuzluk o denli büyük ki, birbirlerinden alıp veremeyecekleri birşey olmuyor. Rejim köylü içindeki huzursuzluğun kendisine karşı güçlü bir öfkeye dönüşmesini önleyebilmek için bu hain planları yapıyor.

Türkiye'de büyük döviz sıkıntısı başladı... "bankerler faciası"nın bir benzeri daha yaşanabilir

Göçmen işçiler dikkat! Türkiye bankalarındaki dövizleriniz tehlikede!

Türkiye'de yeniden büyük bir döviz sıkıntısı başladı ve çok sayıda banka, vadesi gelen **"döviz hesaplarını"** ve faizlerini, hesap sahiplerine geri ödeyemez duruma düştü. Türkiye'nin yeni bir **"döviz darboğazı"**nın eşiğinde olduğuna dikkati çeken uzmanlar, bankalarda döviz hesabı bulunanların ve özellikle, **"işçi döviz hesabı"**na sahip Türkiyeli göçmen işçilerin bu gelişmeden olumsuz etkileneceklerini, işçilerin ana para ve faizlerinin geri ödenemez bir konuma gelinebileceğini ve yeniden, **"bankerler olayı"** benzeri bir facianın yaşanabileceğini belirtiyorlar.

Nitekim, Türkiye'nin döviz varlığının **"alarm"** vermesi nedeniyle, Özal hükümeti, bir bölümü Türkiyeli göçmen işçilerle ilgili olmak üzere, bir dizi önlem almak zorunda kaldı ve yüzde 7 oranında bir devalüasyon yapılarak, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değeri düşürüldü. Yeni uygulamaya göre, 14 Mart tarihinde doların satınalış fiyatı 612 lira 95 kuruştan 645 liraya ve bir markın alım fiyatı ise, 266 liradan 285 liraya yükseltildi. Böylece, son ikibuçuk ay içerisinde, Türk lirası, yabancı paralar karşısında yüzde 13 ile yüzde 15 arasında değer kaybetti.

Özal hükümetinin yeni kararına göre, bankalar döviz fiyatlarını kendileri belirleyemeyecek ve bunların, döviz alım ve satımlarında uygulayacakları fiyatlar, Merkez Bankasi'nın belirlediği fiyatların, ancak yüzde 1 altında veya yüzde 1 üstünde olabilecek. Bilindiği gibi, eski uygulamaya göre, bankalar döviz alış ve satış fiyatlarını kendileri serbestçe belirliyorlar ve bunların, döviz alım fiyatları, Merkez Bankası'na oranla hayli yüksek oluyordu.

Türkiye'de döviz sıkıntısının başgöstermesi ve Merkez Bankası'ndaki döviz varlığının, ancak 10 günlük dışalımı karşılayabilecek bir düzeye inmesi üzerine, Özal hükümeti, bir yandan bankaların yüksek fiyatla döviz almalarını engellerken; öte yandan da, bunların Merkez Bankası ve şubelerinden 100 bin dolar tutarında döviz satınalabilme hakları, 5 bin dolara indirildi.

Bir süreden beri, Türkiyeli göçmen işçilerin **"işçi hesapları"**ndaki paralarını ve faizlerini zamanında ödemeyen Merkez Bankası, Özal hükümetinin direktifi ile yurtdışındaki Türkiyeli işçilerin zararına olarak bazı önlemler aldı ve bunlar, gizli bir genelge ile Merkez Bankası'nın bütün şubelerine bildirildi. Merkez Bankası'nın genelgesine göre, Merkez Bankası'nda kredi mektuplu döviz tevdiat hesabı olanlar ile adlarına döviz havalesi gelmiş olanlara, genel ilke olarak ödemeler Türk parasıyla yapılacak ve eğer, hesap sahibi, alacağını mutlaka döviz olarak tahsil etmekte direnirse, bu paranın yüzde 3 oranında kesinti yapılacak. Aynı genelge uyarınca, **"işçi döviz hesabı"nda paraları olan göçmen işçilere geri ödeme yapılırken, ikinci bir kesinti daha yapılacak ve bunun miktarı, döviz alım ve satım fiyatları arasındaki fark kadar olacak.**

Yasalara göre, gerek Merkez Bankası ve gerekse, öteki bankalardaki döviz hesapları ile işçi döviz ve kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarının, ana para ve faizlerinin, alacaklılara döviz olarak ödenmesi gerekiyorsa da, uzmanlar Özal hükümetinin bu kararları ve Merkez Bankası'nın genelgesi sonucu, pratikte bankaların işçilere Türk parası olarak ödeme yapacaklarını ve alacaklıların, paralarını döviz olarak almak istemeleri durumunda, bankaların "elimizde döviz yok, bekleyeceksiniz" deyip, alacaklılara ödeme yapmayacaklarını ve sonuçta, göçmen işçilerin paralarını Türk parası ile tahsil etmek zorunda kalacaklarını belirtiyorlar. Nitekim, Milliyet gazetesinin 16 Mart 1986 tarihli sayısında yeralan habere göre, İstanbul'daki bankaların hemen tümü, hem döviz hesabı olan kimselere **"elimizde döviz yok"** gerekçesiyle ödeme yapmadı ve hem de, bunlar aynı gerekçe ile bütün döviz satışlarını durdurdu.

Özal hükümeti, neden bu önlemleri almak zorunda kaldı ve neden, Türkiye'de yeniden bir döviz sıkıntısı başgöstermeye başladı? Özal, döviz alım ve satımı ile döviz bulundurma ve kullanma hakkını özel bankalara da verince, büyük holdinglerin yurtdışına kaçırdıkları para miktarı artmaya başladı; ve ayrıca, son aylarda Türkiye'nin dışsatımında ve işçi dövizi girişlerinde önemli gerilemeler ortaya çıktı; ve bu durum, bu yıl 3,5 milyar doların üstünde dış borç ödemek zorunda olan Türkiye'yi, büyük bir güçlükle karşı karşıya bıraktı.

Özal hükümeti, getirdiği önlemlerle, bir yandan bu tehlikeyi önlemek ve görevi gereği, dış borçları süresinde ödeyebilmek amacıyla, döviz varlığının özel bankalardan çok Merkez Bankası'nda toplanmasını istiyor; ve öte yandan da, yurtdışındaki göçmen işçilerin süresi gelen faiz ve ana para alacaklarını döviz olarak ödememe kararı ile, krizin faturasını işçilerin sırtına bindirmek istiyor. Ancak, ekonomi uzmanları, bu önlemlerin, olası bir **"döviz darboğazı"**nı önlemeye yetmeyeceğini ve büyük bir olasılıkla, önümüzdeki dönemde Türkiye'nin yeniden borçlarını ödeyemez bir konuma düşebileceğini söylüyorlar.

24 Ocak'ın faziletleri

Özlem ÖZGÜR

Büyük holding patronlarının, yurtdışına kaçırdıkları **"kara para"**nın toplamı, 20 milyar dolar dolaylarındadır. Bu paraların, 15 milyarı İsviçre bankalarında ve arda kalanı da, öteki ülkeler bankalarında saklanmaktadır. Bunu ben söylemiyorum, Özal hükümetinin kendisi açıklıyor; basın yazıyor, herkes gibi biz de öğreniyoruz.

Yurtdışına kaçırılan paraların, hem **"kazanma"** ve hem de, dışarıya çıkarılma biçimlerinin, yasadışı ve illegal yollardan gerçekleştirildiğini, bilmeyen yoktur; ve bu gerçeği, **"çok bilen"**lerin en başında da, kuşkusuz Evren-Özal çetesi gelmektedir.

Milliyet gazetesinin 6 Mart 1986 tarihli sayısında, isminin açıklanmasını istemeyen bir hükümet yetkilisi, bu **"kara para"**lar için, aynen **"Getirsinler, yeter ki getirsinler. Başımızın üstünde yerleri var. Kimse, kendilerine nereden getirdin diye soru sormayacak"** diyor. Diyeceksiniz ki, bu memlekette yasalar yok mudur? Yasaların ağır hapis cezası öngördüğü suçları işleyenler için, bir hükümetin bu şekilde konuşması görülmüş birşey midir? Boşuna böyle sorular sorup, kafanızı yormayın; yasalar, holding patronları için değildir ki!

Şimdi, elimize geçen bazı dosyaların kapaklarını azıcık aralayıp, bu işler nasıl kotarılıyor onu görelim; ve böylece, **"24 Ocak"**ın faziletlerini anlayalım. Kemal Horzum, Ankaralı bir işadamıdır; Özal'ın yakın dostudur ve ANAP'ın kuruluşunda, büyük emeği geçmiştir. ANAP hükümet olur olmaz, Kemal Horzum'un **"Hortaş"** adlı firmasına, 78 milyon 400 bin dolar (51 milyar lira) dış kredi bulmuş; ve bu dış borca, bir devlet kuruluşu olan Türkiye Emlak Kredi Bankası kefil edilmiştir.

Bu arada, ne Kemal Horzum boş durmuş ve ne de, ANAP'ın Kemal beye ödediği minnet borcunun eni sonu gelmiştir. Horzum, 1983 yılı sonlarında, İsviçre'de **"Okemex S.A"** adında paravan bir şirket oluşturmuş; ve bu şirket, Horzum'un sahibi olduğu Hortaş A.Ş'ine yüzde 49 payla ortak gösterilmiştir.

Sonra, İsviçre menşeli **"Okemex S.A"** firması üzerinden **"hayali dışsatım"** başlamış; Kemal Horzum, devletten aldığı teşviklerle milyarlarına milyarlar katmış ve bu paravan şirket kanalıyla, varını yoğunu İsviçre bankalarına aktarmanın yolunu bulabilmiştir. Elbette, Kemal Bey, aldığı dış kredileri de cep etmiş; ve bu dış borçlar, Emlak Kredi'nin sırtına binmiştir.

Kemal bey, şimdi ne mi yapıyor? Efendim, kendileri Özal hükümetinden aldıkları bir pasaportla, Türkiye'den kaçarak İsviçre'ye yerleştiler... Yabancı bir yere değil, paracıklarının yanına gittiler...

Çukurova Holding'in, her türlü kaçakçılık ve sahtekarlıktan başı derde girince, patron Karamehmet, 1981 yılında İsviçre'ye kaçmak zorunda kalır. Karamehmet, İsviçre'ye gider gitmez bu ülke menşeli paravan bir şirket oluşturur ve adını da, **"Baytur S.A"** koyar. Sonra, bu paravan şirket, Çukurova Holding'in en büyük kuruluşları olan Çukurova Çelik Endüstrisi, Çukurova Gıda Sanayii, Çukurova Sanayii İşletmeleri ve Çukurova Kimya Endüstrisi adlı A.S.'lere yüzde 49 payla ortak gösterilir.

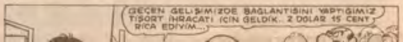
Çukurova Holding'in patronu, neden mi bu yola başvurur? Bir kere, yabancı sermaye görünümündeki paravan şirket, Çukurova Holding'in ortağı konumuna gelince, Karamehmet

Teşviklerle tekstil ürünlerinin fiyatları ucuzlatıldı ama...

Türkiye'nin dış ticareti 1985'de 3,7 milyar dolar açık verdi

Bütün dışsatım mallarının yanısıra, dışsatımda önemli bir ağırlığa

...3,7 milyar dolar açık verdi

Bütün dışsatım mallarının yanısıra, dışsatımda önemli bir ağırlığa sahip olan tekstil ürünlerinin dışsatım fiyatlarının yarıyarıyadan daha fazla ucuzlatılmasına rağmen, Özal hükümetinin 1985 yılı için öngördüğü dışalım ve dışsatım ve bunlara dayalı olarak, dış ticaret açığına ilişkin hedeflerin hiçbirisine ulaşılamadı. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) verilerine göre, 1985 yılında, Türkiye 11,6 milyar dolar dışalım ve 7,9 milyar dolarlık dışsatım yaptı ve böylece, geçtiğimiz yıl Türkiye'nin dış ticareti 3,7 milyar dolar açık verdi. Oysa bilindiği gibi, Özal hükümeti, 1985 yılında 10 milyar 950 milyon dolarlık dışalıma karşılık, 8,3 milyar dolar tutarında dışsatım öngörmüş ve buna göre, Türkiye'nin dış ticaret açığının 2,7 milyar dolar olarak gerçekleşeceğini öne sürmüştü.

Öte yandan, Anka ajansının DİE verilerinden yararlanarak yaptığı hesaplamaya göre, Türkiye'nin tekstil ürünlerinin dışsatım fiyatları, bir yıl öncesine oranla 1985' de yarıyarıyadan daha fazla ucuzlatıldı ve bu denli büyük fiyat indirimine, dışsatımcı büyük holdinglere devlet kasasından verilen büyük teşviklerin neden olduğu belirtildi. Örneğin, Anka'nın haberine göre, bir önceki yıl 9,3 dolara satılan bir konfeksiyon ürününün fiyatı, 1985'de 4,2 dolara indirildi ve böylece, bu malların dışsatım fiyatları yüzde 55 oranında ucuzlatılmış oldu.

DİE'nin verilerine göre, tekstil ürünlerinin fiyatlarının büyük miktarlarda ucuzlatılması sonucu, geçtiğimiz yıl Türkiye dış pazarlara 2 milyar 100 milyon dolarlık tekstil ürünü sattı ve bu miktar, Türkiye'nin toplam dışsatımının yüzde 27'sini oluşturdu. Ancak, bilindiği gibi, tekstil ürünlerinin bu denli ucuzlatılarak dışsatım yapılmasına karşılık olarak, AET ülkeleri ve ABD,Türkiye'nin tekstil ürünlerine tek taraflı kısıtlamalar getirdi ve Özal hükümetinin bütün girişimlerine rağmen, Ortak Pazar ve ABD hükümet yetkilileri, getirilen sınırlamaları sürdüreceklerini belirttiler.

49 payla ortak gösterilir...

Çukurova Holding'in patronu, neden mi bu yola başvurur? Bir kere, yabancı sermaye görünümündeki paravan şirket, Çukurova Holding'in ortağı konumuna gelince, Karamehmet kânının yüzde 49'unu yurtdışına transfer edebiliyor. Ver elini, İsviçre bankaları... İkincisi, **"hayali dışsatım"** dahil, her türlü karanlık iş bu paravan şirket üzerinden yürütülüyor; ve bu paravan kuruluş, yabancı menşeli göründüğünden, legal-illegal yollardan elde edilen gelirlerin önemli bir bölümü, yurtdışına aktarılabiliyor. Ver elini, İsviçre bankaları...

Çukurova Holding'in patronu, şimdi ne mi yapıyor? Efendim, kendileri İsviçre'de yaşarlarken, holdingi ve adamları, ANAP' a destek verdiler; koordinatörleri ve genel müdürleri, bu partinin kurucuları oldular. Sonra, ANAP hükümet olunca, Bakanlar Kurulu'nun ve cunta şefi Evren'in imzaladıkları özel bir kararname ile affa uğradılar; ve Çukurova Holding'in patronu Karamehmet, elini kolunu sallıyarak Türkiye'ye döndüler...

Evet, içerdekiler bir yana, 15-20 holding patronunun, yurtdışına kaçırdıkları para 20 milyar dolardır. Ne demektir bu? Bu miktar, Türk parası olarak, tamı tamamına 13 trilyon lira ediyor. Bu para, bir yıllık devlet bütçesinin iki katına denk düşüyor. DPT'nin hesaplamalarına göre, 13 trilyon liralık yatırımla, 1 milyon kişiye iş olanağı yaratılabiliyor. 13 trilyon lira, Türkiye nüfusunun yüzde 60'ının yıllık gelirinin, yaklaşık 2,5 katı ediyor. Gördünüz mü, 24 Ocak'ın faziletlerini?

Silah tekellerinin Türkiye'ye akını sürüyor

•Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk İngiliz firmalarının yerli holdinglerle ortaklık temelinde Türkiye'de tank, zırhlı araçlar, donatım araçları üreteceklerini açıkladı. Bu amaçla Aselsan, Makina Kimya Endüstrisi ve yabancı tekeller ortaklığında 3 şirket kuruldu.

Türkiye'de savaş endüstrisi kurma ve Silahlı Kuvvetler'in modernizasyonu çerçevesinde başlatılan girişimlerde, çok hızlı adımlar atılmaya ve Türkiye'nin silahlanma harcamaları hızla tırmandırılmaya başlandı. Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaparak, İngiltere'den 144 Rapier füzesi satınaldığını ve bunların, bir bölümünün Türkiye'ye yerleştirildiğini belirtti. Bakanın yaptığı açıklamaya göre, Rapier füzelerinin tamamının yerleştirilmesi işlemi 1987 yılında tamamlanacak ve Türkiye, bu silahlar için İngiltere'ye 300 milyon sterlin (300 milyar lira) ödeyecek.

Bakan Yavuztürk yaptığı açıklamada, İngiliz firmalarının yerli holdinglerle ortaklık temelinde, Türkiye'de tank, zırhlı araçlar, helikopter, elektronik sistemler, deniz silahları ve donatım araçları üreteceklerini belirtti. Buna göre, General Electric'in Ingiltere kolu elektronik sistemler ve radarlar; Marconi firması, deniz savaş silahları; GNK tekeli, zırhlı araç ve tank; Whickers firması, 105 mm'lik toplu tanklar; British Aerospace firması uçak; Plessey firması, radar sistemleri; Westinghouse'nin İngiltere kolu, elektronik sistemler ve Kraliyet Ordonat Kurumu da, Türkiye'de donanım araçları üretecek.

Bunların yanısıra, Aselsan, Makina Kimya Endüstrisi (MKE) ve yabancı tekeller ortaklığında yeni üç şirket kuruldu ve bunların, füze ile **"seyrü sefer"** sistemleri üretecekleri belirtildi. Buna göre, Aselli ve öteki Federal Almanya'nın Dornier firması ortaklığında oluşturulan kuruluş, **"Singer"** füzelerini üretecek; Aselsan, MKE ile İtalyan Selina firması ortaklığındaki kuruluş, **"Marwic"** füzelerinin üretimini ve Aselsan ile ABD'nin Litton firması ortaklığında oluşturulan kuruluş da, F-16 bombardıman uçaklarının **"seyrü sefer"** sistemlerinin üretimini yapacak.

Turizm sektörü yabancı tekeller ile holdinglerin eline geçiyor

1980 sonrasında, çokuluslu tekeller ile yerli holdingler, ortaklık ve işbirlikçilik temelinde turizm sektörüne girmeye başladılar ve 1984 yılı verilerine göre, yerli yabancı sermaye ortaklığındaki 14 büyük kuruluş, Türkiye'nin önde gelen turistik tesislerini ve lüks otellerini ele geçirdiler. Son haftalarda, bu tür firmaların Türkiye'nin turizm sektörüne ilgileri daha da arttı ve çok sayıda, yerli holding ile çokuluslu tekel, Özal hükümetinden turistik tesis ve otel yapımı ve işletilmesi konusunda gereken izni alarak, yatırımlara başladılar.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan turistik tesis ve otel yapımı ile bunların işletilmesi amacıyla ön izin alan yabancı kuruluşların arasında, Federal Almanya'nın Ces Corparation, Kanada'nın Manpai Corb, Fransız Clup Mediterreane, Japonya'nın Marubeni Company ile Mariot ve Romada adlı yabancı sermayeli kuruluşların yeraldığı belirtildi. Turizm sektörüne giren bu yabancı sermayeli kuruluşların yerli ortaklarının, Enka Holding, Net Holding, Aksoy Holding, Süzer Holding, Eczacıbaşı Holding ve Tekfen Holding olduğu belirtildi.

KISA...KISA...

"Sırdaş hesap"ta patlama

Bankalarda **"sırdaş hesap"** olarak anılan **"kara para"**ların miktarında büyük bir patlama oldu ve son bir yıl içinde, bu hesaplarda toplanan para miktarı yaklaşık üç kat artarak, 249 milyar liradan 706 milyar liraya tırmandı. Bilindiği gibi, **"sırdaş hesap"**ta toplanan paraların kime ait olduğu ve nasıl elde edildiği açıklanamıyor; ve genel olarak, yasa-dışı yollardan elde edilen ve **"kara para"** olarak anılan paralar, bu hesaplarda toplanıyor.

Dışalımın yüzde 52'si yapım sanayiinin

Türkiye yapım sanayiinin girdi yoluyla (hammadde, montaj, malzemesi, ara malı ve teknoloji) dışarıya bağımlılığının giderek artması sonucu bu sektör döviz yutan bir makina haline geldi ve bu kesimin girdi dışalım miktarı, Türkiye'nin toplam dışalım miktarının yarısını aştı. Örneğin, geçtiğimiz yılın dokuz ayında yapılan 7 milyar 892 milyon dolarlık dışalımın 4 milyar 96 milyon dolarını sanayii girdileri oluşturdu ve bu miktar toplam dışalım içindeki payı, yüzde 52 olarak gerçekleşti.

Para basmaya devam

Özal Hükümeti, karşılıksız para basmayı bütün hızıyla sürdürüyor. Merkez Bankası'nın verilerine göre, hükümet içinde bulunduğumuz yılın ilk iki ayında 123 milyar lira karşılıksız para bastı ve böylece, yılbaşında 1 trilyon 285 milyar lira olan emisyon hacmi (kağıt para miktarı), yüzde 10 artarak 1 trilyon 408 milyar liraya tırmandırıldı. Bilindiği gibi, geçtiğimiz yıl içinde 315 milyar lira karşılıksız para basılmış ve 1985 yılı başında 970 milyar lira olan kağıt para miktarı, yıl sonunda 1 trilyon 285 milyar liraya yükselmişti.

Oranlardan da anlaşılacağı gibi, bu yılın ilk iki ayında ulaşılan emisyon hacmi geçen yılın toplam emisyon hacmine yaklaşmış durumda.

Palme, son günlerine dek dünyada kalıcı, adil bir barış için çalışıyor, anti-emperyalist savaşları destekliyordu

Palme cinayetinde şüpheler aşırı sağın üstünde toplanıyor

Osman İKİZ

Olof Palme'nin öldürülüşünün üzerinden üç hafta geçmiş olmasına rağmen olayın üzerindeki esrar perdesi henüz aralanamadı. CIA denetiminde olduğu bilinen Avrupa İşçi Partisi'nde militanlık yapmış olan ve koyu bir Palme düşmanı olarak bilinen bir kişinin bir hafta gözaltında tutulduktan sonra tam tutuklanması beklenirken son dakikada birden bire serbest bırakılması şaşkınlığa da yol açtı. Çünkü polis gözaltına alınan kişinin cinayet sırasında olay yerinde, daha sonra olay yerine açılan sokaklarda ve yarım saat sonra da acele ve heyecanlı olarak bir gece sinemasına girdiğinin saptanmış olduğunu açıklamasına rağmen son gün tek bir tanığın ifadesine dayanarak bu kişiyi bırakması cinayetin aydınlanmasını bekleyenlerin umutlarını kırdı.

Şu anda cinayetle ilgili olarak polisin elinde ne kadar bilgi olduğu, kimlerden şüphelendiği bilinmiyor, ancak kamuoyu polise oldukça kötü not vermiş bulunuyor. Olay gecesi şehir merkezinde bile iki saat sonra alarma geçebilen, daha sonra cinayette kullanılan mermiyi tanımayan polis, gazetecilerin aynı merminin şehir merkezinde bir silah dükkanında satıldığını ortaya çıkarması karşısında büyük prestij kaybetti.

Öte yandan sağduyulu kesimler Palme cinayetinin kolay kolay ortaya çıkaralamayacağını düşünüyorlar. Aynı kesimlerin tetiği çeken elin arkasında hangi karanlık güçlerin durduğundan kuşkuları yok. Açık yazılmasa ve söylenmese de gazetelerde yazılan yazıların satır aralarında Palme'nin aşırı gericiliğin düşmanı olduğu -aşırı gericiliğin de Palme'ye düşman olduğu- vurgulanıyor.

Gerçekten de dünyada barış güç-

söylenmesi gerekiyor itirazları, sosyal demokrat bakan tarafından kabul edildi. Oysa bu farklı biçimlerde çok daha önceden beri tartışılan ve üzerinde tam anlaşma sağlanamayan bir ifade biçimiydi. Muhafazakarlar bu ifade biçimiyle orduya daha fazla malzeme ve daha sert bir dış politika ve savunma stratejisi istiyorlar kuşkusuz.

Palme ve İskandinavya

Beklenmeyen sürpriz gelişmeler olmadığı takdirde yakın gelecekte Iskandinav ülkelerinin bir bütün olarak silahsızlanma konusunda sesini yükselten bir bölge olacağı söylenebilir. Bilindiği gibi Norveç ve Danimarka birer NATO üyesi ülke durumunda. Norveç kuzeyden Sovyetler Birliği ile sınır komşusu aynı zamanda. Bu iki ülkede de şu anda sağcılar iktidarda ancak gelecek seçimlerde iki ülkede de sosyal demokratların iktidara gele-ceklerine kesin gözüyle bakılıyor. **"Nükleer silahsız kuzey"** diyen sosyal demokratların yönetimlerde olduğu Iskandinavya NATO ve ABD için hiç de içaçıcı olmayacaktır kuşkusuz. Öte yandan bu politikaların oluşmasında ve kamuoyu oluşturulmasında Palme'nin tartışılmaz önemli bir etkinliği vardır. Palme'nin yokluğu temel politikaların değişmesi anlamına gelmese bile geliştirilmesinde bir zayıflığa yol açacağı söylenebilir.

ABD'deki polisler için imal edildiği belirlenen kurşunun hangi tip tabancadan çıktığı araştırılıyor. Kriminal alanda çalışan dedektifler ve polis kurşunun niteliği konusunda görüş birliğine vardı. Palme'yi öldüren mermi kalın bir araba kaportasını ya da çelik bir yeleği rahatlıkla delebilecek kadar güçlü. Öte yandan Isveç sosyal demokratlarının akşam gazetesi Afton Bladet 10 Mart günlü manşet haberinde yüksek düzeyde bir polis görevlisinin olayla ilgili olarak gözaltına alındığını bildirdi.

Palme Sovyet önerilerini destekliyor

Olof bir komünist değildi, dahası komünizme karşı olduğunu söylüyordu. Ancak komünist partilerin iktidarda olduğu ülkelerin içişlerine de hiçbir zaman karışma eğilimi taşımamıştı. Sosyalist ülkelerle iyi ilişkide olan devlet adamlarının en önde gelenlerinden biriydi de. Dış politikada gerçekçi bir yol izlemeyi prensip olarak uyguluyordu. Bunun en son örneğini Sovyetler Birliği'nin nükleer silah denemelerinin durdurulması önerisini verdiği zaman da gördük. Palme bu öneriyi olumlu karşılamakla kalmamış ABD'nin de bu konuda sağduyuyla düşünmesini istemişti. Öldürüldüğü gün Washington ve Moskova'ya diğer beş ülke yöneticileriyle ortaklaşa olarak imzalayıp gönderdiği mektupta da bu isteği yineliyordu. Palme'nin girişimiyle biraraya gelen altı ülke nükleer silahlanmanın durdurulması uzayın silahlandırılmaması ve iki ülke arasında olumlu bir diyalog kurularak silahsızlanma yolunda adımlar atılmasını istiyordu. Barıştan yana olan güçlere destek sağlıyordu kuşkusuz böylesi girişimler. Savaş yanlılarının ise huzurunu kaçıran girişimlerdi.

Palme bir komünist değildi ama komünistlerin emperyalizme karşı verdiği haklı savaşlarda onları desteklemekten de hiçbir zaman geri kalmıyordu. Vietnam savaşı sırasında ABD saldırganlığına karşı yükselttiği sesi ömrünün sonuna kadar gereken her zaman gene duyuldu. O ABD'nin düşmanı ilan ettiği Castro'yu ziyaret ediyor ve dost oluyordu. Nikaragua sınırları ABD'nin paralı çeteleriyle ateş altında tutulurken bu ülkeyi ziyaret ediyor ve Daniel Ortega'ya dostluk elini uzatıyordu. Ölümünden bir hafta önce Isveç'e gelen ANC lideri Oliver Tambo ile Güney Afrika yönetimini lanetleyen açıklama yapıyordu.

Palme, öldürülüğü gün kendisiyle yapılan son röportajda 1986 yılından çok umutlu olduğunu söylemişti. Onu o gün vuranlar umudun düşmanlarından başka kim olabilir ki?

Ölümünden sonra gösterilen filmlerden biri onun Allende'nin katillerini özgürlüğün düşmanı ilan eden sözleriyle sona eriyordu. Palme belki kendi katillerini de yıllar öncesinden bu sözleriyle ilan ediyordu.

Çoğunluğunu göçmenlerin oluşturduğu 7 bin kişi 8 Mart günü Stockholm'da düzenledikleri mitingde cinayet karşısında duydukları üzüntüyü açıkça dile getirdiler.

Merminin Isveç'in Linköping'deki Kriminal Laboratuarı'nda yeterli bir incelemeye tabi tutulamadığını belirten SKL uzmanları Assar Karlström ve Ake Abrink kurşunların ellerinden alınarak önce Almanya'ya ve oradan ABD'ye gönderilmesini sert bir dille eleştirdiler.

Olof Palme ve Indira Gandhi. Her ikisi de terörün kurbanı oldular.

Karadeniz'de Amerikan gemileri ne arıyor?

13 Mart günü Karadeniz'de dolaşmakta olan iki ABD savaş gemisi komşumuz Sovyetler Birliği'nin karasularına te-

ğin düşmanı olduğu -aşırı gericiliğin de Palme'ye düşman olduğu- vurgulanıyor.

Gerçekten de dünyada barış güçleriyle savaş çığırtkanlarının renklerinin iyice belirginleştiği günümüzde Palme'nin Isveç ve dünya politikasındaki yeri iyi değerlendirilecek olursa tetiği çeken eli kimlerin yönettiği kolayca anlaşılabilir.

Palme'nin Isveç politikasındaki yeri ve önemi 1976-1982 arası hariç kırk küsur yıl sosyal demokratların yönettiği Isveç'te 1985 sonbaharında yapılan seçimler Isveç için yol ayrımı olarak nitelendirildi -muhafazakarlar ve sosyal demokratlar tarafından.- ABD yanlısı Muhafazakar Parti, sosyal demokratlar yönetiminde Isveç'in sosyalizme geçtiğini ve özgürlüklerin giderek yok olacağını, propagandasında temel malzeme olarak işledi. Sovyet düşmanlığını, dozunu artırarak sürdürdü. Iktidar oldukları takdirde NATO üyeliğini gündeme getireceklerinden kuşku duyulmayan bu parti seçimlerden gerileyerek çıktı. Ancak seçimlerden sonra anti-sovyetizm yolunda hükümeti kışkırtmaya devam etti. Sağcı partinin bu politikası ordu kesimlerinden de destek gördü. Isveç karasularını çiğneyen Sovyet denizaltı masalları hergün TV haberlerinden inmez oldu. Sağcıların, Sovyetlerin hükümet tarafından protesto edilmesi istekleri karşısında, Palme elde kanıt olmadan denizaltılar nedeniyle protestoda bulunamayacağını açıkladı. Bunun üzerine üst rütbeli 12 subay Palme'ye güvenmediklerini kamuoyuna açıkladı. Palme kısa yanıtında, subayların kendisine güvenmemesinin önemli olmadığını ancak kendisinin onlara güvenip güvenmemesinin önemli olduğunu hatırlattı. Bu söz düellosu daha uzun süre devam etmedi ancak gerilim de arttı. Ne muhafazakarlar ne de ordu üst yöneticileri Palme karşısında kamuoyunu kendilerinden yana çekecek ustalıktan uzaklardı. Ama bugün için aynı şeyi söylemek biraz zor. Parlamentoda Palme'siz yapılan ilk dış politika oturumunda muhafazakarlar bir raund kazanmış bulunuyor. 18 Mart günü yapılan oturumda Dışişleri Bakanı'nın savunma için elden gelen fedakarlığın yapılacağı ifade eden sözleri muhafazakarlarca yeterli bulunmayıp, her türlü fedakarlığın yapılacağının

Çoğunluğunu göçmenlerin oluşturduğu 7 bin kişi 8 Mart günü Stockholm'da düzenledikleri mitingde cinayet karşısında duydukları üzüntüyü açıkça dile getirdiler.

ları Assar Karlström ve Ake Abrink kurşunların ellerinden alınarak önce Almanya'ya ve oradan ABD'ye gönderilmesini sert bir dille eleştirdiler.

tında tutulurken bu ülkeyi ziyaret ediyor ve Daniel Ortega'ya dostluk elini uzatıyordu. Ölümünden bir hafta önce Isveç'e gelen ANC lideri Oliver Tambo ile Güney Afrika yö-

Fransız Sosyalist Partisi'nin milliyetçi politikası seçimlerde sağa yaradı / F.AKSIN

Fransa'da Sosyalist Parti sağ partiler işbirliği

Fransa'da 5 yıl süren Sosyalist Parti iktidarından sonra 16 Martta seçmenlerin çoğunluğu sağ partilere oy verdi. 1981'de ağır bir yenilgiye uğramış olan sağ partiler koalisyonu 575 üzerinden 290 milletvekili çıkararak mecliste çoğunluğu kazandı. Bunun yanısıra, uzun yıllar boyunca toplumda soyutlanmış olan aşırı sağ, faşist Milliyetçi Cephe Partisi'nin 35 milletvekili çıkarması sonucu meclise girme ve grup oluşturma olanağını elde etti.

Buna karşı Sosyalist Parti ile Sol Radikaller ve diğer **"Çeşitli Sol"** diye adlandırılan gruplar (206'sı Sosyalist Parti'den olmak üzere) 213 milletvekili ile, Fransız Komünist Partisi ise 35 milletvekili ile temsil edilecekler.

Cumhurbaşkanı François Mitterand, De Gaulle'cü RPR Jacques Chirac'ı başbakan olarak seçti. Bakanlar tayin edildi. Ve aylardır Fransız politik çevrelerinde tartışması süren, iktidarda **"birlikte oturma"**, fransızcası ile (Cohabitation) dönemi başladı. Yani sosyalist bir Cumhurbaşkanı ile sağ milletvekillerinin çoğunluğu oluşturduğu bir meclise dayanan sağcı bir hükümetin birlikte yönetimi. 7 yıl için Cumhurbaşkanı seçilen François Mitterand'ın daha iki yılı var. Seçim sonuçları ne olursa olsun görevini süresi sonuna kadar devam ettireceğini çeşitli kereler belirtti.

Seçim sonuçları çok şaşırtıcı olmadı. 1983'te yapılan bölgesel seçimler, 1984 Avrupa Parlamentosu seçimleri sonuçları, seçmenlerin Sosyalist Partiye karşı hoşnutsuzluğunun gittikçe büyümekte olduğunu gösteriyordu. Sosyalist Parti de bizzat bunu bekliyordu. Tüm seçim kampanyası boyunca yukarda belirttiğimiz **"Birlikte Oturma"** formülünü işledi. Zaten Sosyalist Partisi'nin son üç yıldan beri sürdürdüğü ekonomik politika ve uluslararası planda barış ve silahsızlanma konularında ABD Cumhurbaşkanı Reagan'ın paralelinde yer alan politikası, sağ partilerden temelde büyük farklılıklar taşımıyor. Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais'nin belirttiği gibi **"Birlikte oturma seçimlerden çok önce başladı."**

5 yıl gibi kısa zamanda seçmen neden "sol"dan yüz çevirdi?

1981'de François Mitterand'ı Cumhurbaşkanlığına ve Solun Birliği'ni hükümete getiren seçim kampanyası, François Mitterand ve Sosyalist Partinin emekçiler yararına geniş vaatleri ile yüklüydü.

Iktidarın ilk iki yılında Komünist Partisi'nin de 4 bakanla katıldığı hükümetler bu yönde önemli adımlar attılar. Örneğin bazı tekellerin ve bankaların millileştirilmesi, ücretli izin süresinin 5 haftaya çıkarılması, işyerlerinde işçi haklarının genişletilmesi, emeklilik yaşının 60 yaşına indirilmesi gibi.

Nedir ki Sosyalist Parti 1982 ortalarından itibaren sermaye çevrelerinin baskısına boyun eğerek onların çıkarları doğrultusunda ekonomi politika izlemeye başladı. Buna karşı çeşitli uyarılarda bulunan Komünist Partisi sonuçta 1984'de hükümetten çekildi.

Bu politikanın toplumsal yaşama nasıl yansıdığını iki olgu bize açıkça göstermektedir: Birincisi 1981'de sol iktidara geldiğinde 1 milyon 800 bin olan işsiz sayısı 1986 başında 3 milyona yükselmiş, buna karşılık kapitalist işletmelerin kârı yüzde 84 artma göstermiştir. Ikincisi ise sağın iktidara karşı tutumudur. Sol iktidarın ilk yıllarında sağ partiler tarafından düzenlenen, kışkırtılan ya da desteklenen yoğun gösteri hareketleri sonraki yıllarda artık pek görülmez olmuştur: Kamyoncuların grevi, doktorların grev ve gösterileri, bir kısım çiftçilerin gösterileri, özel okulların giderlerinin devlet kasasından ödenmesinin kısıtlanma girişimleri karşısında düzenlenen büyük gösteriler gibi. Sonraki yıllarda bu tür eylemlerin pek görülmemesi patronların ve onların partilerinin Sosyalist Parti'nin uygulamalarından artık pek de hoşnutsuz olmadıklarının işareti idi.

Böylece, başlangıçta geniş halk yığınlarında umutlar uyandıran Sosyalist Parti, bu politikasıyla onları hayal kırıklığına uğrattı ve 16 Mart seçimleri ile meclis çoğunluğunu sağ partilere devretti. Bu durumda, seçmenlerin sağ partiler için değil de Sosyalist Parti'ye karşı oy verdiklerini söylemek pek de yanlış olmayacaktır.

Bu hayal kırıklığı ve krizin yarattığı umutsuzluk ortamı, toplumun en bilinçsiz kesimlerini, bazı sermaye kesimlerinin de desteklediği faşist **Le Pen**'in Milli Cehpe Partisi'ne oy vermeye yöneltti. Geleneksel sağ partilerin 10 yıldan beri sürdürdükleri göçmen işçi düşmanı politikanın batağında gelişen bu parti yüzde 10'a yakın bir oy alarak mecliste grup oluşturabilecek bir düzeye geldi.

Başbakan seçilen muhafazakar Jacques Chirac.

Cumhurbaşkanı Mitterand seçim kampanyası sırasında.

Bu seçimler yüzde 10 civarında oy alan Fransız Komünist Partisi içinde 1981'deki durumuna göre önemli kayıplarla sonuçlandı. Nedir ki Komünist Partisi çok ağır koşullarda girdi bu seçimlere. Hemen 7-8 ay süren seçim kampanyası boyunca bir yandan sağ partilerin bir yandan Sosyalist Parti'nin çapraz saldırıları altında kaldı. Radyo, televizyon, komünist olmayan tüm basında sistemli olarak sürdürülen anti-komünist kampanyalar, Sosyalist Parti'nin komünist seçmenlere sağa karşı tüm sol oyların Sosyalist Parti'de toplanmasının gerektiği yolunda yaptığı çağrılar. Tüm bunlar FKP'ni parlamenter düzeyde iyice yalıtlayarak Fransa'da iki alternatifli, yani bir partinin gidip diğerinin geldiği Amerikan modeli bir politik yapıyı yerleştirmeye yönelikti. Bu hedefe ulaşamadılar. Herşeye rağmen FKP özellikle iyi örgütlü olduğu yerlerde mevcut durumunu koruyabildi. 1984 Avrupa Parlamentosu seçimlerine göre sayısal olarak 560 bin dolayında artmış olan 2 milyon 700 bin bilinçli oyu ile daha büyük zararları önleyebildi.

Fransa seçimleri yalnız Fransa bakımından değil, uluslararası düzeyde de büyük önem taşıyor. Seçim kampanyasında kullanılan yöntemlerin, açık ve gizli uzlaşmalardan, sosyalist partinin halka karşı verdiği iç karartıcı sınavdan çıkarılacak önemli dersler var. Bunun yanında tüm emekçileri ve özellikle göçmen işçileri zor günler ve zorlu savaşlar bekliyor. Bunlar ise herhalde ikinci bir yazının konusu olacak.

13 Mart günü Karadeniz'de dolaşmakta olan iki ABD savaş gemisi komşumuz Sovyetler Birliği'nin karasularına tecavüz etti. Olayı sert bir dille protesto eden Sovyet yetkilileri ABD savaş gemilerinin iki saat boyunca Kırım açıklarındaki Sovyet karasularında seyrettiklerini, bu tür tecavüzlerin tekrarı halinde çıkabilecek olayların bütün sorumluluğunun ABD'ye ait olacağını bildirdiler.

ABD hükümet sözcüsü ise yaptığı açıklamayla olayı doğruladı. Fakat özür dileyecek yerde Amerikan gemilerinin Sovyet karasularına girmesini doğal bir hak olarak göstermeye çabaladı. ABD donanmasının bu kışkırtıcı tutumunu savunan sözcünün **"Sovyet gemileri nasıl Istanbul ve Çanakkale boğazlarından geçiyorlarsa bizim gemilerimiz de onların karasularından geçebilir"** demesi ciddiyetten uzaktır. Bu sözler uluslararası hukuk kurallarıyla hiç bir şekilde bağdaşmadığı gibi ABD'nin boğazlarl ilgili bir takım karanlık hesaplar peşinde olduğunu da göstermektedir.

Bilindiği gibi Boğazlar bölgesi Türkiye Cumhuriyeti karasularına dahil olmakla beraber 20 Temmuz 1936'da imzalanmış olan Montrö antlaşmasıyla belirlenmiş bir uluslararası statüye bağlıdır. Bu antlaşmaya göre yabancı gemiler de belli kısıtlamalara uyarak boğazlardan geçme hakkına sahiptirler. Ancak bu geçis hakkı yalnızca Istanbul ve Çanakkale boğazları için geçerlidir. Karasularımızın diğer bölümleri için herhangi bir **"geçiş hakkı"** söz konusu değildir.

ABD savaş gemilerinin Karadeniz'de Sovyet karasularına karşı giriştikleri saldırı Reagan hükümetinin bölgemizde gerginlikleri kışkırtmak, yeni yeni gerginlik konuları yaratmak niyetinde olduğunu göstermektedir ve bu yüzden bölgedeki tüm ülkeleri olduğu gibi Türkiye'yi de yakından ilgilendirmektedir.

FTİB'in ırkçılığa karşı eylem günleri dolayısıyla düşünceler

İlerici, evrensel, insancıl bir ulusal bilinç

Ataol BEHRAMOGLU

FTİB'in düzenlediği **"Irkçılığa Karşı Eylem Günleri"** Fransa'da bu alanda atılmış ilk adım olarak önemli. Bir hafta süresince Paris'te, Fransa'nın başka kentlerinde çok sayıda Türkiye insanına ve yabancıya, konu anlatıldı. Biz sanatçılar da şiirlerimizi okuduk, türkülerimizi söyledik.

Mulhouse'daki toplantıya Portekizli bir göçmen folklor topluluğunun, Paris'teki geceye bir Fransız halk oyunları topluluğunun katılmış olması, ayrıca anlamlı ve güzeldi.

Arkadaşlarla özel söyleşilerimizde belirttiğim gibi, konuya daha kapsamlı, daha büyük boyutlu bakabiliriz. Düşüncelerimi kısaca özetleyecek olursam: Türkiye insanı özellikle Batı Avrupa ülkelerinde, kaba, sinsi ve köklü bir düşmanlığın hedefi durumundadır. Belki **"düşmanlık"** kavramı da bu olguyu tam açıklamaya yeterli değil. Batılı insan Türkiye insanına karşı (köklerini yüzlerce yıllık bir tarihten alan) karışık duygular taşıyor. Korku, küçümseme ve hayranlık karışımı, karışık duygular... Hiçbir zaman sömürge olmamış bir ülkenin, başı dik, geleneklerine bağlı, köklü yaşam kültürüne sahip insanıyla karşılaşıyor Batılı insan. Şaşırıyor, tarihten gelen birikimlere (ve bu insanı bugün kapısında işçi olarak çalıştırmanın verdiği bir üstünlük duygusuyla da) bu insanı küçümsemek istiyor. İşin bir yanı bu. Öte yandan, bizim insanımız şaşırtılmış, kafası, duyguları karmakarışık. Ulusal bilince, ne olduğunun, kim olduğunun bilincine tam olarak sahip değil. Batılının tavrı karşısında ya sertleşiyor, ya onun içinde kaybolmak istiyor, ya da küsüp kabuğuna çekiliyor, daha da tutucu oluyor... Irkçılığa karşı savaşım kavramını (Türkiye bakımından) bu kültürel, psikolojik kavramlardan kopuk olarak düşünemeyiz. Irkçılığa karşı savaşım olgusu, ulusal kültürümüzün en değerli, çağdaş yönlerini Batı Avrupa ülkelerinde tanıtma bakımından büyük bir fırsattır. Bunu başarabilirsek birkaç yanlı yarar sağlarız. Bir kere, Batılı insan, Türkiye'yi gerçek yüzüyle, çağdaş değerli yüzüyle tanır. Türkiye toplumunda yüzlerce yıldan bu günlere kadar yaratılmış olan sanat-kültür değerlerini tanımakla, dünyası zenginleşir. Batı'nın iyi niyetli, bilinçli, ilerici çevreleri, yine Batı'nın gerici, faşist çevrelerine karşı Türkiye'yi, Türkiye insanını savunurlarken ekonomik ve siyasal bilgilerin yanısıra genel kültür alanında da somut bilgilerle donatılmış olurlar...

Öte yandan, ulusal kültür değerlerimize sahip çıkmakla, Türkiye'nin tutucularını, gericilerini, faşistlerini silahsız bırakmış oluruz. Bugün yansız görünen, hatta tutucuların yanında görünen pekçok insanımızı ilericiliğin, demokrasinin safına kazanırız... Yurtseverlik, demokrasi için savaşımın ayrılmaz parçası olduğuna göre, bütün eylemlerimizde yurtseverliğimizin altını önemle, ısrarla çizmeliyiz. Ulusallık kavramını yükseltmekle çekingen davranmamalıyız. Bugün Türkiye'de egemen sınıflar ve çevreler, ulusal kültürü yozlaştırmakta, çok uluslu tekellerin sahte kültür kurumları halkımızın bütün köklü değerlerini yok etmeye çalışmaktadır. Öyleyse demokrasi ve eşitlik için savaşımın ayrılmaz bir parçası da, toplumcu, insancıl, evrensele açık bir ulusal kültür için savaşımdır... Irkçılığa Karşı Savaşım Eylemleri, bu türden çalışmaların yapılabilmesi için somut, bulunmaz bir fırsattır. FTİB'in çalışmasını, bu bakımdan bir başlangıç sayıyor, değerli, önemli buluyorum.

Basel'de, birkaç ay önce düzenlenen şiirli-söyleşili bir toplantıda, çoğunluğunu İsviçrelilerin oluşturduğu bir topluluğa ülkemizin köklü kültür değerlerini, Türkiye'de demokrasi için savaşımların bir kaç yüzyılı bulan geçmişini, bugünü anlatmıştım... İzleyiciler, toplantı bitiminde de kalmak, konuşmayı sürdürmek isteği göstermişlerdi... Belli ki, tüm iyi niyetlerine karşın, Türkiye ve Türkiye insanı konusunda bilgileri eksik, yetersiz, yüzeyseldi... Toplantının bitiminde genç bir işçi arkadaşın yanıma gelerek söylediği sözü hiçbir zaman unutmayacağım: **"Teşekkür ederiz. Sayenizde başımız biraz dik durabiliyoruz..."** (Bu **"sayenizde"** sözü sadece bana değil, toplantıya katılan öteki sanatçı arkadaşlara ve genel olarak ilerici, toplumcu sanatçı arkadaşların tümüne yönelikti kuşkusuz.) Ben de bu genç işçi arkadaşı kucaklamış, kendi adıma, arkadaşlarım adına ona teşekkür etmiştim... Toplumsal savaşım, demokrasi için savaşım, **"başı dik"** insanlarla yapılır, yürütülür, kazanılır... Bunu başarmanın koşulu ise (Türkiye'nin özel durumunun da sonucu olarak) insanlarımızı sınıfsal bilincin yanısıra, ilerici, evrensel, insancıl bir ulusal bilinçle de donatmaktır...

Ataol Behramoğlu'ndan bir şiir

STRATI KORAKAS'A MEKTUP

Uzun bir geceden geçiyoruz, karanlık bir geceden
Acımasızlığın gecesinden geçiyoruz.
Dün senin yurdunun hapisteydi en güzel çocukları
Güneş hapsedilebilir mi Strati
Bulut hapsedilebilir mi
Hapsediliyor işte...
...

Selam Strati
Yasu kardeş
Unutmak elde mi o güneşi
Yurdunda senin
Binlerce yıl öncesinin beyaz taşlarını aydınlatan
Acılı yurdunu unutmak elde mi senin
O insanca bir yaşamı çoktan haketmiş olan

Şairler vardır
Ülkelerinin güneşi tutuşur şiirlerinde
Denizleri nefes alır...
Şairler vardır
Şiirleri bayrak gibi yükselir alanlarda
Ve halklarına
Ekmek ve su ve sevinç gibi gerekli...
Ah, o şairler gibi olabilsem ben de
Yetse sesim
Anlatmaya
Yaşadığım bütün şeyleri...

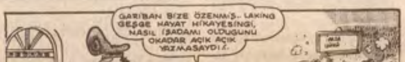
...
Selam Strati
Yasu kardeş
Uzun bir geceden geçiyoruz, karanlık bir geceden
Ama geleceğiz
Geleceğiz üstesinden
Bu acıların da...
Ülkenin ve ülkemin
Bütün yiğit şairleri adına
Yemin ederim
Aydınlık bir şafağa
Ulaşana kadar
Dövüşeceğime...
Ballı incirlerimiz, nazlı üzümlerimiz
Göklerimiz, denizlerimiz
İpek bakışlı kızlarımız, kara gözlü oğullarımız
Üstüne yemin ederim...
Ve bizi aydınlatan
Bu ortak güneş üstüne...

Mayıs 1982
Maltepe Askeri Cezaevi

GÜLDÜŞÜN

Cuntaya karşıysan puro iç

Merhaba

Cuntaya karşıysan puro iç

Halil'in yıllardır sigara tiryakisi olduğunu bilen arkadaşları, bir sabah onu elinde vapur bacası gibi tüten kalın bir puroyla görünce şaşırırlar. Vakit sabah, vakit işe gitme vakti. Halil dolmuş sırasında bir yandan purosunu tüttürmekte, bir yandan da Kağıthane dolmuşunu beklemektedir.

Halil'i gören arkadaşları bu değişikliğin nedenini öğrenmek isterler. Fakat ters cevaplar veren, hele sabahları daha da sinirli olan Halil'in yanına yanaşmaya da pek cesaretleri yoktur. İşin ucunda sabah, sabah şöyle tutturaklı bir küfür yemek de var.

Halil'in fabrika arkadaşları birbirlerini ite kaka, birini bu değişikliğin sebebini sormak için cesaretlendirmeye çalışırlar. Nihayet aralarında **en kahraman Rıdvan** diye takıldıkları arkadaşları Halil'e yanaşır.

– Günaydın Halil, işe mi gidiyorsun?

– Yok canım ne işi, Ahu Tuğba ile randevum var da onu bekliyorum!

– Tersliğin üzerinde yine.

– Ne yapalım kardeşim, giyecek düz bir şey bulamadım ben de tersini giydim.

– Sigarayı bırakıp puroya başlamışsın...

– Sana ne, parasını sen mi ödüyorsun.

– Aslında üstüme vazife değil ama, sebebini merak ettim.

– Kardeşim sen cuntaya karşı mısın.

Karşıyım elbette.

– Peki bu cuntanın başı kim.

– Kenan Evren.

– Peki bu herif şimdiye kadar halkın iyiliği için tek laf etti mi?

– Etmedi.

– Hah, işte bunun için ben de puroya başladım.

– İyi de, ben bu açıklamadan pek bir şey anlamadım.

– Gayet basit. Geçenlerde Evren bir demeç verip sigarayı bırakın dedi mi?

Dedi, ne var bunda?

– Yahu az önce bu adam halkın yararına tek laf etmedi diyen sen değil miydin?

– Evet, yine de öyle düşünüyorum.

– Tamam işte, eğer sen de cuntaya karşıysan sigarayı bırak puro iç.

Kemal GÖZÜTOK/ Hamburg

İleri görüşlü olmak iyidir

Evren koruma polisleriyle birlikte İstanbul'un gecekondularını gezmeye gider. Biraz gezdikten sonra Evren 7 nüfuslu bir aileye sorar: **"Aylık geçiminiz için size ayda kaç para lazım?"**

7 nüfuslu ailenin babası, **"150 bin"** der. Evren, **"Bu 150 bin çok, buyrun size 50 bin".**

Oradan çıkıp hastahaneye giderler. Hastahaneyi gezdikten sonra Evren başhekime, **"Bu hastahaneye ne lazım?"** diye sorar. Başhekim heyecanlanır, **"Neyimiz var ki zaten, burada herşeyimiz eksik"** Evren bu eksiklerin toplam kaç lira edeceğini sorar. 2 milyon olduğunu öğrenince de, **"Oooo! Ne yapıyorsunuz? Biz nüfus planlaması yapıyoruz, siz 2 milyon istiyorsunuz. Hem devlet zaten fakir. Bunu bilmiyor musunuz?... Alın bakalım size 150 bin. Bu size yeter"** der ve yanındakilere bir de hapishane gezmek istediğini söyler.

Hapishaneyi gezdikten sonra görevlilerle konuşmaya başlar ve sorar, **"Buraya neler lazım?"** Görevliler saymaya başlarlar. İstekler listesi uzar da uzar. Evren yine bunların kaç para tutacağını sorar. Görevliler hesaplarlar ve yaklaşık 4 milyon ettiğini söylerler. Evren çıkarır 6 milyon verir. Yanındaki polislerin gözü fal taşı gibi açılır. **"Aman Paşam ne yapıyorsunuz? Gecekondudakilere 50 bin verdiniz, hapishaneye ise 6 milyon veriyorsunuz?"**

Evren polise döner ve alçak sesle, **"Biz apartmanlardan, villalardan gecekondulara düşmeyiz herhalde, ama mapushaneye her an düşebiliriz, ileri görüşlü olmak her zaman iyidir"** der.

Herten'den 17 yaşında bir okuyucumuz

Merhaba sevgili çocuklar

Daha okulların tatil olmasına ve sıcak yaz günlerine çok var ama, çocuklar da yazı nasıl değerlendireceğini şimdiden planlayabiliyor.

Eğer **1972 Haziranından önce** veya **1976 Ekiminden sonra** doğmadıysanız yaz tatilinizi değişik uluslardan yüzlerce arkadaşınızla birlikte **Demokratik Alman Cumhuriyeti'**nde bir göl kıyısında geçirebilirsiniz. Burada minik sevimli evlerde sizinle ilgilenecek abi ve ablalarla birlikte kalacaksınız. Spor, yüzme, oyunlar, yarışmalar, dans, müzik, festivaller, geziler, tiyatro, sinema gösterileri, yeni arkadaşlarla kurulacak arkadaşlıklar sizi bekliyor.

25 Temmuz-10 Ağustos tarihleri arasında yalnızca **140 mark** ödeyerek katılabileceğiniz bu tatil hakkında ayrıntılı bilgi almak isterseniz **Sozialistische Kinderorganisation-Junge Pioniere**'ye başvurmanız gerekiyor.

Adres: **Asselner Hellweg 106 a, 4600 Dortmund 13**
Tel: 0231/27545

Sevgili çocuklar, Bergkamen'den yazan arkadaşınız İlkay Türkmen çocuk köşemizin ilk sayısında kendini tanıtarak bir halk oyunları ekibinde çalıştığını söylemişti. Şimdi de sizlere aynı ekipte oynayan arkadaşlarını tanıtıyor. Ayrıca kendi yaptığı bir de resim göndermiş.

Derya Sağlam: *"Ben de aynı folklora gidiyorum. 11 yaşındayım 4. sınıfa gidiyorum. Küçük bir kardeşim var adı Ayşe. 9 yaşında, ikimiz de aynı folklora gidiyoruz."*

Evren Yalçınkaya: *"Ben de aynı folklora gidiyorum. 8 yaşındayım. Derya ve Mehtap adında iki kardeşim var.*

Meral Alaçamlı: *"Ben de gidiyorum. 10 yaşındayım. 4. sınıfa gidiyorum. 9 yaşında Hüsniye adında bir kardeşim var. İkimiz de 1 yıldır aynı folklora gidiyoruz.*

Şiir

Barış istiyorum
Çocuklar neşeli,
İnsanlar güven içinde,
Pahalılıktan uzak,
Bir Barış istiyorum.

Birbirini sömürmeyen
insanlar,
Bomba ve ölümü unutmuş
insanlara,
insanlarla,
Bir Barış istiyorum.

Çocuklar

Sevindirin çocukları,
Şeker dağıtın onlara,
Gülün, oynayın biz çocuklarla.

Gülün Çocuklar,
Eğlenin, neşelenin,
Barış için elele verin.

Ahmet Canikli

Kenan Tüzün (13 yaşında) FAC

Biz çocuklara bir köşe ayırdığınız için sizlere teşekkür ederiz. Ben de köşemizin adını "Çocuklar barış istiyor" koymak istiyorum. Çünkü biz çocukların barışçı bir dünyaya ihtiyacı var. Biz Hiroşima'da ölen çocuklar gibi bir atom savaşında kül olmak istemiyoruz. Biz silahsız ve barışçıl bir dünya istiyoruz.

Fakir Baykurt'la bir söyleşi

D. YENEN - B. UYAR

Yazmak için dinlemeyi öğrenmeli

Türkiye Postası: Ilgi alanlarınızın biri gençler. Bunlardan yazmaya ilgi duyanlar var. Bir eğitimci ve yazar olarak onlara neler önerebilirsiniz?

Fakir Baykurt: Bu noktaya önem veriyorum. Üzerinde uzun durmam gerekiyor. Işçi çocuklarından, hatta işçilerden yazarlar çıkması benim düşlerimden biridir. Yaşamımda bunu açık açık destekledim. Hâlâ da elimden geleni yapıyorum. Kalem, bugün besbelli ki bir savaşım aracı. Bu silahı elinde bulunduran burjuvazi, işçi sınıfını kolayca durdurabiliyor. Basın, yayın; sanat, edebiyat yoluyla, yani kalemden çıkan ürünleri hince, cince kullanıyorlar. Bunun karşıtını yapmak gerekir. Işçi sınıfının ve çocuklarının eline kalem vermek gerekir. Ancak bu kolay değildir. Yazma bir heves olarak başladığında kolay görünür. Heveslikten çıkıp toplumsal sorumluluk haline dönüştü mü, zorluklar boy gösterir. Iyi hazırlanmak gerekir. Bu hazırlığı kim yapacak, yaptıracak? Okullar mı? Görüyoruz, az yapıyor okullar. Hatta eline kalem alanları köreltiyor. Gençlerin büyük bölümü boşlukta. Bocalamayla yılları ziyan oluyor. Neyi, nasıl yazacaklarını bilmedikleri gibi, neleri okuyarak yazmaya hazırlanacaklarını, hangi aşamalardan geçe geçe yazar olacaklarını bilemiyorlar.

Bu alanda tutarlı, ciddi destekleme programları hazırlamak ve uygulamak gerekiyor. Bunun için kurumlaşmak gerekiyor. Ben bu hizmeti uzun zaman işçi derneklerinden, sendikalardan bekledim. Ancak onların da önlerinde zorluklar var. Dernek, sendika dediğimiz insanlar bizim işçilerimiz. Onların da yetiştirilmesi, hazırlanması gerekiyor. Duisburg'ta beş yıl bu edebiyat rehberliğini de üstlendim. Düzenli edebiyat akşamları yaptık. Pek çok gençle, işçiyle ilişkim oldu. Bunlar içinde gelişenler, yazanlar var. Ancak bu alanda eğitim vermek için kurulmuş okullar, akademiler bile ha deyince verimli olamıyorlar. Koskoca Gorki Edebiyat Akademisi'nin verimi, uluslararası çapta bir Cengiz Aytmatov'dur. Pek çok genç o akademiden çıkmıştır, ama bölgesel çapta, ulusal çapta kalmıştır. Ulus-

Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) kurucularından ve, Genel Başkanı olan Baykurt, 12 Mart 1971'de bu faaliyeti nedeniyle tutuklandı. Arkadaşlarıyla uzun süre yargılandıktan sonra beraat etti. 40 yılda 30'u aşkın kitap yayınlayan Baykurt 1979'dan beri Federal Almanya'da yaşıyor. Değerli sanatçımızla romanları, sanat anlayışı, seçtiği konular üzerine yaptığımız söyleşinin tümünü yer darlığı nedeniyle yayınlayamadık. Ancak genç yazarlara seslendiği bu bölümün ilgiyle okunacağına inanıyoruz.

hızla, heveslerini **bilince** dönüştürmelidirler. Sadece hevesli kalarak yazar olunmaz, şair olunmaz. Tıpkı sinema gibi, tiyatro gibi edebiyat da bir iştir. Yazmak bir **"iş"** olarak üstlenilmelidir. Bunun için gerekli bilinç oluşturulmalıdır. Bilgilenme, kültürel gelişme yeterli düzeye çıkarılmalıdır. Ondan sonra da gelişme sürmelidir. Gelişigüzel, rasgele okumalarla bir yere varılmıyor. Ulusal edebiyatın ya da dünya edebiyatının başlıca yapıtları mutlaka birer kez devrilmeli, kimisi ikişer üçer kez okunmalı, iyice özümsenmelidir.

Türkiye Postası: Genç "Ben bu durumda bir Orhan Kemal'i, bir Aziz Nesin'i aşamam!" diyerek yazmaktan vazgeçebilir. Bunun için ne yapmak gerekli?

Fakir Baykurt: Bu sorunuz için teşekkür ederim. Bugünkü gençler yazma konusunda çekingen. Çoğu korkuyor. Her çaresizliğin bir çaresi var-

şın gereği arkadaşlıklara devam ederek, yazar olmak zordur. Yazar olmak için bazı çekici ilgileri bırakıp, kendini tam bütün buna vermek gerekir. Böyle yapmasalar o çocuklar bir Orhan Kemal, bir Aziz Nesin olamazlardı.

Köy Enstitüleri deniyor. Siz orada yetiştiniz deniyor. Haha! Orada da olanaklar kısıtlı idi. Bir önemli yanı vardı. Öğretmenler, yöneticiler, öğrencileri zorlukları aşmaya özendirirlerdi. Zorluklar vardır diye insanlar bulundukları yerde kalmaya razı olurlarsa, hiçbir yere varamazlar.

yor. Herkes kendi cumhuriyetinin diliyle büyüyor. Kendi dilinde yazıyor çoğu. Okulda Rusça öğrenip Rusça yazanlar da var. Ama Cengiz Aytmatov her zaman Rusça yazmaz. Çoğunun yazdıkları sonra Rusçaya çevriliyor. Çevirileri kendi yapıyor, ya da daha iyi Rusça bilen biriyle birlikte yapıyorlar. Demek iki dilli olunabiliyor. Bizim çocukların da ilerde Almanca, Isveççe ya da Hollandaca yazacaklarını sanıyorum. Ama Türkçe de yazacaklar. Hiç değilse bir bölümü Türkçe yazacak. Ama ilerde Türkçeleri yazmaya yetecek derecede olmayacak. O zaman Türkçeyi geliştirmek gerekecek, Türkçe yazmak için... Şimdiden Almanca yazanları kınamıyorum. Yazsınlar. Besbelli ki geri dönme olasılıkları azalıyor. Almanca yazanların yapıtlarının Türkçeye çevrilmesi sorun değil.

Bu arada bir yaygın görüşe karşı olduğumu da belirteyim: Gençler Almancayı öğrenince Türkçeyi öğrenemiyorlar deniyor. Hem Almancayı, hem Türkçeyi çok iyi öğrenen gençler biliyorum. Yazmak anadilinde de zor. Yazmak Türkiye'de Erzurumlu çocuk için de, Istanbullu çocuk için de zor. Sadece Almanya'nın şu ya da bu şehrindeki çocuk için özel olarak zor değil. Ancak yukarda değindiğim gibi, bu zorluk aşılabilir.

Bir daha yineleyeceğim: Yazmak kaçınılmaz bir yarıştır. Yazmak gereksinimi duyan genç, bu yarışa girecek. Çabası kadar başarılı olacak. Yaşar Kemal'in, Aziz Nesin'in böylesine zirvelere çıkması kesin değildi. Hiç kimsenin kesin değil. En çok çaba gösteren çıkar.

Türkiye Postası: Dediniz ki okumalılar. Yani gençler edebiyatta kendilerine birer usta mı seçmeliler? Açsanız biraz...

Fakir Baykurt: **"Öykünme"** ya da **"birinin etkisinde kalma"** çok kullanılır. Aman kalsınlar. Sevdikleri yazarlara öykünerek beş altı defter doldursunlar. Öykünme dönemini, kişiliği bulma dönemi izler. Birilerini usta seçmek ya da örnek almak yararlıdır. Örnek alsınlar ki yazar olsunlar.

Sadece okumayla bir yazarın kendisini yetiştirebileceği kanısında değilim. Yazar olmak **isteyenler** aynı zamanda çok iyi

Bir suluboya ustası: Sait Günel

Aydın KARAHASAN

Arkadaşım ressam Zeki Arslan: **"Gel, sana genç ressam Sait'i tanıştırayım"** dediği zaman karşımda böylesine usta bir suluboya ressamı göreceğimi ummuyordum doğrusu. Büyük ressamlar kompozisyon tekniğinde genellikle yağlıboya ya da temperayı yeğ tutarlar. Suluboya daha çok küçük boyutlu konuların işlendiği resim tekniğidir. Pek çok batı dilinde **"aquarelle"** diye adlandırılan bu resim tarzı, Italyancada **"su"** anlamında **"aqua"** sözcüğünden gelmektedir. Bu resim tekniğinde beyaz renk yoktur. Genellikle resim kağıdının sulandırılarak kullanıldığı bu teknikte renk tonları kağıt üzerinde yayılıp birbirine geçerek seyredenin gözünde estetik bir ahenk yaratır.

Sanat Tarihi'nde **Albrecht Dürer**'den **Emil Nolde**'ye, **Delacroix**'dan **Raoul Dufy**'ye dek pek çok eski ve yeni usta suluboyanın sihirli renk titreşimlerini sevmişler, bu alanda hayranlık uyandıran yapıtlar vermişlerdir. Özellikle yakın dönemde **"empresyonistler"** yağlıboyanın yanında suluboya tekniğini de çok benimsemişlerdir. Bu ressamların bazı yağlı boya tabloları seyredende sanki suluboya ile yapılmış izlenimi bırakır. Örneğin, yağlıboya ile yapıldığı halde **Turner**'in denizle ilgili bazı yapıtlarında suluboyanın şeffaf ahengi yansır.

Okullarda resim dersleri görenlerimizin de resimdeki ilk renk sevgisi suluboya ile başlar. Ilkokulda bir kutu suluboya ile karşılaşınca dünyalar benim olmuştu. Daha birkaç resim boyamadan kutudaki kahverengi küçük kalıp kaybolunca deliye dönmüş, bütün aramalarına karşın bulamayınca küçük kardeşimi sıkıştırdım. Evdeki en küçüğümüz henüz emekliyordu. Kahverengi suluboya tabletini çikolata zannıyla yemesi evde hepimizi güldürmüş, nüktenin yarattığı atmosfer küçüğü azarlamaktan kurtarmıştı. O kıtlık yıllarında kalaycı nişadırını beyaz peynir, gres yağını tereyağı sanmak hiç de şaşırtıcı olaylardan değildi. Nazım'ın **"Kurtuluş Savaşı Destanı"**nda geçer:

"Mücevher gibi uzak ve erişilmezdi şeker,
erimiş altın pahasına gazyağı
ve namuslu, çalışkan, fakir Istanbullular
sidiklerini yaktılar 5 numara lambalarında
yedikleri mısır koçanıydı ve arpa ve süpürge tohumu..."

Böylesine ağır ekonomik koşullarda suluboya alıp o dönemde resim yapmak herhalde müslüman mahallesinde salyangoz satmaktan daha zordu. Müze, resim kültürü, röprodüksiyon hak getire... Sinema afişlerindeki artist resimlerini karakalemle kopya etmek en büyük resim talimiydi bizim gibi resim sanatı meraklıları için. Sonra yağlıboya, daha sonra dünya müzeleriyle tanışınca, düne kadar balyoz sandığımız kendi yumruğumuzu sallamaktan vazgeçtik.

Gelelim Sait'in titrek, şeffaf, pırıl pırıl renklerine. Sular, kıyılar, sandallar, yalılar renk tonlarının şeffaf ahengiyle öylesine ustaca kombine edilmiş ki, değme resim ustası bu resimleri görse öyle kolay kolay es geçemez sanırım. Sanat Tarihi'nde birbirini inkâr eden, birbirine çelme atan ressam çoktur. Ama birbirinin dostu da çoktur. Hani resim eleştirmeninin birine **"Hep arkadaşın olan ressamları övüyorsun, öteki ressamların sözünü hiç etmiyorsun"** demişler de, eleştirmen **"Ben hep iyi ressamlarla arkadaş olurum da ondan"** diye yanıtlamış. Sait de iyi bir ressam. Onun suluboyalarında rengin ahenginden başka kompozisyonun mükemmelliğini

verimli olamıyorlar. Koskoca Gorki Edebiyat Akademisi'nin verimi, uluslararası çapta bir Cengiz Aytmatov'dur. Pek çok genç o akademiden çıkmıştır, ama bölgesel çapta, ulusal çapta kalmıştır. Uluslararası çapta yazar olmak kolay değil. Bugün Türkiye'nin işçi çocuklarından uluslararası büyüklükte yazarlara gereksinmesi var. Bunun bir yandan toplumsal desteğe, bir yandan bireysel çabaya dayalı olduğu kesin. Toplumsal desteğe dayalı yanını işçi dernekleri, sendikalar, ya tek tek, ya da birleşerek üstlenebilirler. Yarışmalar açabilir, ödüller koyabilirler. İlk yılların yapıtları düşük düzeyde olsa da zararı yoktur. Yarışmalar sürdükçe niteIik gelişmesi de olur. Bu yarışmalardan yazarlar sivrilip çıkabilir. Daha sonra onlar kendi kendilerini geliştirirler.

"İşçi sınıfının ve çocuklarının eline kalem vermek gerekir"

Ben sendika ve derneklerin oluşturacağı yarışmalara katkıda bulunmayı isterim. Buna her zaman hazırım. Ancak işin büyük yanı ikinci yanıdır. Hevesli gençlerin bireysel çabaları da önemlidir. Onlar

melidir. Gelişigüzel, rasgele okumalarla bir yere varılmıyor. Ulusal edebiyatın ya da dünya edebiyatının başlıca yapıtları mutlaka birer kez devrilmeli, kimisi ikişer üçer kez okunmalı, iyice özümsenmelidir.

Bugün sanatta, özellikle edebiyatta çok yarışmalı, kıran kırana yarışmalı bir ortam var. Cervantes'in, Shakespeare'in, Zola'nın yazdığı dönemlerde dünyada yazar sayısı azdı. Aşılması gereken ustalar azdı. Hatta o zamanlar insanlar toplumsal konumları bakımından yazmaya daha elverişli idiler. Pek çoğunun yan işi, ana işi yoktu. Bütün vakitlerini, yaşamlarını yazmaya verebildiler. Bugünkü insan işçi, işçi çocuğu. Yaşamını kurmaya, kurtarmaya çalışacak. İşini yapacak, artan zamanında yazarlığa çalışacak, profesyonel denilen yazarları geçerek yazar olacak. Var olan büyükleri geçmeden büyük yazar olmak olanaklı değil bugün. Orhan Kemal gibi yazmak isteyenler onu üç beş adım geçmezlerse, kolay kolay okur bulamazlar. Yeniler Orhan Kemal'i aşmalılar ki, insanlar onu bırakıp Hasan Kemal'i, İzzet Temel'i okusunlar. Aziz Nesin'i aşmalı ki, o türde yazılacak yeni yapıtlara ilgi uyansın. Aziz Nesin varken, onda az başarılı olanları kimse okumak istemez. Her ne kadar dernekler, sendikalar desteklese de işin, gençlerin kendi bileklerine kalan yanı da önemli.

şekkür ederim. Bugünkü gençler yazma konusunda çekingen. Çoğu korkuyor. Her çaresizliğin bir çaresi vardır. Bir genç, eğer aşmak istediği yazar olarak Orhan Kemal'i ya da Aziz Nesin'i alıyorsa, hemen zaman'ın sayfalarını geriye doğru çevirsin. Orhan Kemal'in, Aziz Nesin'in çocukluğuna gitsin. O çabaları, o bocalamaları, o didinmeleri dikkatle incelesin. Orhan Kemal babası sürgünde bir politikacı, Halep'te, Şam'da futbol oynayan, okuyacak kitap bulamayan, yapayalnız bir çocuktu... Aziz Nesin'in sanattan, edebiyattan hiç anlamayan, hatta tutucu bir babası, çaresiz bir anası vardı. İstanbul adalarında yazlayan varsılların hizmetlerini görüyorlardı. Önce askeri okulda öğrenci, orduda subay oldu. Yazmak için hiç olanağı yoktu. Benim de öyleydi. Bir köy çocuğu idim. Ne şehirleri biliyordum, ne kitaplıkları. Kitap denilen nesneyi yıllar sonra gördüm. Uzun yıllar konuşacak bir yazarın yanına yaklaşamadım. Şimdi Türkiye'nin herhangi bir şehrinde, ya da Avrupa'nın işçi mahallelerinde okuyacak kitap, dergi bulmak, hatta kimi yazarlarla tanışmak olanaklı. Avrupa'da yazarlar dolaşıyor. Çeşitli şehirlerde söyleşiler yapıyorlar. Hem spora, hem otomatik oyunlarına, hem ya-

kısıtlı idi. Bir önemli yanı vardı. Öğretmenler, yöneticiler, öğrencileri zorlukları aşmaya özendirirlerdi. Zorluklar vardır diye insanlar bulundukları yerde kalmaya razı olurlarsa, hiçbir yere varamazlar. Zorluklar elbet vardır, ama aşılabilir, aşılmalıdır. Zaten yazar olmayı deneyenlerin hepsi büyük yazar olmayacak, zorlukları aşabilenler olacak.

Biz ünlü değiliz, yazdıklarımız basılmıyor, basılmaz diyorlar. En çok söylenen klişe bu, okullardan, cezaevlerinden gelen mektuplar da bu, telefonlar da bu... Hiç kimse başlangıçta ünlü değildi. Bizim de yoktu, milim milim, santim santim bulduk, geliştirdik olanaklarımızı. Köy Enstitüsü ıssız, 70-80 evli bir köy. O köyün kıyısında 15-20 öğretmen, 800-1000 öğrenci! Hepsi bu. Birleşmişler bir şeyler başarmaya çalışıyorlar. Oturacak yapı yok. Yiyecek ekmek, içecek su, yakacak elektrik yok. Her şeyi yoktan var edeceksin. Dersleri de yapacaksın. Sonra kitap okuyup yazar olmaya hazırlanacaksın. İşler orda da zor. Zorlukları gözünde büyütenlerden değil, onları aşma çabası gösterenlerden çıkar başarılı insanlar. Yazarlar da öyle çıkar.

Gençler için Duisburg'un olanaklarını küçümsemiyorum. Burada büyük bir şehir kitaplığı var. İçinde 50 binden çok Türkçe kitap var. Almancayı da öğreniyorlar. Her yıl en az 40-50 yazar geliyor. İçlerinde bizim yazarlar da var. "Şu gün, şu saatte söyleşi var!" diye duyurular yapılıyor. Gelen geliyor. Oturup konuşmak, ilişki kurmak olanaklı. İnsan kendini yetiştirmek istesin...

Türkiye Postası: Buradaki gençlerimiz Almanca eğitim görmüşler anadillerinden daha iyi Almanca konuşuyorlar. Bir çoğu yazmaya meraklı. Bunlar ne yapmalı?

Fakir Baykurt: Biliyorsunuz edebiyat bir dil sanatı. Sadece bir dil sanatı değil ama, öyle sayalım. Türkçe yazamıyorlar. Almanca yazsınlar. Ama o zaman Alman edebiyatına mal olurlar. Bu da doğru. Ama bir ölçüde doğru. Almanca yazdıkları zaman bile Türkçe, Türkiyelice duyuşlar, düşünüşler, dili Türkiyelice kullanışlar yapıtlarına yansıyacaktır. Bu olumlu bir özelliktir. Türkçe ya da Almanca, önce yazmalarını diliyorum.

Şimdi iki dillilik diye bir gerçek var. Bir açıkoturumda Ataol Behramoğlu iyi açıklamıştı. Örneğin bütün Sovyetler Birliği'ndeki cumhuriyetler Rusça konuşmu-

almak yararlıdır. Örnek alsınlar ki yazar olsunlar.

Sadece okumayla bir yazarın kendisini yetiştirebileceği kanısında değilim. Yazar olmak **isteyenler** aynı zamanda çok iyi dinleyici olmalıdırlar. Çok insanla konuşmalı, insanları çok ciddi dinlemeye alışmalıdırlar. Bir insan kimi zaman bir kitaptan çok çok varsıldır, büyüktür. Yazar adayları böyle insanlardan çok öğrenirler. Dinleme eğitimlerini geliştirmeli, dinlediklerini not etmelidirler. Gezmeli, yurtlar, ülkeler, değişik yaşamlar görmelidirler. Bugünün okurları çok bilgili. Artan olanaklar yüzünden, yazarlardan da bilgili. Bilgilenme konusunda bir yazarın okurundan geride kalması perişanlıktır.

Kişisel yaşamlarını çok iyi düzenlemelidirler. Yazarlık alanında gelişmekten alıkoyacak alışkanlıkları kırmalı, içkidir, meyhanedir, serseriliktir, aşırı oyunlara kendi kaptırmaktır, bunlardan arınıp düzenli yaşamalıdırlar. **"Düzenli yaşama"** derken, asla kabuğuna kapanıp kalmayı kastetmiyorum. Topluma açık, herkesle beraber, her işin içinde, çok atik bir balık gibi, gene hemen kendi kabuğunun içine girebilmelidir. Böylece, büyük yanı toplumsal olan bireysel üretimini başarmalıdır. Kendi yaşamını iyi kurmamış, büyük yetenek iken kuruyup gitmişlerin örneği pek çoktur toplumumuzda...

Edebiyata zıt işler var. İyi yazar olacaklar kesinlikle yayımcılığa bulaşmasınlar. Bulaşanlar yazarlığı yitirirler.

Gençlerde anadilinin yazımına ilişkin titizliği eksik görüyorum. Türkiye'de üniversite bitirmiş arkadaşlar bile Türkçeyi yanlış yazıyor. Oldum bittim bu yanımız eksik. Almancayı hele hiç doğru yazmıyorlar. Hafife alıyorlar. Bir tür laubalilik bu. Niye yanlış yazıyorsun denildiğinde, "Ben ilkokul beşe kadar okudum!" diyorlar. Çoğunun her zaman çok özürü var, hemen söyleyiveriyorlar... Aslında öğrenilecek kurallar az. Şoför olmak için 80-90 kuralı öğreniyor da, doğru yazmak için 15-16 kuralı zor buluyor. Bir yazar dilini kesin olarak doğru yazmalı. Hatasız yazmalı. Anadil sevgisi diye tutku icat edip onu her değerin önüne ve üstüne çıkar demek istemiyorum. Ama anadil sevgisi, yurt sevgisi ile, insan sevgisi ile eştir. Anadil sevgisini biraz yüceltmekte zarar yoktur.

Yazarlık sadece dil değil, demiştim. Özellikle bugün siyasal, toplumsal savaşımcılıktır. Daha başlarken, bu savaşımda pek çok zorlukla karşılaşacağını hesaba katmalı insan. Bunun ucunda yargılanmak vardır, sorgulanmak vardır. Cezaevlerine kapatılmak, sürgünlere gönderilmek vardır. Riskli, zor bir iştir. Bunları hesaba alarak başlamak gerekir.

Uzattık biraz. Teşekkür ederim.

meninin birine **"Hep arkadaşın olan ressamları övüyorsun, öteki ressamların sözünü hiç etmiyorsun"** demişler de, eleştirmen **"Ben hep iyi ressamlarla arkadaş olurum da ondan"** diye yanıtlamış. Sait de iyi bir ressam. Onun suluboyalarında rengin ahenginden başka kompozisyonun mükemmelliğini de görüyoruz. Gerçi küçük boyutlu resimlerde istif, düzenleme belki koca koca tablolardan daha kolay gibi görülebilir, ama Vermeer, Spitzweg gibi küçük boyutlu tuvallerle çalışan ressamlarda ne denli büyüktür kompozisyon endişesi. Ben, oldum olası; bu resim sanatıyla başım belaya girdi gireli üç önemli eleman üzerinde dururum hep: Biri çizgi, biri renk, öteki de bu ikisinin bileşiminden doğan kompozisyon. Sait bu üç elemanın bilincinde bir ressam.

Sait Günel akademi eğitimi görmemiş. Şart da değil hani. Nasıl cumhurbaşkanı olmak için deli olmak şart değilse, ressam ya da yazar olmak için öyle akademi, fakülte filan da bitirmek şart değil. Diplomalı cahil olmaktansa diplomasız alim olmak yeğdir herhalde. Ellerin dert görmesin Sait. Bu güzeller güzeli uğraşında sana yürekten başarılar..

"Sanat ve Kültür"ün ilk sayısı yayınlandı

"Yazın, çizin, gönderin"

İsveç'te **"Sanat ve Kültür"** isimli bir dergi yayınlanmaya başladı. Dergi ünlü tiyatrocularımızdan Mazlum Kiper'in yöneticiliğinde çıkartılıyor. Şimdilik sadece İsvec'te yaşayan göçmen işçi, amatör sanatçı ve profesyonel sanatçıların desteğiyle yayınlanan derginin ilk sayısında hikaye, şiir, anı, izlenim türü yazılar, kısa sanat haberleri ve Fuat Çağatay'ın desenleri yeralıyor. Derginin giriş yazısını derginin sorumlusu ve İsveç Türkiyeli İlericiler Birliği Başkanı Mazlum Kiper yazmış.

Kiper giriş yazısında Batı Avrupa'da yaşayan insanlarımızın sorunlarından söz ettikten sonra, **"Üzüntülerimizi, sevinçlerimizi, düşüncelerimizi, dertlerimizi kalıcı bir biçimde, daha iyi nasıl aktarabiliriz bizden sonrakilere? Çözemediğimiz sorunlar hep çözülmeden mi kalmalı, yoksa şiirlerimizde, öykümüzde, resmimizde çözülmek üzere bizden sonrakilere mi bırakmalı?**

Sanatsal faaliyetimizi kurumlaştırarak, yaratıcı üretkenliğimizi, duygu ve düşünce dirliğimizi, kısacası beynimizin çok yönlü açlığını doyurmak zamanımız geldi de geçiyor bile...

İşte 'Sanat ve Kültür' **dergimiz bu alanlarda küçük de olsa bir boşluğu doldurmaya yararsa sevineceğiz. Yazdıklarımız çekmecelerde, çöp sepetlerinde, düşünce ve duygularımız anılarımızın beyinlerimizin bir köşesinde çürümesin. Bize gönderin yayınlayalım. Şiir, öykü, makale, resim, karikatür, kültürel, sanatsal etkinliklerin haberleri, gördüğümüz filmlerin, tiyatro gösterilerinin, okuduğumuz kitapların eleştirisi, genç-ihtiyar, kadın-erkek burada, İsveç'teki varlığımızın gelişmesi için katkıda bulunun, yazın, çizin, gönderin!"** diyor.

Biz de bu samimi çağrının kısa sürede Avrupa'nın dört bir yanından destekleneceğine ve kısa sürede **"Sanat ve Kültür"**ün gelişerek göçmen işçilerimizin bu alandaki eksikliğini gideren dergilerden biri olacağına inanıyoruz.

Derginin çıkarılmasında emeği geçenleri kutlar çalışmalarında başarılar dileriz.

"Sanat ve Kültür"e yazmak, desen karikatür göndermek isteyenler için yazışma adresini yayınlıyoruz:

Box: 160 47
103 22 Stockholm/Sweden

İki ayda bir yayınlanacak

Duisburg'da "Dergi" çıktı

İki aylık edebiyat-kültür dergisi **"Dergi"**nin ilk sayısı (Mart/Nisan) Duisburg'ta çıktı. Kapağın içinde, **Dergi** amacını şöyle açıklıyor: **"Büyük iddialarla yola çıkmıyoruz. Ama amacımız çevremizden başlayarak edebiyata ilgi duyan, onu uğraş edinen insanlarımıza hizmet götürmek, olanaklar sağlamak, tartışma ortamı sunmak."**

Yakın çevredeki edebiyat, sanat etkinliklerinden F.Almanya'da 1986'da yayınlanan kitaplara, Türkiye'de son haftalarda en çok okunan kitaplara dek okuru bilgilendirmek de **"Dergi"**nin hizmet amaçları arasında yer alıyor.

Dergi'nin, F.Almanya'daki edebiyat, sanat, kültür yaşamında etkin olan Türkiyeli ve Alman kişi ve çevrelere ağırlık vereceği anlaşılıyor. Bu sayıda Max Von der Grün'le Yücel Feyzioğlu'nun bir söyleşisi, Yüksel Pazarkaya'yla bir söyleşi, 23 Mart 1986'da ölen Joseph Beuys'la ilgili bir yazı var.

Kültürel sorunlar, eğitim sorunları, eğitim kitapları üzerine tartışma açmayı amaçlayan yazılar da yer alıyor **Dergi**'nin sayfalarında.

Türk edebiyatından portrelerde bu sayı Ayla Kutlu ve romanı **"Göçmen Bir Kuştu O"** tanıtılıyor. Diğer sayılarda da sürecek olan ustalardan bir kısa öykü bölümü için Aziz Nesin'den **"Hikaye-i Hazret-i Dangalak"**, Türk şiirinden ise Edip Cansever ve Ahmet Erhan'dan birer şiir seçilmiş.

Edebiyat uğraşısına gönül vermiş amatörlerin hikaye ve şiirlerine ise üç sayfa ayrılmış bu sayıda.

İsteme Adresi: Heerstr. 111,
4100 Duisburg 1 Tel: 0203-664949
Fiyatı: 3,- DM
Yıllık abone bedeli: 15,- DM.

İsveç'te Karagöz'ün Kaptanlığı

Mazlum Kiper'in yönetiminde yaklaşık bir yıldır faaliyetlerini sürdüren **"Gurbet Tiyatrosu"** ikinci oyununun hazırlıklarına başladı.

Zaman zaman oyunlarını sergileyen Gurbet Tiyatrosu'nun mart ayında sahneye koymayı düşündüğü yeni oyunu Aziz Nesin'den **"Karagöz'ün Kaptanlığı."**

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK ...

DEDİLER Kİ...

"İşsizlik konusu sürekli abartılıyor. Bunun sorun olduğuna inanmıyorum." **Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral**

"Aleyhimde yazarlarsa yazsınlar. Senden büyük Allah var be." **Başbakan Turgut Özal**

"Şöhret denilen mikrobu yendim ama şu böbrek taşlarından bir türlü kurtulamadım." **Sinema oyuncusu ve şarkıcı Göksel Arsoy**

"Çok sık miting yaparlarsa üzülürler. Şevket başkan benim ne demek istediğimi anlar." **TİSK Genel Başkanı, ünlü işadamı Halit Narin**

"Vallahi mücevher falan alamaz oldum. En kötü yüzüğe milyon istiyorlar. Ne olacak halimiz?" **Ses sanatçısı Nükhet Duru**

"Şimdilik söylüyoruz işte zam yapmayacağız diye." **Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem**

...fumes, cosmetics and other sundries remained . . .

as did a department store-full of shoes and purses

İhraç ürünü Filipinli kadınlar ve Imelda Marcos

Yukarıdaki resimler bir parfümcü dükkanından ya da ayakkabıcıdan değil, Filipinler'den apar topar kaçan diktatör Marcos'un karısı *Imelda Marcos*'un sarayından görüntüler. Çok acele kaçtığı için herşeyini alamamış Imelda Marcos.

Şu anda Hawaii'de ikamet etmekte olan, Filipin halkını yıllarca iliğine, kemiğine dek sömüren Marcos'ların kaçıncaya dek çeşitli yollarla 10 milyar dolarlık serveti yurtdışına çıkarttığı tahmin ediliyor.

Kaçtıktan sonra Marcos'ların rezillikleri birer birer ortaya çıkıyor. Son olarak, daha önce New York'ta Filipinler Konsolosluğu olarak kullanılan binada dünyaca ünlü silah kaçakçısı Kaşıkçı'nın ... mı bulundu. Devrik diktatör Marcos'un bulunmadığı parti, Imelda Marcos tarafından Kaşıkçı'yı Filipinler'e yatırım yapmaya ikna etmek amacıyla düzenlenmiş. Video filminde Bayan Marcos Kaşıkçı'yla kadeh tokuşturarak *"Benim için hayat aşktır"* diye haykırıyormuş.

Yukarıdaki resimdeki *Elena Ngo* da Imelda Marcos gibi Filipinli bir kadın. O da Filipinler'i terkediyor ama nedenleri çok farklı. Bir Alman tarafından Filipinler'de kurulan *"Denizlerașırı Takdim Servisi Şirketi"* başta Federal Almanya olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkelerine ve Ortadoğu'ya kadın ihraç ediyor. Şirketin sahibi yaptığı ticareti şöyle anlatıyor: *"İhracatçıyım ... de aynı işi yapıyorum. Tek fark benim ihraç ürünlerim etli butlu, canlı mallar. Yani Filipinli kadınlar"* Kadın başına 4980 mark alan işadamı bugüne dek 4 bin kadın ihraç etmiş.

Filipinler'den Federal Almanya'ya ihraç edilen *Maria Flores* Filipinli kadının dramını şöyle anlatıyor: *"Biz Filipin insanının, özellikle Filipin kadınının dramı savaş sonunda başladı. Kurtarıcımız Amerikalılar, biz basit insanları alışmadığımız lükse, pahalı hediyelere alıştırdılar. Ve kızlar hamile kaldıkça ortadan kayboldular. Buna onların kuklası yönetimler de eklenince toplumumuzda ahlaksal çöküntü başladı."*

Hepsi de Filipinli kadınlar ve ülke...

Kedi, köpek maması yapılacak etler Türkiye'de

Türkiye gibi emperyalizme bağımlı geri kalmış ülkelere genellikle gelişmiş ülkelerde miyadını doldurmuş mallar kazıklanır. ABD'de teknik olarak geride kalmış, zamanını doldurmuş askeri araç gereçler san ki ABD'nin lütufkâr yardımı gibi gösterilerek hibe edilir. Bu örnekleri artırmak mümkün.

Ancak şimdiye dek örneğine rastlanmamış bir iddia çıktı gazetelerde. Ankara-Altındağ Belediye Başkanı'nın ve Ankara Kasaplar Derneği Başkanı'nın iddialarına göre 40-45 yıl önce 2. Dünya Savaşı sırasında dondurulmuş etler ihraç ediliyor. 40-45 yıl önce dondurulmuş bu etler diğer ithal etlerle karıştırılarak kasaplarda satılıyor.

Zaten hayat pahalılığından halk piyasada ucuza satılan kokmuş, bayat yiyecek maddelerini satın alırken, şimdi de ancak kedi veya köpek maması yapılacak etler satılarak insanların sağlığıyla oynanıyor.

Korkunç iddia

"45 yıllık et yiyoruz"

Uluslararası finans kuruluşlarının, emperyalizmin bir dediğini iki etmeyen Evren-Özal çetesi babasının çiftliği zannediyor Türkiye'yi, har vurup harman savuruyor. Bir yandan da halkın yaşamıyla oynuyor. Her geçen gün çetenin halkını ne kadar çok sevdiğinin kanıtları birer birer sergileniyor.

Tuvalete girmek yasaktır

"İşverenin, işçilere tuvalete girmeyi yasaklamasını protesto eden işçi temsilcileri, işveren tarafından 3 gün işten uzaklaştırıldı. Olaya, işverenin tuvalet kapısına bir işçi kadını dikmesi ve tuvalete giden işçileri numaralamak istemesi ve günde 4 defadan fazla tuvalete girmeyi yasaklaması neden oldu."

Yukarıda verdiğimiz bu haber ne şaka, ne de 19. yüzyılda uygulanan bir metod falan değildir. 1986 yılı Türkiye'sinde *"Kale Kilit Fabrikasında"* patron efendinin yeni bir uygulamasıdır. İnanmayanlar *"Gün"* dergisinin Mart 86/13 sayısına baksın.

Bütün bunlardan sonra *"İshal olan"* Kale Kilit işçilerine, 4 defadan fazla tuvalete girmek yasak olduğundan, patronun bürosunu kullanmaktan başka çare kalmıyor galiba.

Siz ne dersiniz?

"Ben karpuz gibiyim, dışım yeşil, içim kırmızı" **İzmir Anakent Belediye Başkanı Burhan Özfatura**

"Türk dış politikası kimsenin ipoteği altında değildir. Türkiye'nin istikrarlı bir dış politikası vardır." **Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu**

"Türk işçisi kılığına girip "**En Alttakiler**' kitabını yazan Günter Wallraff'ın yaptığı düpedüz domuzluk." **Galatasaray'ın Alman Teknik Direktörü Jupp Derwall.**

"Özgürlük savaşçılarını destekleriz. Ama esas desteklediğimiz özgürlüğün kendisidir." **ABD Dışişleri Bakanı George Schultz**

"Parti kurmak kolay değildir. Turşu kurmaya bile malzeme ve zaman lazım. Mehmet Yazar akıllıysa parti kurmaz, balıkta fosfor vardır, tavsiye ederim, biraz balık yesin." **DYP İstanbul İl Başkanı Yaşar Keçeli**

"Bizim Sinop'ta açtığımız tesislerin seçim sebebiyle olduğu söylenmiş. Kardeşim bir defa da Allah razı olsun de." **İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut**

olarak, daha önce New York'ta Filipinler Konsolosluğu olarak kullanılan binada, dünyaca ünlü silah kaçakçısı *Adnan Kaşıkçı* ile Imelda Marcos'un dans ederken, şarkı söylerken ve içki içerken çekilmiş bir video fil-

pa'nın çeşitli ülkelerine ve Ortadoğu'ya kadın ihraç ediyor. Şirketin sahibi yaptığı ticareti şöyle anlatıyor: *"İhracatçıyım ben, kadın ihraç ediyorum. Yedek parça, makine, otomobil, buğday, muz nasıl ihraç ediliyorsa, ben*

lenince toplumumuzda ahlaksal çöküntü başladı."

Hepsi de Filipinli kadınlar ve ülkelerini terkediyorlar. Kimisi milyarlarla, apar topar Hawaii'ye, kimisi de ihraç ürünü olarak...

Tıp bayramında zengin hasta avı

Her yıl geleneksel olarak kutlanan *14 Mart Tıp Bayramı* bu yıl da kutlandı. İstanbul Üniversitesi'nde yapılan, *Evren* ve *Özal*'ın katıldığı törenler, *"Aman doktor, canım doktor, derdime bir çare"* türküsüyle açılmış.

Bu yıl 14 Mart Tıp Bayramı'nda Türkiye'nin sağlık sorunları eskisine oranla daha da kötüleşmiş durumda. Gelişmiş ülkelerde tarihe karışan *tüberküloz* artıyor. Okullarda yapılan sağlık taramalarının sonuçları içler acısı. Hastanelerin kapılarındaki kuyruklar, yanlış teşhisler, ameliyatlar, acil yardım kapılarındaki ölümler artık günlük olaylar haline gelmiş durumda.

Türkiye'deki sağlık sorunları böylesine korkunç durumda iken, gazetelerde bir haber yayınlandı. Devlet hastaneleri kalabalık odalarda yatmak istemeyen *zengin hastalar* için özel lüks odalar hazırlıyormuş. Örneğin Samsun Hastanesi her biri *400 bin liraya* döşenen, özel telefonlu, gerekirse video da sağlanan özel odalar hazırlamış. Bunlara rağbet arttığından şimdi özel hemşireli, daha lüks odalar döşemeyi de planlıyorlarmış.

Vatandaşı düşünen mi var? Devlet hastanelerinde yaygınlaşan bu anlayış aslında 12 Eylül'den sonra toplumun her kesimine yerleştirilmeye çalışılan temeli paraya dayalı anlayışın uzantısıdır. Vatandaş hastasını sokaklarda sedyeyle kendisi taşıyor, kuyruklarda can veriyor, kimin umrunda? Parayı bastıran canını kurtarır...

Kaçakçılar birer birer yakalanıyor

En başta Evren olmak üzere, sırayla başbakan ve diğer hükümet yetkilileri *"kaçakçılık"*la mücadele edileceğini, "kaçakçılar"a nefes aldırılmayacağını açıkladılar. Anlaşılan bu işe sıkı sarılmışlar ve tam hedeften vurmuşlar. Sonunda kaçakçılar birer birer yakalanıyor! İzmir Mali Polisi bir gümrük kaçakçısını yakalamış bile. Gümrük kaçakçılığı suçundan yakalanan seyyar satıcı Murat Şahin'in bavulunda 327 *saat* ve *16 hesap makinesi* bulunup, *"1918 sayılı kanuna muhalefet"* suçundan soruşturma açılmış.

Oysa geçtiğimiz günlerde Tasfiye Kurulu tarafından yapılan açıklamaya göre, bankerzedelerden toplanan ve ortadan kaybolan 35 milyarın ancak 3 milyarı toparlanabilmiş. Oysa bu banker faciasında başrollerde oynayan Cevher Özden nam-ı diğer *Banker Kastelli*'nin keyfi yerinde. Yurtdışına kaçtı, hapiste yattı, çıktı, şimdi yavaş yavaş yeniden ticarete soyunuyorlar. Bu arada işleri de tıkırında.

Esas kaçakçılara afçıkartıp, ellerini kollarını sallaya sallaya ortalıkta dolaşmalarına yardımcı olanlar, işsizlik sonucu seyyar satıcılık yapanları kaçakçı diye yakalayarak kimi kandıracaklarını zannediyorlar.

Geleneklere bağlı holding patronları

Geçtiğimiz hafta boyalı basında manşet manşet bir kına gecesinin haberi, resimleri yeraldı. Ancak bu, Anadolu'nun bir bölgesinde, ya da bir köyümüzde yapılmış geleneksel kına gecelerinden biri değildi. Gelin ve damadın, ayrıca kına gecesine katılanların kimliklerine bakıldığında somut bir çelişki hemen kendini gösteriyor.

Gelin, özellikle 12 Eylül'den sonra iyice palazlanan ünlü işadamlarından Kutlutaş Holdingin sahibi Nurettin Koçak'ın kızı, damat ise ABD'de *Yıldızlar Savaşı* projesinde çalışan genç bir mühendis. Türkiye'de önde gelen parababalarının katıldığı kına gecesinde ABD Ankara Büyükelçisi Robert Strausz-Hupe da hazır ve nazırdı. Kambersiz düğün olur mu? *Semra Özal* hanımefendi de oradaydılar! Boyalı basının yazdığına göre kına gecesi tümüyle geleneklere uygun(!) bir şekilde yapılmış. Geline kına yakılmış, daha sonra altınsuyuna batırılmış pullar havaya atılmış. Sonra da pek ünlü işadamlarımız ve Semra Hanım göbeklerini hoplatarak horon tepmişler.

Uygulanan ekonomi politikayla bir yandan uluslararası tekellerin ve yerli işbirlikçilerin ceplerini dolduran Evren-Özal çetesi, diğer yandan da halkı açlığa sefalete terkederken, halkın gelmiş geçmiş tüm ulusal değerlerini ayaklar altına alıyor. Tüm dünya halklarının düşmanı olan Yıldızlar Savaşı projesinde çalışan damatla, holding patronunun kızının kına gecesi... Ne kadar geleneklere, ulusal değerlere bağlı parababalarımız var değil mi?